

Liahona

Mga Pioneer: Ilang Bayanihon nga mga Kinabuhi, Atong Kabilin sa Pagtuo, mga pahina 20, 28

**Ang Napulog Duha ka mga Apostoles:
Usa ka Pangtibuok Kalibutan nga Tawag ug usa ka
Personal nga Pagpangalagad,
pahina 12**

Pagbuntog sa
Pagkawalay Kasiguroan,
Usa ka Buhat sa
Pagserbisyo matag
Higayon, pahina 22

ANG
SIMBAHAN
ANAA DINHI

Bengaluru **India**

Ania ang pipila ka mga kasayuran mahitungod sa Simbahan sa India:

1

Templo nga pagatukuron sa Bengaluru

Mga miyembro sa Simbahan

13,570

43

Mga ward ug mga branch (ang meeting-house sa Convent Road Ward makita diha sa ubos nga naa sa tunga sa litrato)

Mga mission

2

5

Mga pinulongan sa India diin ang parte o ang tanan anaa ang Basahon ni Mormon

Mahinungdanon nga mga pinulongan nga gipamulong sa India

22

1851

Pipila ka mga tawo ang nabun-yagan ug nagsugod ang usa ka gamay nga branch sa Kolkata.

1993

Ang Bangalore India Mission giestablisar, nga adunay 1,150 ka mga miyembro sa 13 ka mga branch.

2007

Ang India New Delhi Mission namugna.

2012

Ang unang stake naorganisar sa Hyderabad, ni Presidente Dallin H. Oaks.

Unsaon Nato
Pagmugna og
Kultura sa
Pagpaapil diha
sa Simbahan?

8

Ang Langit Mitabang Kanakanako

Usa ka talagsaong pribilehiyo nga mainterbyu ang matag sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles aron mosulat mahitungod sa balaang pagkaapostol (tan-awa sa “Kami Mga Saksi,” pahina 12).

Human makigkita kang Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha, mitan-aw ko og balik sa iyang opisina. Naglingkod siya dapit sa iyang lamesa, nagsulat og pakigpulong alang sa kinatibuk-ang komperensya. Siya ang labing dugay nga nagserbisyo nga General Authority sa Simbahan—gipaluyohan ngadto sa Unang Korum sa Seventy niadtong 1976. Gikapoy ug madasigon siyang tan-awon sa samang higayon. “Kumusta ka?” bag-o lang ko niyang gipangutana, gisundan sa mabinationg tambag: “Ayaw kaayo pagkapoya ang imong kaugalingon.” Gikan sa usa ka tawo kinsa midawat sa tawag nga literal nga motrabaho sa tibuok niyang kinabuhi sa pagserbisyo sa Ginoo, ang mubong pag-istoryahanay dunay dakong kahulugan ngari kanako.

Ang Napulog Duha gitawag sa “pagdumala sa tanan nga mga kalihokan [sa Simbahan] diha sa tanan nga mga nasud” (Doktrina ug mga Pakigsaad 107:33). Apan kon makauban nimo sila, ang ilang pagtutok mobalhin gikan sa tibuok kalibutan nga Simbahan ngadto sa indibidwal nga anaa sa ilang atubangan. Miabut sila sa ilang balaang mga tawag [calling] gikan sa mga posisyon nga gikonsiderar sa kalibutan nga importante kaayo, apan sa akong pagbiya sa ilang mga opisina, ang mga pulong nga maghulagway kanila kanunay nga mao ra—mapainubsanon ug mabination.

“Usahay mangutana ko sa akong kaugalingon, ‘Sa unsang paagi nga naapil ko niining talagsaong mga tawo?’” Misulti si Presidente Ballard kanako. Dayon mipamatuod siya, “Ang langit mitabang kanako.” Hinaut nga giganahan kamo niining daklit nga pagtan-aw sa calling sa usa ka Apostol.

Sarah Jane Weaver

Editor sa *Mga Balita sa Simbahan*

Kami Mga Saksi:
Ang Napulog Duha ka
mga Apostoles Karon

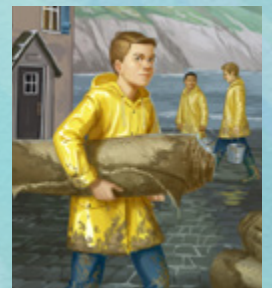
*Sarah Jane Weaver ug
Jason Swensen*

12

Ang Atong Nagpadayon
nga Kabilin sa mga
Pioneer

20

Usa ka Mas Balaan
nga Sundanan sa
Pagserbisyo

Elder Patrick Kearon

22

Mga Sulod

- 5 Relihiyon: Usa ka Panalangin sa Atong Kinabuhi ug mga Komunidad** 🕒
Ang relihiyon makaapekto dili lamang sa atong espiritu apan usab sa atong komunidad, panglawas, ug mga relasyon.
- 6 Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo:**
Iona Wikaira—Kaikohe, New Zealand 🕒
Nakat-unan ni Iona ang kaimportante sa pagpadayon sa iyang mga sumbanan. Nakahimo siya og maayo nga mga pagpili samtang nakatutok siya sa Manluluwas.
- 8 Mga Baruganan sa Pagpangalagad:**
Unsaon Nato Pagmugna og Kultura sa Pagpaapil diha sa Simbahan?
Samtang mougmad kita og kinaiya sa pagpaapil, makausab kita sa mga kinabuhi niadtong tingali nag-inusara.
- 12 Kami Mga Saksi: Ang Napulog Duha ka mga Apostoles Karon**
Ni Sarah Jane Weaver ug Jason Swensen
Ang moderno nga mga Apostoles mipaambit sa ilang mga hunahuna sa ilang sagrado nga tawag [calling].
- 20 Ang Atong Nagpadayon nga Kabilin sa mga Pioneer** 🕒
Unsaon nimo sa pagtahud ug pagpaambit sa imong kabilin sa pioneer?
- 22 Usa ka Mas Balaan nga Sundanan sa Pagserbisyo**
Ni Elder Patrick Kearon
Ang pagpangalagad maoy usa sa makahuluganong mga kinaiya sa mga miyembro sa Simbahan. Tan-awa kon sa unsang paagi ninyo mapalambo ang inyong mga abilidad sa pagpangalagad sa uban.
- 28 Pagpundok og usa ka Grupo**
Niining sayong gipagawas nga kinutlo gikan sa *Mga Santos* volume 2, ang unang mga miyembro sa Simbahan nangandam sa pagbalhin ngadto sa Kasadpan.
- 32 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw** 🕒
Ang iyang saad ngadto sa usa ka bata nahimong usa ka panalangin; ang pag-ampo nakahatag og kalinaw taliwala sa pagsulay sa pamilya; ang usa ka makahasol nga higayon napulihan sa katam-is; ang iyang determinasyon misangput ngadto sa pagkalamdag.
- 36 Mga Panalangin sa Pagbarug Pinaagi sa Kinaugalingong Paningkamot: Unom ka Lakang aron Makakuha og Trabaho**
Ni Bruno Vassel III
Ania ang unom ka yanong mga lakang sa pagpangita ug pagkakuha sa trabaho nga haum sa imong mga kahanas.

🕒 Dali nga Mabasa

Anaa sa Hapin
Si Kristo Nag-orden sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ni Harry Anderson.

Mga Seksyon

Batan-ong mga Hamtong

42

Ang personal nga mga kasinatian gikan niadtong **sayo nga mipauli** gikan sa ilang mga misyon nagpakita nga makahimo ka niini nga kausaban **uban sa tabang sa Manluluwas.**

Kabatan-onan

50

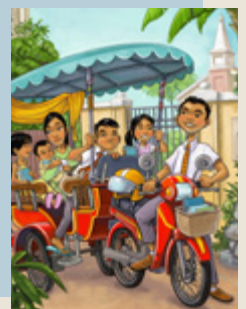
Nagkinahanglan siya sa tabang sa Ginoo aron makaeskwela sa kolehiyo; ang **trabaho usa ka kalipay**, dili usa ka palas-anon; pwede ka nga **mahimong usa ka saksi ni Kristo**; ang usa ka desyerto nahimong usa ka espirituhanong dangpanan; ang usa ka sulat mao ang labing maayong regalo; ug **unsa ang imong makat-unan gikan sa Basahon ni Mormon.**

Mga Bata

Higala

Pagkat-on kon unsaon sa **pagpa-ambit sa ebanghelyo** uban sa gugma. Pagbasa mahitungod sa mga miyembro nga nagpuyo sa Cambodia. Hukmi kon **unsa ang kahulugan sa pagkahimong usa ka Kristohanon** nganha kanimo.

GIHULAGWAY NGA PANG-DIGITAL LAMANG NGA MGA ARTIKULO

Pagbuntog sa Kawalay Kadasig*Pinaagi sa Self-Reliance Services*

Ang kinabuhi puno sa mga hagit. Apan kanunay nga adunay paagi nga makakaplag og kalipay ug paglaum pag-usab.

Pagsuporta sa mga Misyonaryo Kinsa Mipauli og Sayo*Ni Kevin Theriot PhD*

Ang sayo nga nauli nga mga misyonaryo nagkinahanglan sa atong gugma ug pagsabut.

PANGITA PA OG DUGANG

Diha sa Gospel Library app ug sa liahona.lds.org, ikaw mahimo nga:

- Mangita sa kasamtangan nga isyu.
- Makadiskubre og digital-lamang nga sulod.
- Mangita sa milabay nga mga isyu.
- Mosumiter sa imong mga sugilanon ug feedback.
- Mo-subscribe o mohatag og regalo nga usa ka subskripsyon.
- Mopalambo sa imong pagtuon gamit ang mga himan nga digital.
- Mopaambit og paboritong mga artikulo ug mga video.
- Maka-download o makaprinta og mga artikulo.
- Makapaminaw sa imong paboritong mga artikulo.

KONTAKA KAMI

I-email ang imong mga pangutana ug feedback ngadto sa liahona@ldschurch.org.

Isumiter ang imong makapalambo sa pagtuo nga mga sugilanon ngadto sa liahona.lds.org o ipadala ngadto sa:

Liahona, flr. 23

50 E. North Temple Street

Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

HULYO 2019 VOL. 22 NO. 7

LIAHONA 18607 853

Internasyonal nga magasin sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

Ang Unang Kapangulohan: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Editor: Randy D. Funk

Mga Adviser: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Larry S. Kacher, Erich W. Kopschke, Lynn G. Robbins

Tigumalang Direktor: Richard I. Heath

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigumalang Editor: Adam C. Olson

Assistant sa Tigumalang Editor: Ryan Carr

Publication Assistant: Camila Castrillón

Pagsulat ug Pag-edit: Maryssa Dennis,

David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tigumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Desinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Tigumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Produksyon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marrisona M. Smith

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-imprinta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy R. Barker

Paghubad: Shahlom Alinsug

Mailing address: *Liahona*, Fl. 23, 50 E.

North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa Dateline Philippines sa Liahona, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihiug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihiug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon

ni Mormon nga nagpasabut nga "kom-pas" o "direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, and Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi depende sa pinulongan.)

© 2019 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Timpong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga individwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa *Liahona* alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdilil diha sa linya sa kredito sa maong artwork.

Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: July 2019 Vol. 22 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

RELIHIYON: Usa ka Panalagin sa Atong Kinabuhi ug mga Komunidad

Ang pagtuo ug relihiyon maoy usa ka importanting bahin sa atong pagkatawo. Ang atong pagtuo, ug ang relihiyon sa kinatibuk-an, makaapekto sa atong inadlaw-adlaw nga kinabuhi. Ang daghang mga pagtuon mahitungod sa mga relihiyon nga Kristiyano ug ubang mga relihiyon nakakaplag nga ang mga tumutuo mas himsug ug mas may kalagmitan nga motampo sa ilang mga komunidad. Ang mga resulta sa pagsiksik nga gipresentar dinhi gamay lang nga sampol sa daghang mga paagi nga ang relihiyon makapalambo sa atong kinabuhi:

Mga relasyon

MUBO NGA MGA SULAT

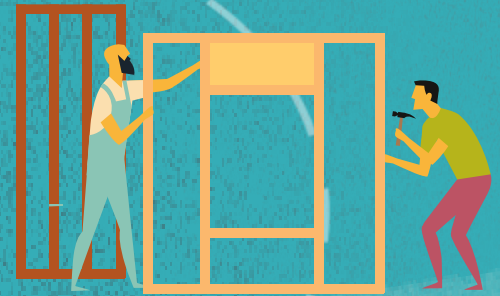
1. Tan-awa sa Arthur C. Brooks, *Gross National Happiness: Why Happiness Matters for America—and How We Can Get More of It* (2008), 52.
2. Tan-awa sa Rodney Stark, *America's Blessings: How Religion Benefits Everyone, Including Atheists* (2012), 4.
3. Tan-awa sa Robert D. Putnam, *Bowling Alone* (2000), 66–67.
4. Tyler J. VanderWeele, “Does Religious Participation Contribute to Human Flourishing?” *Big Questions Online*, Ene. 14, 2017, bigquestionsonline.com.
5. Stark, *How Religion Benefits Everyone*, 4.
6. Brooks, *Gross National Happiness*, 48.
7. Tan-awa sa Andrew Sims, *Is Faith Delusion? Why Religion is Good For Your Health* (2009), 220.
8. Tan-awa sa Stark, *How Religion Benefits Everyone*, 4, 106–107, 111.

RELIHIYUSO NGA MGA TAWO:

- ▶ MAS MAY KALAGMITAN NGA MOBOLUNTARYO,¹ MOHATAG SA MGA INSTITUSYON SA KALOY,² UG MOAPIL OG MGA CLUB UG MGA GRUPO.³
- ▶ ADUNAY MAS MAAYO NGA “SOSYAL NGA MGA RELASYON UG MAS LIG-ON NGA MGA KAMINYOON” INGON MAN ANG MAS GIPALAPDAN NGA MGA SOCIAL NETWORK.⁴
- ▶ “MAS MAY KALAGMITAN NGA MAGMINYO UG MINOS ANG KALAGMITAN NGA MAGDI-BORSYO [UG SILA] MOPADAYAG OG MAS TAAS NGA MATANG SA KATAGBAWAN SA ILANG MGA KAPIKAS.”⁵
- ▶ “LABAW OG 33 PORSYENTO NGA MAY KALAGMITAN NGA . . . MOINGON NGA MALIPAYON KAAYO SILA.”⁶
- ▶ MAS UBOS ANG GIDAGHANON SA DEPRESYON UG MINOS ANG KABALAKA.⁷
- ▶ KASAGARANG MOLABAW OG PITO KA TUIG ANG GIDUGAYON SA KINABUHI KAY SA MGA TAWO NGA DILI RELIHIYUSO.⁸ ■

Komunidad

Kahimsog

Iona Wikaira

Kaikohe, New Zealand

Bisan og nag-atubang siya og mga hagit isip usa ka opisyal sa prisohan, si Iona nakakaplag og kalig-on ug nagpabilin nga kalma pinaagi sa pagtuo diha kang Jesukristo.

CHRISTINA SMITH, TIGLITRATO

Akong nakaplagan nga kon ang mga tawo sa inyong trabahoan mahibalo nga miyembro ka sa Simbahan, magbaton sila og pagtahud kanimo ug sa Simbahan kon ilang makita nga dili nimo usbon ang imong mga sumbanan tungod lang sa sitwasyon nga imong nahimutangan. Mao kana nganong importante kanako nga maningkamot nga mahimong maayong ehemplo isip usa ka Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Sa matag sitwasyon, maghunahuna ko, “Sa unsang paagi gusto sa Manluluwas nga molihok ko?” o “Unsay gusto Niya nga akong buhaton niini?” Sa tanan nakong mga kasinatian, naningkamot ko nga masiguro nga ang akong mga lihoc nagpakita sa unsay buhaton sa Manluluwas. Nakatabang kini kanako nga mahimong mas resonable ug mas kalma bisan diha sa tanang kasamok sa lisud nga trabahoan.

PAGKAT-ON PA OG DUGANG

Si Presidente Thomas S. Monson (1927–2018) mitudlo sa kaimportante sa pagkahimong ehemplo ngadto sa tanan nga naglibut kanato diha sa [lds.org/go/7197](https://www.lds.org/go/7197).

Pangita og dugang pa nga mga istorya sa serye nga “Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo” diha sa [lds.org/go/18](https://www.lds.org/go/18).

Mga Baruganan sa Pagpangalagad

Unsaon Nato Pagmugna og Kultura sa Pagpaapil diha sa Simbahan?

Kon motan-aw kita libut sa atong mga ward ug mga branch, makakita kita og mga tawo nga dali kaayong makasinabut sa uban. Wala nato maamgohi nga bisan niadtong daw dali makasinabut sa uban, adunay daghan nga mobati nga wala maapil. Sama pananglit, ang usa ka pagtuon bag-o lang nakakita nga hapit katunga sa mga hingkud sa Estados Unidos mi-report nga mibati nga nag-inusara, wala maapil, o nahimulag sa uban.¹

Importante nga mobati nga naapil. Usa kini ka sukaranan nga panginahanglan sa tawo, ug kon mobati kita nga walay labut, sakit kini. Ang dili pagpaapil makamugna og mga pagbati sa kaguol o kasuko.² Kon mobati kita nga nag-inusara, mosulay kita sa pagpangita og dapit diin mas komportable kita. Kinahanglang atong tabangan ang tanan nga mobati nga nahisakop sila sa simbahan.

Pagpaapil Sama sa Manluluwas

Ang Manluluwas maoy hingpit nga ehemplo sa pagpakabilihon ug pagpaapil sa uban. Sa dihang gipili Niya ang Iyang mga Apostoles, wala Siya magtagad sa kahimtang, katigayunan, o dinayeg nga propesyon. Gihatagan Niya og importansya ang babayeng Samarianhon sa atabay, mipamatuod kaniya sa Iyang kabalaan bisan pa kon gipakaubos sa mga Judeo ang mga Samarianhon (tan-awa sa Juan 4). Motan-aw Siya sa kasingkasing ug dili motamad sa mga tawo (tan-awa sa 1 Samuel 16:7; Doktrina ug mga Pakigsaad 38:16, 26).

Miingon ang Manluluwas:

“Ako magahatag kaninyo bag-ong sugo, nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa maingon nga ako nahigugma kaninyo, kinahanglang maghigugmaay usab kamo ang usa sa usa.

“Ang tanang mga tawo makaila nga kamo mga tinun-an ko pinaagi niini, kon kamo maghigugmaay ang usa sa usa” (Juan 13:34–35).

Unsa ang Atong Mabuhat?

Usahay lisud pag-ila kon ang usa ka tawo mibati ba nga wala sila maapil. Kadaghanan sa mga tawo dili mosulti niini—sa labing minus dili nila klarong isulti.

Apan uban sa mahigugmaong kasingkasing, sa giya sa Espiritu Santo, ug paningkamot nga mahibalo, makabantay kita kon ang usa ka tawo wala mobati nga nalakip sa mga miting ug mga kalihokan sa Simbahan.

Possible nga mga Timailhan nga ang Usa ka Tawo Mibati nga Wala Maapil:

- Sirado nga linihokan, sama sa mga bukton nga gikyugpos o mga mata nga kanunayng nagtan-aw sa ubos.
- Naglingkod sa luyo nga bahin sa kwarto o naglingkod nga nag-inusara.
- Dili motambong sa simbahan o panagsa ra motambong.
- Sayo nga mobiya sa mga miting o mga kalihokan.

- Dili moapil sa pag-istoryahanay o sa mga leksyon.

Mahimong mga timailhan usab kini sa ubang mga emosyon, sama sa pagkamaulawon, kabalaka, o pagkadili komportable. Ang mga miyembro mahimong mobati nga “lahi” kon bag-o sila nga mga miyembro sa Simbahan, gikan sa laing nasud o kultura, o bag-o lang nakasinati og sakit nga kausaban sa kinabuhi, sama sa diborsyo, kamatayon sa usa ka sakop sa pamilya, o sayo nga pagpauli gikan sa misyon.

Bisan unsa pa ang rason, dili kita magpanuko sa pagtabang uban sa gugma. Unsay atong isulti ug unsay atong mabuhat makamugna og pagbati nga ang tanan gihangup ug ang tanan gikinahanglan.

IPAAMBIT ANG INYONG MGA KASINATIAN

Ipadala kanamo ang inyong mga kasinatian samtang nangalagad kamo sa uban o kamo ang gipangalagaran. Adto sa liahona.lds.org ug i-klik ang “Submit an Article or Feedback.”

Pipila ka mga Paagi aron Mapaapil ug Mahangup ang Uban

- Ayaw paglingkod nga tupad kanunay sa mao gihapon nga mga tawo sa simbahan.

- I-apil ang uban sa pag-istoryahanay.

- Paggahin og panahon sa paghunahuna kon unsa gayud ang gipasabut sa atong pag-ingon nga ang Simbahan alang sa tanan, bisan unsa pa ang ilang mga kalainan. Unsaon nato paghimo niini nga reyalidad?

- Dapita ang uban nga mahimong kabahin sa inyong kinabuhi. Mahimo ninyo silang iapil sa mga kalihokan nga giplano na ninyo.

- Pagpahayag og gugma ug hatag og kinasingkasing nga mga pagdayeg.

- Ayaw ihikaw ang pagpakighigala tungod lamang kay ang usa ka tawo wala makakab-ut sa unsay inyong mga gilauman.

- Kon aduna kamoy makita nga talagsaon mahitungod sa usa ka tawo, pagkaikag niini imbis nga ibaliwala kini o likayan kini.

- Pangitaa ug ugmara ang komon nga mga gikaikagan.

- Ayaw pagpalinga sa panggawas nga mga panagway aron makita ang tinuod nga pagkatawo. (Alang sa dugang impormasyon mahitungod niini nga hilisgutan, tan-awa ang “Ang Pagpangalagad Mao ang Pagtan-aw sa Uban sama sa Pagtan-aw sa Manluluwas Kanila,” *Liahona*, Hunyo 2019, 8–11.)

Napanalanginan tungod sa Pagpaapil

Si Christl Fechter mibalhin sa laing nasud human ang gubat migun-ob sa iyang yutang natawhan. Dili siya maayo nga mosulti sa pinulongan ug walay kaila sa iyang bag-ong kasilinganan, mao nga sa sinugdanan mibati siya nga nalahi ug nag-inusara.

Isip miyembro sa Simbahan, nagmaisugon siya ug misugod sa pagtambong sa iyang bag-ong ward. Nabalaka siya nga ang iyang gahi nga pinulongan makapugong sa mga tawo sa pagtinguha nga makigsulti kaniya o nga hukman siya tungod kay wala pa siya maminyo.

Apan nakahimamat siya og uban kinsa mibaliwala sa iyang mga kalainan ug mihangup kaniya diha sa ilang grupo sa mga higala. Mitabang sila uban sa gugma, ug wala madugay nahimo na siyang okupado sa pagtabang sa pagtudlo og klase sa Primary. Ang mga bata maoy mga talagsaong ehemplo sa pagdawat, ug ang pagbati nga gihigugma ug gikinahanglan nakapalig-on sa iyang pagtuo ug mitabang nga mahibalik ang iyang tibuok kinabuhi nga debosyon ngadto sa Ginoo.

Dili kanunayng sayon nga mobati og kakomportable sa kauban nga mga tawo kinsa lahi kay kanato. Apan uban sa pagbansay, mahimo kitang mas maayo sa pagpangita og bili diha sa mga kalainan ug madayeg ang talagsaong kontribusyon nga mahatag sa matag tawo. Sama sa gitudlo ni Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang atong mga kalainan makatabang sa paghimo kanato nga mas maayo, mas malipayon nga mga tawo: “Dali, tabangi kami sa pagpalig-on sa usa ka kultura sa pagkaayo, kamabination, ug kamaloloy-on ngadto sa tanang anak sa Dios.”³ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Alexa Lardieri, “Study: Many Americans Report Feeling Lonely, Younger Generations More So,” *U.S. News*, Mayo 1, 2018, usnews.com.
2. Tan-awa sa Carly K. Peterson, Laura C. Gravens, ug Eddie Harmon-Jones, “Asymmetric Frontal Cortical Activity and Negative Affective Responses to Ostracism,” *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, vol. 6, no. 3 (Hunyo 2011), 277–85.
3. Dieter F. Uchtdorf, “Motuo, Mohigugma, Mobuhat,” *Liahona*, Nob. 2018, 48.

PAGDISKOBRE PA OG DAGHAN

Alang sa dugang nga mga ideya, basaha ang “Makahimo Kita og mas Maayo: Pag-abiabi sa Uban ngadto sa Panon,” *Liahona*, Sept. 2017.

PAGGAMIT SA UNSAY NAKAT-UNAN

Si Sister Linda K. Burton, kanhi Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society, mitudlo, “Paniid una, dayon serbisyo” (*Liahona*, Nob. 2012, 78). Ang pagsunod niini nga tambag makatabang kanato sa pagmugna og mga ward ug mga branch diin ang tanan nalakip ug gikinahanglan. Aniyay pipila ka dugang nga mga ideya nga ikonsiderar:

- Kon mosulod kita sa atong gambalay [building] sa simbahan, mahimo kitang **motan-aw sa palibut ug maniid** kon kinsa ang gusto sa Ginoo nga atong dad-on ngadto sa atong sirkulo sa pakighigala nianang adlaw.
- Usahay molikay kita niadtong lahi kay kanato o kinsa misinati og lisud nga panahon tungod kay mahadlok kita nga makasulti og sayop. Makahimo kini kanila nga mobati nga nahimulag, naghunahuna nganong walay makigsulti kanila. **Lingkod tupad kanila, pagpahayag og gugma, ug pangutana og kina-singkasing nga mga pangutana.** Pangutan-a sila mahitungod sa ilang kasinatian kalabut sa ilang mga hagit ug sa unsang paagi kamo makatabang.
- Sa atong mga pakigpulong ug sa atong mga leksyon sa Dominggo, makapili kita sa **paggamit og mga ehemplo nga nagpakita nga ang mga indibidwal ug mga pamilya sa lain-laing mga sitwasyon** makahimo sa pagsunod sa ebanghelyo ug makatagamtam sa mga panalangin niini.
- Ang mga sakop sa klase mahimong mapanalanginan og maayo kon ang mga magtutudlo **molakip sa mga miyembro gikan sa lain-laing mga edad, nasyonalidad, ug mga sitwasyon sa pamilya.** Daghan kaayo kita og makat-unan gikan sa daghang matinud-anong mga miyembro sa Simbahan kinsa adunay mga kasinatian nga lahi sa atoa.
- Ang mga magtutudlo makamugna og luwas nga dapit alang sa tanan aron mopaambit sa ilang mga kasinatian sa pagsunod sa ebanghelyo. Sa matag pagpaambit og komentaryo, ang magtutudlo mahimong **mosanong sa positibong paagi sa usa ka butang nga gitanyag.** Ang mga sakop sa klase mahimo dayong mas mobati nga masaligon ug komportable sa pagpaambit sa ilang mga hunahuna.

Kami Mga Saksi: Ang Napulog Duha ka mga Apostoles Karon

Ang moderno nga mga Apostoles mipaambit sa ilang mga hunahuna sa ilang sagrado nga tawag [calling].

Ni Sarah Jane Weaver ug Jason Swensen

Mga Balita sa Simbahan

Sulod sa 189 ka tuig sukad sa pag-organisar sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, 102 ka mga lalaki ang gitawag nga moserbisyo isip sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Bisan tuod ang Ginoo mimando na og daghang mga kausaban sa Simbahan sukad niadto, ang sukaranan nga mga katungdanan sa usa ka Apostol nagpabilin nga mao gihapon.

Gikan sa iyang opisina duol sa Temple Square, si Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, namulong kabahin sa espiritwal nga responsibilidad nga gihatag ngadto sa mga Apostoles sa pagpamatuod kabahin sa Manluluwas ngadto sa tibuok kalibutan, sa espesyal nga koneksyon nga ilang giambitan uban sa mga misyonaryo, ug sa pipila ka komon nga sayop nga mga pagsabut mahitungod sa pagkahimong “usa ka apostol, manalagna ug tigpadayag.” Sa dihang gipangutana kon adunay uban pa nga mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nga iyang irekomendar nga mamulong mahitungod sa ilang

sagrado nga tawag isip kabahin niini nga artikulo, si Presidente Ballard dali nga mitubag, “Oo. Silang tanan.”

Pagpaminaw ug Pagsabut

Dagko kaayo nga mga hagit ang giatubang sa mga Apostoles karon. Mangalagad sila sa mga kongregasyon sa tibuok kalibutan nga nagsinati og kagubot sa politika, pagkatibulag sa pamilya, walay hunong nga pagpamugos diha sa social media, ug walay kasigurohan sa ekonomiya. Importante alang sa mga Apostoles nga makasabut sa mga hagit ug mga kahintang nga giatubang sa mga miyembro.

Isip mga lider sa Simbahan, ang mga Apostoles kinahanglang mahibalo sa mga tawo ug sa ilang mga kahintang aron makahimo sa pagserbisyo kanila.

“Kinahanglang masayud kami sa mga butang nga nakaapekto sa kinabuhi sa mga tawo,” miingon si Elder Ulisses Soares. “Ang mga Apostoles kinahanglang anaa sa nagpadayon nga proseso sa pagkat-on, pagpangutana, ug pagdawat og inspirasyon ug pagpadayag.”

Bisan kon importante kaayo nga makasabut sa unsay giatubang sa mga miyembro, mas labi pang importante nga ang mga Apostoles maminaw pag-ayo sa magiyahong tingog sa Dios ug masayud sa kabubut-on sa Ginoo, miingon si Presidente Ballard. “Mao kini ang Simbahan sa Ginoo, ug ang atong dakong hagit mao ang pagsiguro nga nahuyon kita sa unsay gusto Niya nga atong buhaton sa Iyang gingharian dinhi sa yuta,” miingon si Presidente Ballard.

Talagsaon nga mga Saksi

Samtang ang matag Apostol namulong mahitungod sa iyang tawag, dali kaayong naklaro nga ang administratiba nga mga butang dili mao ang nag-una nila nga buluhaton. Ang labing importante nilang responsibilidad mao lang gayud gihapon sa kanunay—kinahanglan silang mahimo nga “talagsaon nga mga saksi sa ngalan ni Kristo sa tibuok kalibutan” (Doktrina ug mga Pakigsaad 107:23).

Ang katapusang mando sa Manluluwas ngadto sa Iyang mga Apostoles (tan-awa sa Mateo 28:19–20) mao ang pagpanglakaw aron “sa pagtudlo, sa pagpamatuod, sa pagbunyag, ug sa pagtukod ug paglig-on sa Iyang Simbahan,” miingon si Presidente Ballard.

Karon ang responsibilidad sa mga Apostoles wala mausab. “Una ug labaw sa tanan, sa tanang panahon, kami mga saksi sa buhi nga reyalidad ni Ginoong Jesukristo,” miingon si Elder David A. Bednar. “Dili kami mga tigdumala; mga tigpangalagad kami sa ebanghelyo ni Jesukristo.”

Ang mga Apostoles gisugo nga “mahimong tigbiyahe nga mga saksi” kinsa moadto sa “tibuok kalibutan,” miingon si Elder Jeffrey R. Holland. “Gusto namo nga bisan ang labing layo nga yunit sa Simbahan, maghisgot kabahin sa heyograpiya, mobati nga adunay suod kaayo nga sumpay tali kanila ug sa propeta sa Ginoo,” miingon siya. “Kasagaran kini ang gisulti, ‘Gihimo sa Simbahan nga morag gamay ra ang kalibutan.’ Kalabut sa Apostolikanhon nga pagkontak, naglaum kami nga maingon niini kanunay.”

Maabut ang Matag Stake

Si Elder Quentin L. Cook mipasabut nga sulod sa upat ka tuig, ang matag stake ug ward, district ug branch, sa Simbahan adunay usa ka sakop sa Napulog Duha nga moabut ug makighimat sa mga lider niini—ug magbansay kanila sa propetikanhon nga mga prayoridad.

“Ang mga komperensya sa pagpangulo nakatugot kanato sa pagtuman sa atong doktrinal nga responsibilidad sa ‘pagtukod sa simbahan ug pagdumala sa tanan nga mga kalihokan sa mao diha sa tanan nga mga nasud’ [Doktrina ug mga Pakigsaad 107:34] ubos sa direksyon sa Unang Kapangulohan,” miingon siya.

Sa tiningub nga paagi, ang abunda, gamhanan nga mga kasinatian sa pagpanudlo sa mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles motabang sa paggiya niining lokal nga mga lider samtang mohimo sila og importanting mga desisyon sa pag-awhag ug pagsuporta sa mga miyembro tadlas sa ilang mga hagit, miingon si Elder Bednar.

“Samtang moadto kami sa lain-laing mga dapit, among mabati ang kamaayo sa mga miyembro,” miingon si Elder Gerrit W. Gong. “Among nadungog ang mga kasinatian ug nakakat-on kami og mga butang nga nakatabang kanamo sa

pagsabut samtang magtinambagay kami isip usa ka korum mahitungod sa unsay nahitabo sa lain-laing mga bahin sa kalibutan ug sa nagkalain-laing mga grupo sulod sa Simbahan.”

Ang pagbiyahe ngadto sa mga komperensya sa pagpangulo “naghatag kanamo og oportunidad nga makig-uban sa talagsaon, buotan nga mga tawo,” miingon si Elder Cook. “Moadto kami sa ilang mga panimalay, ug aduna kami kahigayunan nga mangalagad kanila. . . . Ang pagpangalagad sa mga Santos ang nakatandog pag-ayo sa among mga kasingkasing. Buhaton namo kini uban sa giya sa Espiritu Santo ug sa Manluluwas ug uban sa kahibalo nga nakat-unan pinaagi sa kasinatian, ang uban sagrado kaayo aron ipaambit,” miingon siya.

Pagpangalagad ngadto sa mga Indibidwal

Human sa 43 ka tuig isip General Authority ug karon anaa na sa iyang ikaupat nga dekada sa pagserbisyo diha sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang mga katungdanan ni Presidente Ballard midala kaniya ngadto sa kadaghanan sa mga nasud sa kalibutan, nagtugot kaniya nga personal nga moatubang sa pagpangalagad sa dili maihap nga mga

Ang pulong nga apostol nagagikan sa Gresyanhon nga pulong nga nagpasabut og “aron ipadala.” Sama sa unang mga Apostoles, ang Manluluwas mipadala gihapon sa Iyang mga Apostoles “sa tibuok kalibutan” (Marcos 16:15–16).

Miingon si Elder Ronald A. Rasband nga human sa iyang tawag ngadto sa pagka-apostol, iyang nakat-unan nga kinahanglan siyang mogahin og dugang nga oras sa matag kalihokan sa iyang kinabuhi aron makahimo siya sa pag-abi-abi sa mga miyembro sa Simbahan ug sa uban. “Dili kini mahitungod kanako,” miingon siya. “Mahitungod kini sa pagtahud ug pagpasidungog sa mga miyembro sa Simbahan alang sa katungdanan sa pagka-apostol.”

Miingon si Elder Rasband nga atol sa pag-orden kaniya ngadto sa pagka-apostol, siya gitudloan, “Gibutang ka namo sa usa ka posisyon nga mahimong talagsaon nga saksi sa ngalan ni Kristo sa tibuok kalibutan . . . sa tanang panahon ug diha sa matag kahimtang.’ Kadto nga mga pulong gilakip sa akong ordinasyon: ‘sa tanang panahon ug diha sa matag kahimtang.’”

Usa ka Importante nga Relasyon

Ang mga Apostoles ug ang sobra sa 70,000 ka full-time nga mga misyonaryo sa Simbahan nakig-ambit sa usa ka sagrado, gani konektado, nga relasyon.

Ang pulong nga *apostol* nagagikan sa pulong nga Griyego nga nagpasabut og “aron ipadala,” mipasabut si Elder Dale G. Renlund. Ikonsiderar ang importanting sugo sa Manluluwas ngadto sa Iyang mga Apostoles sa karaang panahon: “Panglakaw kamo sa tibuok kalibutan, ug iwali ninyo ang ebanghelyo ngadto sa tibuok nga kabuhatan. Ang motuo ug magpabautismo maluwas” (Marcos 16:15–16).

Sa pagsunod niana nga mando, ang Napulog Duha “matarung nga miapil” sa misyonaryo nga buhat ug sa paghatud sa mensahe sa ebanghelyo, miingon si Presidente Ballard.

Sama ni Pablo sa karaan, ang mga Apostoles karon mainampoong modelegar sa ilang mga katungdanan sa pagpaambit sa ebanghelyo ngadto sa uban. Ug, sa paagi nga sama sa mga apostol, ang mga misyonaryo gipadala ngadto sa tibuok kalibutan aron sa pagtudlo sa ebanghelyo ni Kristo. “Ang Napulog Duha, nga naggamit sa mga yawe nga anaa kanila, mao ang nag-assign kanila ngadto sa mga misyon,” miingon si Elder Bednar. “Ug busa ipadala namo sila.”

Ang Ginoo nagpabilin nga maoy tiggiya nga direktor sa misyonaryo nga buhat. Gitugotan Niya ang Iyang buhi nga mga Apostoles, kinsa gitudlo sa lain-laing panahon sa pagserbisyo diha sa Missionary Executive Council, nga ipahibalo ang Iyang mga tinguha ngadto sa full-time nga mga misyonaryo nga nagtrabaho sa natad sa misyon. Ang ingon nga administratiba nga mga katungdanan sobra pa kay sa

miyembro ug mga misyonaryo. Minilyon ang naminaw aron makadungog sa iyang mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya ug sa debosyonal. Apan samtang aduna siyay responsibilidad sa tibuok kalibutan, ang Espiritu Santo nagtugot kaniya nga makig-istorya ug mopanalangin sa mga indibidwal. Kining daw makita nga pagkasukwahi [paradox] mao ang pamaagi sa Manluluwas, miingon siya. “Usahay makadawat ko og sulat gikan sa usa ka tawo nga nag-ingon, ‘Mitambong ko sa usa ka miting, ug ikaw adunay gisulti nga nakapausab sa akong kinabuhi.’ Mao kana ang gahum sa Espiritu Santo. Ang Ginoo nagpakabana bisan sa labing gamay nga mga detalye sa Iyang Simbahan.”

Ang “dili maihap nga gidaghanon sa maanindot, yano nga mga kasinatian uban sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan” mao ang kahulugan sa apostolikanhon nga pangalagad, miingon si Elder Bednar. “Ang Ginoo mopadala og usa ka sakop sa Korum sa Napulog Duha ngadto sa piho nga mga dapit sa piho nga mga panahon diin makasugat kami og matinud-anon nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug sa uban kinsa sa kasagaran nanlimbasug o nagkinahanglan og kahupayan ug kasiguroan. Ang Dios ang mihanay niadto nga mga inter-aksyon,” miingon si Elder Bednar.

Si Presidente Ballard sa Spain

Si Elder Holland sa England

Si Elder Uchtdorf sa Russia

yano lang nga “pagpadagan sa organisasyon,” miingon si Elder Bednar. Ang mga Apostoles naghupot sa mga yawe sa pagkapari alang sa pagpundok sa Israel. “Naghatag kami og espirituhanong giya ug direksyon aron ang buhat mapahigayon sa paagi nga gusto sa Ginoo,” miingon siya.

Si Elder Dieter F. Uchtdorf maoy nangulo sa Missionary Executive Council sa Simbahan. Nahimutang ibabaw sa iyang lamesa sa opisina mao ang usa ka gamayng kinulit nga bronse sa managkaubang misyonaryo nga kusganong nagsikad sa mga bisikleta, tingali nagdali ngadto sa usa ka sabut sa pagtudlo. Matag higayon nga tutukan niya kana nga bronse nga kinulit, mapahinumduman siya sa dili maputol nga koneksyon tali sa mga Apostoles ug mga misyonaryo. “Ang matag usa sa 70,000 ka mga misyonaryo nagpahigayon og sagrado nga pagserbisyo ug gitawag sa Ginoo pinaagi sa usa ka sulat gikan sa propeta sa Dios aron mahimong mga representante sa Manluluwas. Sila ang gituyhad nga kamot sa Napulog Duha.”

“Bisan kanus-a nga kami adunay panahon, makigkita kami kanila,” miingon si Presidente Ballard. “Tugutan namo sila nga mangutana. Maningkamot kami sa pagtabang kanila sa pagpangita, pagtudlo, pagbunyang, ug paglig-on sa mga anak sa atong Langitnong Amahan.”

Magkatambayayong, ang duha ka grupo gipadala aron mopaambit sa maayong balita sa ebanghelyo ngadto sa tibuok kalibutan. “Among gitan-aw ang full-time nga mga misyonaryo isip among mga kompanyon,” miingon si Elder D. Todd Christofferson.

Mga sayop nga pagsabut

Samtang ang pipila ka taga-gawas nga mga tig-oberbar tingali maghunahuna nga ang Simbahan gidumala sama sa usa ka korporasyon, ang pagka-apostol “dili sama sa usa ka ehekutibo sa negosyo; lahi ra kaayo kini,” miingon si Elder Gary E. Stevenson. “Ang tahas sa usa ka Apostol ni Ginoong Jesukristo sa tinud-anay usa ka tigpangalagad, tigbantay nga tahas.” Ang tahas nga mahimong saksi ni Jesukristo ngadto sa kalibutan “nagtudlo ug naghulagway kanamo.”

Si Elder Neil L. Andersen miingon nga diha sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, walay panagbangi, pagpangabig, o mga sentro sa gahum. Adunay “panaglahi sa mga opinyon”, apan “walay pagpalabaw sa kaugalingon.”

Ang Ginoo mihusa sa daghang mga tawo gikan sa lain-laing propesyon ug kasinatian, miingon si Elder Andersen. Apan “managsama sila sa ilang pagpamatuod sa Manluluwas ug sa ilang pagkamapainubsanon. Wala sila magtinguha og posisyon; wala sila maningkamot nga mahimong pinaka-utokan nga tawo diha sa kwarto. Ang Ginoo makatrabaho uban niana. Wala pa ako makakita og bisan kinsa [diha sa Napulog Duha] nga mipakita og kasuko, ug wala pa ako makakita ni bisan kinsa nga miinsulto og laing tawo.”

Ang pagkamapainubsanon naghulagway sa pagka-apostol, miingon si Elder Uchtdorf. Ang ilang mga tawag nakahimo kanila nga mailhan hapit bisan asa nga mobiyahe sila, “apan nasayud kami nga dili kini mahitungod kanamo—mahitungod kini Kaniya. Nagrepresentar kami Kaniya. . . Mahitungod kini sa Iyang kahalangdon.”

Kitang Tanan Gitawag sa Pagserbisyo

Human sa kamatayon ug Pagkabanhaw sa Manluluwas, Siya mitudlo sa Iyang mga disipulo sulod sa 40 ka adlaw ug

Si Elder Christofferson sa Mexico

Si Elder Bednar sa Peru

Si Elder Cook sa Argentina

dayon misaka ngadto sa langit. Tungod sa bakante diha sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles—nga namugna sa pagbudhi ug pagkamatay ni Judas Iscariote—ang mga sakop sa korum nagpundok ug nangamuyo sa Ginoo.

Duha ka lalaki, si Matias ug Barsabas, ang giila, ug ang mga Apostoles nag-ampo nga ang Ginoo mopakita “kinsa niini ang imong gipili, . . . ug si Matias ang nahitungnan; ug siya naihap nga kauban sa napulog-usa ka mga apostoles” (tan-awa sa Mga Buhat 1:23–26).

Kaniadto ug karon, “ang pagkatawag isip usa ka Apostol dili usa ka katumanan o kalampanan,” mipasabut si Elder Renlund. “Dili kini usa ka tawag nga takus nga naangkon. Si Matias, diha sa Mga Buhat kapitulo 1, gipili sa Dios imbis ni Barsabas. Ang Dios wala magsulti kanato kon ngano. Apan ang kinahanglan natong mahibaloan mao nga ang pagpamatuod ni Barsabas nga nagpasidungog sa Manluluwas ug sa Iyang Pagkabanhaw katumbas sa kang Matias.”

Ang Dios mipili, siya mipasabut. “Kon natuman ni Barsabas ang bisan unsang tawag [calling] nga gihatag kaniya, ang iyang ganti dili lahi sa madawat ni Matias, kon gipalambo niya ang iyang tawag.”

Sama nga ang pagpamatuod ni Barsabas katumbas sa pagpamatuod ni Matias, ang matag miyembro sa Simbahan

Si Elder Andersen sa Brazil

adunay katungod ug makahimo “sa pagpalambo og relasyon nga sama sa apostol ngadto sa Ginoo,” miingon si Presidente Ballard.

Ang pagserbisyo sa Ginoo ug sa Simbahan maoy “usa ka pribelihiyo ug usa ka panalangin. Usa kini ka dungog,” miingon si Elder Uchtdorf. “Ang Ginoo mipakita sa Iyang gugma alang kanato, ug atong mapakita ang atong gugma sa Ginoo pinaagi sa pagbuhat sa bisan unsa nga Iyang gisugo nga atong buhaton.”

Usa ka Sagradong Kasinatian

Ang pagkahimong kabahin sa usa ka tigpanaw nga halangdon nga konseho usa ka sagradong kasinatian, miingon si Elder Andersen. “Kon mopamatuod kami, kana nga pagpamatuod mosulod sa kasingkasing sa mga tawo, sa usa ka bahin, tungod sa among ordinasyon.”

Si Elder Christofferson miingon nga sa sayong bahin sa iyang apostolikanhon nga pagpangalagad, mibati siya nga nabug-atan sa gihunahuna nga mga ekspektasyon. Apan dayon nakadawat siya og yano nga mensahe gikan sa Ginoo: “Kalimti ang imong kaugalingon ug ang unsay hunahuna sa mga tawo kanimo, kon nakadayeg ba sila o nasagmuyo o bisan unsa pa man. Tutuki lang ang unsay Akong gusto nga ihatag kanila pinaagi kanimo. Tutuki ang unsay Akong gusto nga ilang madungog pinaagi kanimo.”

Pipila ka tuig ang milabay, si Elder Christofferson mibisita sa Mérida, Venezuela, diin ang usa ka gamayng batang lalaki, tingali 7 anyos, nakakita kaniya diha sa bintana ug misugod sa pagsinggit, “*El Apostol, el Apostol!*” (“Ang Apostol, ang Apostol!”).

“Yano lang kaayo kadto nga panghitabo, apan nagpakita kini kanako sa kadako sa pagtamud nga anaa bisan sa mga bata alang sa balaanong tawag,” miingon siya. “Dili kini mahitungod sa tawo kinsa naghupot sa balaanong tawag. Kana nga bata nakakat-on niana nga matang sa pagtamud alang sa balaanong tawag ug kon unsa ang girepresentaran niini.” ■

Unsaon Nato sa Pagpaluyo sa Atong mga Lider?

Ni Sarah Jane Weaver ug Jason Swensen

Mga Balita sa Simbahan

Pinaagi sa pagpili nga mopaluyo sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang mga miyembro sa Simbahan nagpakita sa ilang pagsalig diha sa panumpa sa pagkamasulundon sa matag Apostol ngadto sa Manluluwas.

Sa makaguol nga mga adlaw human ang usa ka sunog milaglag sa tibuok nga mga kasilingan sa Distrito sa Sonoma sa California niadtong Oktubre 2017, si Elder Ronald A. Rasband sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibiyahe ngadto sa apektado nga mga komunidad aron makig-uban sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Anaa siya sa usa ka misyon sa pagpangalagad. Siya ug si Sister Melanie Rasband mihupay sa mga miyembro nga nag-antus tungod sa sunog diha sa ilang mga meetinghouse ug sa mga kilid sa ilang naugdaw nga mga balay.

Ug bisan asa siya moadto, ang mga miyembro miduol aron sa paglamano sa iyang kamot. Usa kadto ka pagpakita sa pasalamat. Mipasalamat sila sa Apostol tungod sa iyang suporta. Apan ang matag paglamano mipahayag og usa ka komon nga sentimento: “Gipaluyohan ko ikaw.”

Usa ka Buhat sa Pagtuo

Ang pagpaluyo usa ka sagradong buhat nga nagkonektar sa mga miyembro sa Simbahan ngadto sa mga lider sa Simbahan, miingon si Elder Gary E. Stevenson. Tungod sa sobra sa 16 ka milyon ka mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, medyo gamay ra nga mga miyembro sa Simbahan ang makahimo sa pagpakig-istorya sa Apostol nga mag-atubangay o makalamano sa kamot sa usa ka Apostol. Apan ang matag miyembro adunay oportunidad sa paghimo og personal nga koneksyon ngadto niini ug sa ubang mga lider sa Simbahan pinaagi sa iyang pormal nga boto sa pagpaluyo ug sa inadlaw-adlaw nga mga buhat sa pagpaluyo, miingon si Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha.

“Mopaluyo kita pinaagi sa pag-isa sa atong mga kamot apan usab pinaagi sa atong mga kasingkasing ug mga buhat,” miingon si Elder Gerrit W. Gong. “Atong paluyohan ang mga lider sa Simbahan sa samang paagi nga kita mopaluyo sa usag usa. Nasayud kita nga obligado kita tungod sa pakigsaad.”

Ang pag-ampo alang sa mga Apostoles nagpabilin nga usa ka bililhong bahin sa pagpaluyo, miingon si Elder Ulisses Soares. “Regular kami nga mga tawo, ug ang Ginoo mitawag kanamo sa usa ka butang nga dili namo mahimo kon kami ra. Apan gibati namo nga mabuhar namo kana nga mga tahas tungod kay ang katawhan nag-ampo alang kanamo.”

Ang pagtuo mag-una ug magsunod sa pagpaluyo, midugang si Elder Soares. “Pinaagi sa pagpaluyo sa mga Apostoles, nagtabang kamo sa Manluluwas sa pagtuman sa Iyang buhat. Ang inyong pagtuo motabang sa Ginoo nga matuman ang unsay Iyang gisulti pinaagi sa Iyang mga propeta ug mga tigpadayag.”

“Ganahan ko sa simbolismo sa pag-isa sa mga kamot nga pinaeskwal ug sa kahulugan luyo niana,” miingon si Elder Jeffrey R. Holland. Alang sa mga Apostoles, ang paluyohan sa mga miyembro sa Simbahan susama sa espirituhonong paagi sa pagkadawat og makahatag og kinabuhi nga pagkaon, midugang siya. “Ang opinyon sa matag tawo importante ug ang matag tawo nga nagtinguha nga moserbisyo tugutan. Walay usa nga moserbisyo sa Simbahan nga mag-inusara, bisan unsa pa ang atong balaanong tawag [calling].”

Si Elder Rasband sa India; Elder Stevenson sa Hong Kong; Elder Renlund sa Brazil; Elder Gong sa Shanghai, China; Elder Soares sa Brigham Young University

Usa ka Naandang Buhat

Ang pagpaluyo sa mga Apostoles maoy usa ka buhat sa ulahing mga adlaw nga gisugdan sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo. Gikan sa unang adlaw sa Simbahan, ang unang mga Santos gidapit sa pag-uyon sa pagtawag sa mga lider sa Simbahan ug sa pagpaluyo kanila niana nga tawag.

Niadtong Abril 6, 1830, si Joseph Smith ug ang iyang bag-ong nabunyagan nga mga sumusunod nanagpundok sa usa ka gamayng troso nga balay sa umahan nga gipanag-iya ni Peter Whitmer, Sr., sa Fayette, Distrito sa Seneca, New York.

Si Joseph mibarug ug nangutana niadtong nangapil kon nagtinguha ba sila sa pag-organisar sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Migamit sa baruganan nga pag-uyon sa kadaghanan [common consent], ang bag-ong mga miyembro miisa sa ilang mga kamot ug miuyon pinaagi sa nagkahiusa nga pagboto. Sunod miuyon sila nga modawat ni Joseph Smith ug Oliver Cowdery isip ilang mga magtutudlo ug espirital nga mga tigtagbag.

“Ang pagkamiyembro sa Simbahan usa ka personal kaayo nga butang,” miingon si Elder Holland. “Ang matag indibidwal importante. Mao kana nganong naglihok kita sumala sa baruganan nga pag-uyon sa kadaghanan. Gusto nato nga ang tanan adunay opinyon, sa pagpahayag sa iyang kaugali-ngon, ug nga maghiusa sa pagpadayon.”

Usa ka Buhat Nga Mobayaw Kanatong Tanan

Sa pagdawat sa tawag sa pagka-apostol, ang mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles “nahimong obligado” sa pagsunod sa kabubut-on sa Ginoo, miingon si Elder Dale G. Renlund. Pinaagi sa pagpili nga mopaluyo sa Napulog Duha, ang mga miyembro mipakita sa ilang pagsalig diha sa panumpa sa pagkamasulundon sa matag Apostol ngadto sa Manluluwas.

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa mihatag sa ilang pagpaluyo nga boto ngadto sa usa ka indibidwal nga Apostol sa samang higayon mipaluyo usab sa gihiusang Korum, miingon si Elder Quentin L. Cook.

Kana nga sagradong boto mosuporta ug mopanalangin sa mga Apostoles—apan mosuporta usab kini sa mga tigpaluyo, midugang si Elder Cook. “Molig-on kini kanila ug mopanalangin kanila ug mohatag kanila og giya.”

Nagpasabut kini nga sama nga ang mga miyembro nga grabeng naapektuhan sa sunog sa Santa Rosa mitanyag og mapaluyuhong suporta kang Elder Rasband, ang mga miyembro sa tibuok kalibutan masuportahan samtang ilang suportahan ang matag sakop sa Napulog Duha. ■

Ang Atong Nagpadayon nga Kabilin sa mga Pioneer

Niadtong Hulyo sa 1847, ang unang grupo sa mga pioneer misulod sa Walog sa Salt Lake human mipanaw tabok sa American West sa pagpangita og bag-ong kapuy-an diin ang mga Santos makasimba sa Ginoo nga walay pagpanglutos. Daghang mga miyembro sa North America makasabay sa ilang kagikan balik ngadto niini nga mga katigulangang pioneer. Apan alang sa kadaghanan sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan, ang ilang pioneer nga kagikan nagsugod sa laing dapit, sa bag-o man nga mga katigulangan kinsa mipasakop sa Simbahan o tingali gani sa ilang mga kaugalingong samtang nahimo silang unang tawo sa ilang pamilya, komunidad, o nasud nga midawat sa ebanghelyo.

Niini nga bulan, samtang atong saulogon ang atong pioneer nga kagikan, mahimo nimong pangutan-on ang imong kaugalingon: Asa nagsugod ang akong kabilin sa pagtuo? Unsa nga mga sakripisyo ang gihimo sa mga pioneer sa akong katigulangan aron sa pagpahinungod sa ilang mga kinabuhi ngadto sa Simbahan? Unsaon nako sa pagtahud ug pagpaambit sa ilang kabilin? Unsay akong mabuhat sa pagtabang sa uban nga makasabut ug motahud sa ilang pioneer nga kagikan? ■

KABILIN SA PAGTUO

“Kinahanglang atong siguroon nga ang kabilin sa pagtuo nga nadawat gikan sa [mga pioneer] dili gayud mawala. Himoa ang ilang bayanihong kinabuhi nga motandog sa atong mga kasingkasing, ug ilabi na sa mga kasingkasing sa atong mga kabatan-onan, aron ang kalayo sa tinuod nga pagpamatuod ug dili matarug nga gugma alang sa Ginoo ug sa Iyang Simbahan hayag nga magsiga sulod sa matag usa kanato sama nga nagsiga kini diha sa atong matitud-anon nga mga pioneer.”

Presidente M. Russell Ballard, Aktong nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Faith in Every Footstep,” *Ensign*, Nob. 1996, 25.

Patuo nga tuyok gikan sa ibabaw sa wala:

Babaye nga Naggunit og Basahon ni Mormon ug Basket sa mga Bulak, ni Jubal Aviles Saenz

Nagtukod Karon alang sa Kahangturan, ni Sylvia Huege de Serville

Pagmata, Pagmata, Isul-ob ang Imong Matahum nga mga Saput, ni Natalie Ann Hunsaker

Ang Pagbisita, ni Chu Chu

* *Joseph William Billy Johnson: Pagkabalaan ngadto sa Ginoo*, ni Emmalee Rose Glauser Powell

Pamilya nga Nagbasa, ni Jose Manuel Valencia Arellano

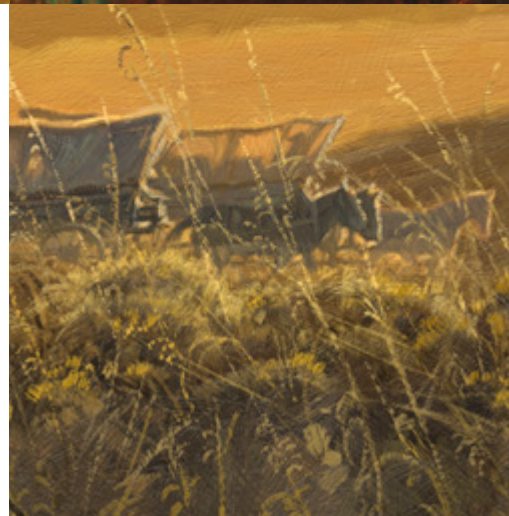
Usa ka Paghunong diha sa Dalan, ni Carmelo Juan Cuyutupa Cannares

Ang Bunga sa Kalipay, ni Nanako Hayashi

Gawas kon gipahibalo, * *kini ug ang ubang mga imahe gikan sa Church History Museum internasyonal nga tigi sa arte makita diha sa internet sa lds.org/go/71921.*

PAGKAT-ON PA OG DUGANG MAHITUNGD SA IMONG MGA PIONEER

Aron magkat-on mahitunogod sa kasaysayan ug sa mga pioneer sa Simbahan sa imong nasud, bisitaha ang history.lds.org/ GlobalHistories.

**Ni Elder
Patrick Kearon**
Sa Kapangulohan
sa Seventy

Usa ka Mas Balaan nga Sundanan sa PAGSERBISYO

Hinaut nga mas andam ug mas epektibo kitang mosunod sa buhing Kristo, samtang nagtinguha kita nga mamahimo Niya nga tinuod nga mga disipulo pinaagi sa pagpangalagad sama sa Iyang gibuhad.

Sa dihang 15 o 16 pa ko, ang ako rang kaugalingon ang akong gihunahuna ug, sama sa kadaghanan kanato sa atong kabatan-on, wala mahimutang, dili sigurado, ug dali ra nga maapektuhan. Mibati ko nga walay tumong, maulawon, ug salikwaot. Wala makatabang nga nagpuyo sa layo ang akong mga ginikanan didto sa Saudi Arabia samtang anaa ako sa boarding school sa hilit nga dapit sa kabaybayonan sa England. Kon hisgutan ang eskwelahan, mas maabi-abihon pa ang Hogwarts nga naa si Snape.

Ang dautang panahon komon lang niana nga kabaybayonan, apan sa usa ka ting-tugnaw adunay grabe kaayong unos nga mihuros tabok sa Irish Sea nga ang mga hangin sama kakusog sa dakong bagyo. Mga 5,000 ka balay ang nabahaan, nagkanihit ang pagkaon, ug ang mga tawo napasagdan nga walay kuryente o bisan unsang pamaagi sa pagpainsit ug pagsuga sa ilang mga balay.

Sa pagsugod og us-os sa baha, gipadala kami sa eskwelahan aron motabang sa pagpanglimpyo. Nakalitan ko nga masinati ang ingon niana nga natural nga katalagman sa duol. Ang tubig ug lapok anaa bisan asa. Ang mga panagway niadtong kansang mga panimalay nabahaan, nangluspada ug nagniwang. Wala sila makatulog sulod sa daghang mga adlaw. Ang akong mga kauban sa eskwelahan ug ako mitrabaho, mibalhin sa mga gamit nga nahumod sa tubig ngadto sa ibabaw nga mga andana ug mitangtang sa nangadaut nga mga carpet.

Apan ang labing nakapahingangha nako mao ang pagbati sa panaghiusa nga napalambo. Dihay maanindot, maayo gayud nga pagbati tali sa mga tawo nga nagkahiusa sa usa ka takus nga kawsa ubos sa mahagiton nga mga kahimtang. Sa kaulahian namalandong ko nga kadtong mga pagbati sa kawalay kasiguroan nga kasagarang milukop sa akong hunahuna sa akong kabatan-on nawala samtang miapil ko niining dakong paningkamot sa pagtabang sa among mga silingan.

Ang pagdiskubre nga ang pagtabang sa uban maoy tambal sa akong magul-anon, naghunahuna ra sa kaugalingon nga kahimtang makapausab unta sa akong kinabuhi. Apan wala, tungod kay ang pagdiskubre wala gayud makatuhop og saktong, ug napakyas ko sa pagpamalandong og maayo sa unsay nahitabo. Kana nga pagsabot ulahi nga miabut.

Ang Pagdapit sa Pagpangalagad

Naghunahuna ako niini atol sa Abril 2018 nga kinatibuk-ang komperensya samtang nadungog nako ang gibalik-balik nga tawag sa pagpangalagad sama sa pagpangalagad sa Manluluwas—ug sa pagbuhat niini tungod sa gugma, agig pag-ila nga kitang tanan nga anak sa atong Langitnong Amahan.

Kita moserbisyo dili tungod kay ang atong pagserbisyo giihap ug gisu-kod apan tungod kay kita nahigugma sa Langitnong Amahan ug nadasig sa mas taas ug halangdon nga paningkamot—sa pagtabang sa atong kahigalaan nga makakaplag ug magpabilin diha sa dalan pauli ngadto Kaniya. Kita maghigugma ug magserbisyo sa atong mga silingan sama ni Jesus kon Siya anaa sa atong dapit, maningkamot gayud sa pagpalambo sa mga kinabuhi sa katawhan ug pagpagaan sa ilang mga palas-anon. Dinhi maggikan ang hingpit nga kalipay ug malungtaron nga katagbawan, alang sa tighatag ug sa tigdawit, samtang atong gipaambit ang mga bunga sa pagkahibalo ug pagbati sa atong walay kinutuban nga bili ug sa mahangturon nga gugma sa Dios alang sa matag usa kanato.

“Ang usa ka timailhan sa tinuod ug buhi nga Simbahan sa Ginoo kanunay mao ang organisado, gidumala nga paningkamot sa pagpangalagad ngadto sa indibidwal nga mga anak sa Dios ug sa ilang mga pamilya,” miingon si Presidente Russell M. Nelson. “Tungod kay kini Iyang Simbahan, kita isip Iyang mga sulugoon mangalagad ngadto sa usa, sama sa Iyang gibuhat. Mangalagad kita sa Iyang ngalan, sa Iyang gahum ug katungod, ug uban sa Iyang mahigugmaong pagbati.”¹

Nasayud ako nga kon atong patalinghugan kining tawag sa pagpangalagad, mas maghunahuna kita sa uban kay sa atong kaugalingon; molambo diha sa pagtuo, kamasaligon, ug kalipay; ug mabuntog ang atong pagtutok lamang sa kaugalingon ug ang pagbati sa kahaw-ang ug kaguol nga uban niini.

Ang Pagpangalagad Makapausab Kanato

Ang nakanindot niini nga matang sa pagpangalagad mao nga kini nakatabang sa uban, apan makausab gihapon kini kanato pinaagi sa

pagpalayo kanato gikan sa atong mga kabalaka, mga kahadlok, mga kagul-anan, ug mga pagduhaduha. Sa sinugdanan, ang pagserbisyo sa uban mahimong mopalinga lamang kanato gikan sa atong kaugalingong mga problema, apan dali kanang mausb ngadto sa usa ka butang nga mas dako ug mas maanindot. Magsugod kita sa pagsinati og inspirasyon ug kalinaw, nga hapit dili nato kini mabantayan. Mapakalma, mapainit, ug mahupay kita. Ug makaila kita og kalipay nga moabut lamang niini nga paagi.

Sama sa gipasabot ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985): “Ang abunda nga kinabuhi nga nahisulat diha sa mga kasulatan maoy espiritwal nga sumada nga makab-ut pinaagi sa pagpilo-pilo sa atong pagserbisyo sa uban ug pinaagi sa paghatag sa atong mga talento diha sa pagserbisyo sa Dios ug sa tawo.” Midugang siya, “Mahimo kitang mas undanon samtang moserbisyo kita sa uban—sa pagkatinuod, mas sayon ang ‘pagkaplag’ sa atong mga kaugalingon tungod kay mas dako na kaayo ang atong pangitaon!”²

Usa ka Tawag gikan sa Agalon

Sa dihang gitawag sa Manluluwas si Pedro, Andres, Santiago, ug Juan sa pagsunod Kaniya, ang ilang kausaban sa tumong ug gitutokan diha-diha dayon: “Dihadiha gibiyahan nila ang ilang mga laya ug mikuyog kaniya.” (Mateo 4:20).

Apan sa dihang ang Manluluwas gikuha gikan kanila sa labing bangis nga paagi, namalik sila sa ilang pagpangisda, sa unsay ilang gibati nga ilang nahibaloan. Sa usa ka okasyon, ang nabanhaw nga Manluluwas miabut kanila samtang nangisda sila nga walay kuha.

“Siya miingon kanila, Itaktak ninyo ang pukot dapit sa tuo sa sakayan, ug aduna kamoy makuha. Busa ilang gitaktak kini, ug karon wala na sila makadaug sa pagbutad niini tungod sa kadaghan sa isda” (Juan 21:6).

Dili lang kini usa ka pagpakita nga wala Siya mawad-i sa Iyang gahum apan kusganon usab nga pagpakita nga nangita sila diha sa sayop nga dapit ug nakatutok sa sayop nga butang. Samtang nagdungan sila sa pagpangaon og isda diha sa baybayon, ang Manluluwas nangutana kang Pedro sa tulo ka higayon kon siya nahigugma ba Kaniya. Sa matag higayon uban sa nagkadako nga kabalaka, si Pedro mitubag nga nahigugma siya. Pagkahuman sa matag tubag ni Pedro, si Jesus mihangyo kang Pedro sa pagpakaon sa Iyang karnero. (Tan-awa sa Juan 21:15–17.)

Nganong katulo man nangutana ang Manluluwas kang Pedro kon nahigugma ba siya Kaniya? Si Pedro gitawag kaniadto sa pagsunod kang Jesus, ug dali siyang misanong, mibiya sa iyang pagpangisda. Apan sa dihang gikuha si Jesus gikan kanila, nagbangutan si Pedro; wala siya kahibalo unsay buhaton. Mibalik siya sa bugtong butang nga iyang gibati nga iyang nahibaloan—pagpangisda. Karon gusto ni Jesus nga makadungog gayud si Pedro Kaniya ug makasabut sa gibug-aton sa pagdapit niining higayona. Gikinahanglan Niya nga makasabut si Pedro kon unsay gipasabut nga mahimong disipulo sa nabanhaw nga Kristo karon nga dili na Siya mouban kanila sa pisikal nga paagi.

Unsa man ang gusto sa Ginoo gikan ni Pedro? Gusto Niya nga pakan-on ni Pedro ang Iyang mga karnero, ang Iyang mga nate. Trabaho kini nga kinahanglang buhaton. Nailhan ni Pedro kining malumo, direkta nga tawag sa iyang Agalon, ug ang labaw nga Apostol misanong, maisugon ug walay kahadlok nga mihatag sa nahabilin niyang kinabuhi ngadto sa pagpangalagad diin siya gitawag.

Sugdi pinaagi sa Pag-ampo

Aduna kitay laing labaw nga Apostol sa kalibutan karon. Si Presidente Nelson mipadangat sa imbitasyon nganha kaninyo ug ngari kanako sa pagpakaon sa karnero ni Jesus. Tungod sa tanang mga makabalda sa atong palibut ug sa daghan kaayong ginagmayng butang nga mokuha sa atong pagtagad, ang hagit karon mao ang *pagsanong* ngadto niini nga imbitasyon ug sa *paglihok*—sa pagkatinuod adunay

buhaton, tinud-anay nga mag-usab, ug magpakabuhi sa lahing paagi.

Tingali ang inyong pangutana karon mao ang, “Asa man ko magsugod?”

Sugdi pinaagi sa pag-ampo. Si Presidente Nelson mihagit kanato nga, “palapdan pa ang [atong] kasamtangang espiritwal nga abilidad sa pagdawat og personal nga pagpadayag.”³ Pangutana sa inyong Langitnong Amahan kon unsay mahimo ninyong buhaton ug alang kang kinsa. Sunda ang bisan unsang impresyon nga inyong madawat, bisan unsa pa ka gamay niini. Lihoka kini. Ang bisan unsang gamay nga buhat sa kamabination makahimo kanato sa pagtan-aw sa gawas sa atong kaugalingon ug magdala og kaugalingon niining mga panalangin. Mahimong usa kini ka mabination, wala damha nga pag-text sa usa ka tawo. Tingali usa kini ka bulak, mga cookies, o mabinationng pulong. Tingali paghawan kini sa usa ka tanaman o nataran, pagpanglaba, paghugas sa sakyanan, pagputol sa mga sagbot, paghawan sa snow, o pagpaminaw lang.

Sama sa gisulti ni Sister Jean Bingham, Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society, “Usahay maghunahuna kita nga kinahanglang mobuhat kita og usa ka butang nga bilihon kaayo ug bayanihon aron “maihaip” isip pagserbisyo sa atong mga silingan. Apan ang yano nga mga buhat sa serbisyo mahimong adunay lawom nga mga epekto sa uban—ingon man sa atong mga kaugalingon.”⁴

Mahimong magpanuko kamo sa pagsugod, nakombinser nga wala kamoy panahon o nga dili kamo makahimo og kalainan, apan mahingangha kamo sa unsay mahimo sa ginagmayng butang. Si Presidente Nelson milatid og mas taas ug mas balaan nga sundanan sa pagserbisyo alang kaninyo ug kanako. Kon mosanong kita, atong madiskubrihan kon unsa ka makapatagbaw, makagawasan, ug makapakalma kini kanato ug sa unsang paagi nga mahimo kitang hinungdan sa kausaban ug kahupayan sa mga kinabuhi sa uban.

Usahay, sama sa pagkahuman sa usa ka misyon, tingali matintal kita sa pag-ingon, “Nan, nabuhat na nako. Ang uban na usab ang paserbisyo-ha. Gusto ko nga mopahulay.” Apan ang tinuod nga pagpangalagad dili mohunong sa makadiyot. Usa kini ka matang sa pagpakabuhi. Mahimong mohunong kita kadiyot sa atong regular nga mga kalihokan ug mga holiday aron mopahulay ug magpalagsik, apan ang atong pakigsaad nga responsibilidad sa paghigugma sa usag-usa sama sa Iyang paghigugma kanato ug sa pagpakaon sa Iyang karnero dili mohunong.

Pagpangalagad sa Tibuok Kalibutan nga Simbahan

Mapasigarbuhon kaayo ko nga nahisakop sa usa ka Simbahan nga nagbuhay og pagpangalagad. Niadto lang 2017, ang atong mga miyembro midonar og sobra sa 7 milyones ka oras nga pagboluntaryo sa pagpatubo, pag-ani, ug pag-apud-apud sa pagkaon ngadto sa mga kabus ug timawa. Ang Simbahan mihatag og limpyo nga tubig sa tunga sa milyon ka mga tawo ug mga wheelchair alang sa 49,000 ka mga tawo sa 41 ka mga nasud. Ang mga boluntaryo mihatag og mga antipara ug mga serbisyo kalabut sa mata, ug mibansay sila og 97,000 ka mga tig-amuma alang niadtong adunay kalisdanan sa panan-aw sa 40 ka mga nasud. Katloan ug tulo ka libo ka

mga tig-amuma ang gibansay sa pag-amuma og mga inahan ug mga masuso sa 38 ka mga nasud. Wala pay labut ang Helping Hands, diin gatasan ka libo sa atong mga tawo midonar og minilyon ka mga oras sa bag-o lang nga mga katuigan. Ang mga miyembro sa Simbahan ni Jesukristo daling molihok aron sa pagtabang niadtong naapektuhan sa mga katalagman dako man ug gamay, ingon man sa pagpalambo sa ilang mga kasilinganan ug mga komunidad.

Ang bag-ong gimugna nga inisyatibo sa Simbahan nga JustServe, nga naglista og mga oportunidad sa pagserbisyo, aduna nay kapin sa 350,000 ka rehistrado nga mga boluntaryo, kinsa mitampo og minilyon ka oras sa pagtabang diha sa ilang lokal nga mga komunidad.⁵

Mao kini ang Simbahan sa buhat. Mao kini ang atong gihimo. Mao kini ang inyong gihimo. Himoa kini nga mohulagway kon si kinsa gayud kamo.

Tulo ka Matang sa Pagserbisyo

Gusto nakong hatagan og gibug-aton ang tulo ka malukpanon nga matang sa pagserbisyo diin ang matag usa kanato adunay oportunidad nga makaapil.

1. Pagserbisyo diin gitahasan o gidapit kita sa paghimo isip usa ka responsibilidad sa simbahan. Maningkamot kita sa matang sa pagpangalagad nga gibahandi, dili gisukod, diin atong hunahunaon, iampo, ug tabangan kadtong gihatag kanato nga atong responsibilidad sa pag-atiman.

2. Pagserbisyo nga gipili natong buhaton sa atong kaugalingong pagbuot. Usa kini ka sumpay sa nahauna, nga modagayday sa tanan natong inadlaw-adlaw nga mga buhat ug mga inter-aksyon samtang mas mahunahunaon kitang magtinguha sa paghikalimot sa atong kaugalingon ug sa pagtan-aw ngadto sa uban. Walay pormal nga tahas, apan nadasig kita sa usa ka tinguha sa pagsunod kang Kristo, nga magsugod pinaagi sa dugang kamabination ug mas masinabtanon niadtong naglibot kanato.

3. Serbisyo publiko. Kon mahimo, ilambigit ang inyong kaugalingon sa politika nga motutok sa pagserbisyo ug sa pagpalambo sa mga indibidwal ug mga komunidad. Likayi ang politikanhong pakigbangi nga nagduso sa mga tawo sa pagtuo diha sa magkasumpaki nga mga panglantaw, dili maayo, ug makadaut sa mga komunidad, mga nasud, ug mga kontinente. Apil sa mga politiko nga adunay komon nga kawsa sa pag-alim sa

nasamok nga mga kinabuhi sa ilang kaugalingong hurisdiksyon ug lapas pa. Mahimo kamong tingog nga matimbangon ug makatarunganon, nag-awhag og kaangayan sa tanang suok sa katingban. Adunay nagkadako nga panginahanglan nga itampo ninyo ang inyong kusog ngadto niining matang sa takus nga pag-apil sa sibika.

Makausab Kita sa Atong Kaugalingong Kalibutan

Kon mobasa kita sa balita, malagmit nga atong bation nga nagkalahi na gayud ang kalibutan. Kon ang matag usa kanato molihok sa dagko ug gagmay nga mga paagi kada adlaw, mausab nato ang atong kaugalingong kalibutan ug niadtong anaa sa atong palibut. Samtang moserbisyo kamo sa inyong mga silingan ug moserbisyo *uban* sa inyong silingan sa inyong komunidad, makahimo kamo og mga higala kinsa adunay samang tinguha sa pagtabang. Mamahimo kining lig-on nga panaghigalaay, magtukod og mga taytayan nga magsumpay sa mga kultura ug tinuohan.

Kon mosanong kamo sa pagdapit nga mangalagad sama sa gihimo ni Jesus, mausab kamo, mahimong mas dili maghunahuna sa kaugalingon. Inyong madiskubrihan ang hingpit nga kalipay nga moabut gikan sa pagpangalagad sumala sa pamaagi sa Manluluwas, mabiyaan ang inyong mga kabalaka ug kawalay kasigurohan ug kagulangan nga naggikan sa inyong gihunahuna nga kakulangan.

Tingali ang usa ka ngalan o usa ka kawasa misantop na sa hunahuna. Malagmit nga usa kini

ka pagdapit gikan sa Espiritu, ug tingali nakadawat na kamo niini kaniadto. Tabangi, tutuki ang panginahanglan sa uban, ug sapnaya. Pilia ang pagsanong niini nga pagdapit, ug pag-ampo karon aron masayud unsay inyong mahimo. Kon inyong makita ug mabati ang mga panalangin nga mahatag niini kaninyo ug niadtong inyong gipangalagaran, gusto ninyo nga mahimo kining inadlaw-adlaw nga sundanan.

Ang atong labing taas ug labing maayong paningkamot mao ang pagpaambit sa kahayang, paglaum, hingpit nga kalipay, ug tumong sa ebanghelyo ni Jesukristo ngadto sa tanang mga anak sa Dios ug motabang kanila nga makakaplag sa dalan pauli. Ang pagtabang, pagserbisyo, ug pagpangalagad kanila mao ang pagpakita sa ebanghelyo nga naglihok. Samtang ato kining himoon nga pamaagi sa pagpakabuhi, atong madiskubrihan nga makatagbaw kini sa talagsaong paagi, ug kini ang paagi nga makakaplag kita og kalinaw ug kalipay nga tingali wala nato makita kaniadto.

Sa ingon niini nagpakabuhi ang Manluluwas, ug mao kini hinungdan nganong Siya nabuhi—sa paghatag og hingpit nga tambal ug katapusang pagpang-ayo pinaagi sa Iyang talagsaon, walay kinutuban, maulaong gasa alang kaninyo ug kanako. Hinaut nga mas andam ug mas epektibo kitang mosunod sa buhing Kristo, samtang nagtinguha kita nga mamahimo Niya nga tinuod nga mga disipulo pinaagi sa pagpangalagad sama sa Iyang gibuhat. ■

Gikan sa tibuk kalibutan nga debosyonal alang sa mga batan-ong hamtong [young adult], "Usa ka Timailhan sa Tinuod ug Buhi nga Simbahan sa Ginoo," nga gihatag diha sa Brigham Young University—Idaho niadtong Mayo 6, 2018.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Russell M. Nelson, "Ang Pagpangalagad uban sa Gahum ug Katungod sa Dios," *Liahona*, Mayo 2018, 69.
2. Spencer W. Kimball, "The Abundant Life," *Ensign*, Hulyo 1978, 3.
3. Russell M. Nelson, "Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi," *Liahona*, Mayo 2018, 95.
4. Jean B. Bingham, "Pagpangalagad sama sa Gibuhat sa Manluluwas," *Liahona*, Mayo 2018, 104.
5. Tan-awa sa JustServe.org. Anaa kini sa North America ug gisulayan karon sa Mexico, sa United Kingdom, Puerto Rico, ug Australia.

Kapitulo 1

Pagpundok og usa ka Grupo

Pahinumdom gikan sa Editor: Usa kini ka kinutlo sa kapitulo 1 gikan sa Mga Santos, Walay Dili Balaan nga Kamot, volume 2 sa Mga Santos nga serye. Ang Volume 1, Ang Sumbanan sa Kamatuoran, nga gipagawas sa miaging tuig, natapos sa pagdawhat sa unang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa ilang mga tuga [endowment] sa Templo sa Nauvoo ug sa pagpangandam sa pagbiya sa Nauvoo aron mobiyahe padulong sa kasadpan.

Nahilum ang liboan ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw samtang milanog ang tingog ni Lucy Mack Smith sa dakong lawak pundokanan sa unang andana sa hapit na mahuman nga templo sa Nauvoo.

Buntag kadto sa Oktubre 8, 1845, ang ikatulo ug katapusang adlaw sa komperensya sa tinglarag sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Nasayud nga wala na kaayo siyay mga oportunidad sa pagpamulong ngadto sa mga Santos—ilabi na karon nga nagplano sila nga mobiya sa Nauvoo alang sa bag-ong pinuy-anan sa kasadpan—si Lucy kusganong namulong nga daw imposible sa iyang luyahon nga setenta anyos nga lawas.

“Napulog walo na ka tuig ang milabay niadtong kawhaan ug duha sa Septyembre nga gikuha ni Joseph ang mga palid gikan sa yuta,” mipamatuod siya, “ug napulog walo na niadtong Lunes sukad si Joseph Smith, ang propeta sa Ginoo—”¹

Mihunong siya kadali, nahinumdom kang Joseph, ang iyang anak nga gipatay. Ang mga Santos diha sa lawak nasayud na kon sa unsang paagi ang anghel sa Ginoo migiya kaniya ngadto sa usa ka hugpong sa bulawang mga palid nga gilubong diha sa bungtod nga gitawag og Cumorah. Nasayud sila nga si Joseph mihubad sa mga palid pinaagi sa gasa ug gahum sa Dios ug mimantala sa rekord isip ang Basahon ni Mormon. Apan pila man ka mga Santos diha sa lawak pundokanan ang nakaila gayud kaniya?

Makahinumdom gihapon si Lucy sa dihang si Joseph, kaniadto baynte uno anyos pa, unang misulti kaniya nga ang Dios mitugyan kaniya sa mga palid. Nabalaka siya sa tibuk buntag, nahadlok nga mobalik si Joseph gikan sa bungtod nga walay dala, sama sa nahitabo sa milabay nga upat ka tuig. Apan sa pag-abut ni Joseph, napakalma niya ang kakulba ni Lucy. “Ayaw kabalaka,” miingon siya. “Maayo ra ang tanan.” Gitulon dayon niya kang Lucy ang mga tighubad nga gihatag sa Ginoo alang sa paghubad sa mga palid, pinutos sa usa ka panyo, isip ebidensya nga milampos siya sa pagkuha sa rekord.

Pipila ra ka buok ang mga tumutuo kaniadto, kadaghanan niini mga sakop sa pamilyang Smith. Karon sobra na sa napulog usa ka libo ka mga Santos gikan sa Amihanang Amerika ug Uropa ang nagpuyo sa Nauvoo, Illinois, diin nagpundok ang Simbahan sulod sa milabay nga unom ka tuig. Pipila kanila bag-o pa sa Simbahan ug wala makaangkon og kahigayunan nga mahimamat si Joseph o ang iyang igsoong si Hyrum sa wala pa pusila ug patya sa mga manggugubot ang duha ka lalaki niadtong Hunyo 1844.² Mao kana nganong gusto ni Lucy nga mamulong mahitungod sa namatay. Gusto niyang mopamatuod sa propetikanhong tawag ni Joseph ug sa tahas sa iyang pamilya sa Pagpahiuli sa ebanghelyo sa dili pa mobiya ang mga Santos.

Sulod sa sobra usa ka bulan, gipangsunog sa mga manggugubot nga panon ang mga panimalay ug mga negosyo sa mga Santos sa dug-ol nga mga pamuy-anan. Nahadlok sa ilang mga kinabuhi, daghang mga pamilya ang milayas padulong sa arang-arang nga kasiguroan sa Nauvoo. Apan ang mga manggugubot nag-anam ka daghan ug mas organisado paglabay sa mga semana, ug sa wala madugay adunay armado nga mga engkwentro tali kanila ug sa mga Santos. Ang mga gobyerno sa estado ug sa nasud, nianang higayuna, walay gihimo aron sa pagpanalipod sa mga katungod sa mga Santos.³

Nagtuo nga panahon na lamang ang giagad sa dili pa mosulong sa Nauvoo ang mga manggugubot, ang mga lider sa Simbahan nakigsabot og talandugon nga kalinaw pinaagi sa pagsugot nga mobiya ang mga Santos gikan sa distrito pag-abut sa tingpamulak.⁴

Giniyahan sa balaan nga pagpadayag, si Brigham Young ug ang ubang mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nagplano sa pagbalhin sa mga Santos og sobra sa usa ka libo ug unom ka gatus ka kilometro padulong sa kasadpan, lapas sa Rocky Mountains, gawas lang gayud sa utlanan sa Estados Unidos. Isip tigdumalang korum sa Simbahan, ang Napulog Duha mipahibalo niini nga desisyon ngadto sa mga Santos sa unang adlaw sa komperensya sa tinglarag.

“Ang Ginoo nagplano nga modala kanato sa dapit nga mas gawasnon kitang makalihok,” namahayag si apostol Parley Pratt, “diin atong matagamtam ang lunsay nga mga baruganan sa kagawasan ug patas nga mga katungod.”⁵

Nasayud si Lucy nga tabangan siya sa mga Santos sa paghimo niini nga panaw kon mohukom siya sa pag-adto. Ang mga pinadayag nagmando sa mga Santos nga magpundok sa usa ka dapit, ug determinado ang Napulog Duha sa pagtuman sa kabubut-on sa Ginoo. Apan tigulang na si Lucy ug nagtuo nga dili na siya magdugay niining kinabuhia. Kon mamatay siya, gusto niya nga ilubong sa Nauvoo duol ni Joseph, Hyrum, ug ubang mga sakop sa pamilya kinsa namatay na, lakip sa iyang bana, si Joseph Smith Sr.

Dugang pa, kasagaran sa buhi nga mga sakop sa iyang pamilya magpabilin sa Nauvoo. Ang iyang bugtong nahabilin nga anak nga lalaki, si William, nahimong sakop sa Korum sa Napulog Duha, apan gisalikway niya ang ilang pagpangulo ug nagdumili sa pag-adto sa kasadpan. Ang iyang tulo ka mga anak nga babaye—si Sophronia, Katharine, ug Lucy—magpabilin usab. Mao usab ang iyang umagad nga babaye nga si Emma, ang biyuda sa propeta.

Samtang namulong si Lucy sa kongregasyon, giawhag niya ang iyang mga tigpaminaw nga dili mabalaka sa umaabut nga panaw. “Ayaw pagkawala sa paglaum ug moingon nga dili kamo makakuha og mga karwahe ug mga butang,” miingon siya. Bisan pa sa kakabus ug pagpanglutos, ang iyang kaugalingong pamilya nakatuman sa sugo sa Ginoo sa pagmantala sa Basahon ni Mormon. Miawhag siya kanila sa pagpaminaw sa ilang mga lider ug sa pagtagad og maayo sa usag usa.

“Sama sa giingon ni Brigham, kinahanglang magmatinoron kamong tanan o dili kamo makaabut didto,” miingon siya. “Kon mobati kamo og kasuko, magkaproblema kamo.”

Dugang nga namulong si Lucy mahitungod sa iyang pamilya, ang mabangis nga pagpanglutos nga ilang giantus sa Missouri ug Illinois, ug ang mga pagsulay nga moabut sa mga Santos. “Nag-ampo ko nga ang Ginoo mopanalangin sa mga lider sa Simbahan, si Brother Brigham ug ang tanan,” miingon siya. “Kon moadto na ko sa laing kalibutan, gusto nakong makita kamong tanan.”⁶

Pagka-Enero 1846, si Brigham kanunay nga nakigkita sa Korum sa Napulog Duha ug sa Konseho sa Kalim-an, usa ka organisasyon nga nagdumala sa temporal nga mga buluhaton sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta, aron sa pagplano sa pinakamaayo ug pinakadali nga paagi sa pagbiya sa Nauvoo ug sa pag-establisar og bag-ong kapundokan nga dapit alang sa mga

Santos. Si Heber Kimball, ang iyang kauban nga apostol, mirekomendar nga mangulo sila og usa ka gamay nga grupo sa mga Santos padulong sa kasadpan sa labing dali nila nga mahimo.

“Pagpundok og usa ka grupo nga makapangandam sa ilang kaugalingon,” mitambag siya, “nga andam sa bisan unsang higayon kon tawagon na sa pag-adto ug pag-andam og dapit alang sa ilang mga pamilya ug sa mga kabus.”

“Kon adunay mag-una nga grupo nga makaadto ug makapananom niini nga tingpamulak,” mipasabut si apostol Orson Pratt, “kinahanglang masugdan na sa unang adlaw sa Pebrero.” Naghunahuna siya kon mas maalamon ba nga manimuyo sa mas duol nga dapit, aron makahimo sila sa pagpananom nga mas sayo pa.

Nagtinguha og kahupayan gikan sa pagpanglutos, si Brigham Young (ibabaw) ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles misunod sa direksyon sa Ginoo sa pagbalhin sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw og sobra sa 1,000 ka milya (1,600 km) padulong sa kasadpan, lapas sa Rocky Mountains.

Wala makagusto si Brigham sa ideya. Ang Ginoo misugo na sa mga Santos nga manimuyo duol sa Great Salt Lake. Ang lanaw kabahin sa Great Basin, usa ka dakong rehiyon nga porma og panaksan nga gilibutan sa mga bukid. Ang dakong bahin sa dal-as mao ang uga nga disyertong yuta ug lisud ugmaron, diin dili ganahan niini ang daghang mga Amerikano nga mobalhin padulong sa kasadpan.

“Kon moadto kita tali sa mga bukid ngadto sa dapit nga nahunahunaan,” mirason si Brigham, “walay mahitabong kasina gikan sa bisan unsang nasud.” Nakasabut si Brigham nga ang rehiyon gipuy-an na sa Lumad [Native] nga mga tawo. Apan malaumon siya nga ang mga Santos makahimo sa pagpuyo nga malinawon uban kanila.⁷ ■

Aron mabasa ang tibuok kapitulo, palihug bisitaha ang mgasantos.churchofjesuschrist.org o digital nga bersyon niini nga artikulo sa Hulyo nga isyu sa Liahona diha sa Gospel Library o sa liahona.lds.org.

Ang pulong nga Hilisgutan diha sa mubo nga mga sulat nagpasabut og dugang nga impormasyon diha sa mgasantos.churchofjesuschrist.org.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Historian’s Office, General Church Minutes, Okt. 8, 1845; “Conference Minutes,” *Times and Seasons*, Nob. 1, 1845, 6:1013–14. Usa ka kompleto nga report mahitungod sa sermon ni Lucy sa Oktubre 1845 nga komperensya, nga adunay mga sinulat nga katin-awan [annotations], anaa sa Reeder ug Holbrook, *At the Pulpit*, 21–26. **Hilisgutan:** Lucy Mack Smith
2. Lucy Mack Smith, *History*, 1844–45, book 5, [7]; *Mga Santos*, volume 1, mga kapitulo 4 ug 44; Black, “How Large Was the Population of Nauvoo?” 92–93. **Hilisgutan:** Mga Kamatayon ni Joseph ug Hyrum Smith
3. Solomon Hancock ug Alanson Ripley ngadto ni Brigham Young, Sept. 11, 1845, Brigham Young Office Files, CHL; “Mobbing Again in Hancock!” ug “Proclamation,” *Nauvoo Neighbor*, Sept. 10, 1845, [2]; Gates, *Journal*, volume 2, Sept. 13, 1845; Glines, *Reminiscences and Diary*, Sept. 12, 1845; “The Crisis,” ug “The War,” *Warsaw Signal*, Sept. 17, 1845, [2]; “The Mormon War,” *American Penny Magazine*, Okt. 11, 1845, 570–71; Jacob B. Backenstos ngadto ni Brigham Young, Sept. 18, 1845, Brigham Young Office Files, CHL; Orson Spencer ngadto ni Thomas Ford, Okt. 23, 1845; Thomas Ford to George Miller, Okt. 30, 1845, Brigham Young History Documents, CHL; tan-awa usab sa Leonard, *Nauvoo*, 525–42.
4. *To the Anti-Mormon Citizens of Hancock and Surrounding Counties* (Warsaw, IL: Oct. 4, 1845), Chicago Historical Society, Collection of Manuscripts about Mormons, CHL; tan-awa usab sa Leonard, *Nauvoo*, 536–42.
5. Konseho sa Kalim-an, “Record,” Sept. 9, 1845, sa *JSP*, CFM:471–72; “Conference Minutes,” *Times and Seasons*, Nob. 1, 1845, 6:1008–11.
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 29:8 (Revelation, Sept. 1830–A, sa josephsmithpapers.org); Doktrina ug mga Pakigsaad 125:2 (Revelation, circa Early Mar. 1841, sa josephsmithpapers.org); Historian’s Office, General Church Minutes, Okt. 8, 1845; “Conference Minutes,” *Times and Seasons*, Nob. 1, 1845, 6:1013–14.
7. Konseho sa Kalim-an, “Record,” Ene. 11, 1846, sa *JSP*, CFM:514, 515, 518. **Hilisgutan:** Konseho sa Kalim-an

Usa ka Saad ngadto sa usa ka Bata

Pipila ka tuig ang milabay, hilabihan ang akong pagkawalay kadasig. Ang bugtong butang nga nakakaplag ko og gamay nga kadasig mao ang akong suod nga higala ug ang iyang mga anak. Maglakaw-lakaw kami sa mga tapos sa semana, nga maoy akong ganahan. Hinoon, paglabay sa panahon, nagkamimos ang among paglakaw-lakaw. Misugod ko sa pagkamingaw sa akong higala ug sa iyang pamilya. Wala madugay akong nahibaluan nga nagkaminos ang among paglakaw-lakaw tungod kay ang akong higala ug ang iyang pamilya mipadayon sa usa ka buhat nga gihunong nila daghang tuig na ang milabay—ang pagtambong sa simbahan.

Usa ka adlaw gidapit ko nila og paniudto. Nalipay kaayo ko nga nakakita nila pag-usab. Giingnan nako sila nga gimingaw kaayo ko nila. Ang sais anyos nga anak nga babaye sa akong higala misugyot nga among sulbaran kana nga problema pinaagi sa pag-adto og dungan sa simbahan. Busa sa walay pagduhaduha, gidapit ko niya nga mokuyog.

Pastilan! Unsaon man nako sa pagpasabut niining pamilyaha nga ang pagsimba husto alang

Nagsige og bagting ang akong cell phone, nagpahinumdom nako nga misaad ko sa usa ka batang babaye nga mosimba ko uban niya.

kanila apan makapuol kaayo alang kanako? Wala na ako makasimba sulod sa mga katuigan, apan unsaon nako pagbalibad sa usa ka bata? Miingon ko nga moadto ko, apan ang tinuod mao nga wala akoy bisan gamay nga tuyo sa pagtuman niana nga saad.

Niana nga Dominggo, namahaw ko uban sa akong papa. Nagsige og bagting ang akong cell phone, nagpahinumdom nako nga misaad ko sa usa ka batang babaye nga mosimba ko uban niya. Akong gibaliwala ang akong cell phone hangtud nga nangutana si papa nganong wala nako kini tubaga. Miingon ko nga gidapit ko nga moadto sa usa ka miting sa simbahan apan dili ko gusto nga moadto. Mipahiyum siya ug miingon, “Lluvia, ayaw gayud paghimo og saad sa usa ka bata kon dili ka andam

nga motuman niini.” Nakahukom ko nga akong tumanon ang akong saad.

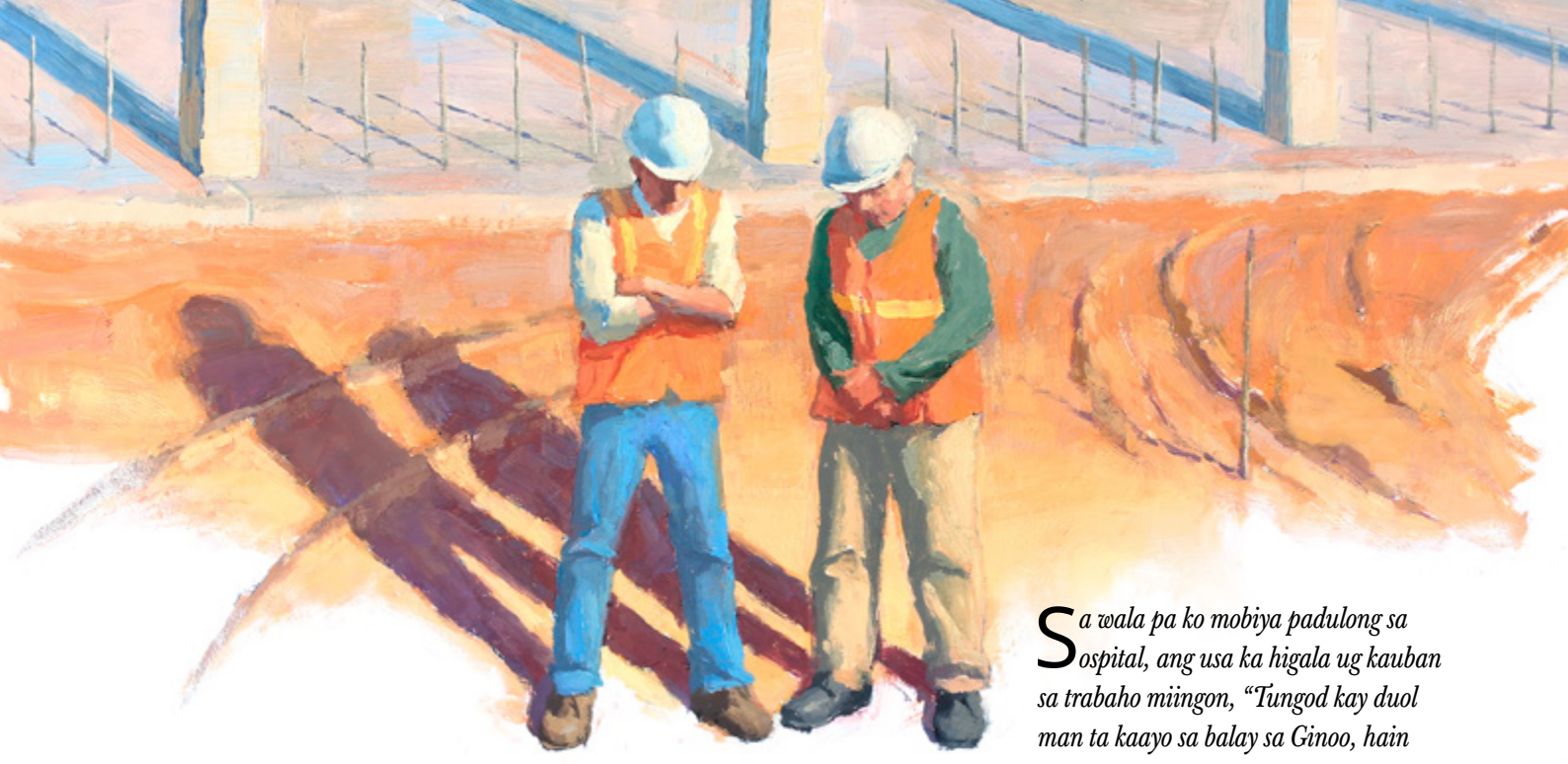
Sa dihang miabut ko sa simbahan, lahi ang akong gibati, usa ka butang nga dili nako mahulagway. Dili giha-pon ko makapasabut kon sa unsang paagi kini nahitabo, apan pagkasunod Dominggo, nakaadto na pud ko, ug sa sunod Dominggo ug sa sunod, hangtud nga akong nasabtan unsa ang akong gibati: ang Espiritu Santo.

Ang mga miyembro sa Simbahan misugod sa paghimo kanako nga mobati nga komportable. Walay duda, nakuryuso ko mahitungod sa Simbahan. Misugod ko sa pagpakigkita sa mga misyonaryo, ug misugod usab ko sa pagkaangkon og pagpamatuod. Ang pagbisita sa mga misyonaryo nahimong mas makanunayon, ug midako ang

akong pagsabut sa ebanghelyo hangtud nga mibati ko og dakong tinguha nga magpabunyag. Nabunyagan ko wala madugay niana, ug karon akong gitagamtam ang mga panalangin sa ebanghelyo. Tungod niini, mapasalamaton kaayo ko nga akong gituman ang akong saad ngadto sa usa ka sais anyos nga batang babaye. ■

Lluvia Paredes Cabrera,
Yucatán, Mexico

*S*a wala pa ko mobiya padulong sa ospital, ang usa ka higala ug kauban sa trabaho miingon, “Tungod kay duol man ta kaayo sa balay sa Ginoo, hain may maayo og magdungan ta una sa pag-ampo?”

Mag-ampo Ta Duol sa Templo

Sa dihang tres anyos ang among anak nga si Marco, siya ug ako nag-antus og grabeng kaso sa pagkahilo sa pagkaon. Nasakit pag-ayo si Marco nga nakuyapan siya. Ang akong asawa, si Marianela, ug ako dali nga midala kaniya sa ospital. Sa among pag-abut, mora na siya og patay tan-awon. Sa katapusan, human sa upat ka oras, naulian siya.

Sugod niadto, misinati si Marco og pabalik-balik nga pagkirig-kirig sa misunod nga lima ka tuig. Kon pakatulgon namo siya matag gabii, naghunahuna mi kon sa tungang gabii, magdali-dali na ba pud kami sa pagdala kaniya sa ospital. Maglisud kami sa pagkatulog niadtong makaluya nga mga katuigan, ug misalig kami sa pag-ampo, hugot nga pagtuo, pagpuasa, ug sa mga panalangin sa pagkapari.

Sa dihang mga sais anyos na si Marco, gitawagan ko ni Marianela sa trabaho ug misulti kanako nga moadto dayon sa ospital. Misinati si Marco og grabe nga pagkirig-kirig ug na-coma siya. Sa dihang mitawag ang akong asawa, nagtrabaho ko sa pag-usab sa

Missionary Training Center sa Argentina, nga nahimutang tupad sa Buenos Aires Argentina Temple.

Sa wala pa ko mobiya padulong sa ospital, ang usa ka higala ug kauban sa trabaho miingon, “Tungod kay duol man ta kaayo sa balay sa Ginoo, hain may maayo og magdungan ta una sa pag-ampo?” Gisirado ang templo aron mausab ug mapadak-an, apan miduol kami sa balay sa Ginoo, diin nag-ampo ko alang ni Marco.

Bisan pa sa tanan namong naagian kang Marco, mibati ko og pagpasalamat sa Dios alang sa panahon nga naambitan namo ni Marianela uban kaniya. Samtang nag-ampo ko, akong gisultihan ang Langitnong Amahan nga naningkamot kami nga mahimong maayong mga ginikanan ug giatiman si Marco sa labing maayo namong mahimo. Misulti usab ako Kaniya nga among dawaton ang Iyang kabubut-on kon Iyaha nang kuhaon si Marco.

Sa dihang miabut ko sa ospital, wala ko masayud kon makalingkawas ba si Marco sa coma o, kon makagawas siya niini, makalakaw o makasulti pa

ba kaha siya pag-usab. Human sa lisud kaayo nga duha ka oras, nakamata siya. Gikapoy siya pag-ayo, apan maayo ra siya. Sugod niadto, sa milagrusong paagi, naarang-arang siya. Sa katapusan, gipaminosan na ang tambal ni Marco ug gipagawas na gayud sa ospital.

Si Marianela ug ako mihinumdom nianang lisud nga panahon nga mapasalamaton nga anaa gihapon kanamo si Marco ug mapasalamaton sa mga butang nga among nakat-unan. Ang among pagsulay nakahiusa kanamo ug nakapalig-on kanamo sa espirituhanong paagi. Kon wala kini, dili siguro kami makakat-on sa pag-ila sa daghang mga paagi nga ang Ginoo mopakita sa Iyang impluwensya sa among kinabuhi.

Sama sa gisulti ni Marianela, “Naka-kita kami og daghang mga ebidensya ug mga kasinatian nga mihatag kanamo og pagpamatuod sa presensya sa Dios, nga Siya anaa uban kanamo ug nga Siya maminaw kanamo. Kon molahutay kami ug magbaton og pailub, ang mga panalangin moabut sa panahon nga wala namo dahuma.” ■

Juan Beltrame, Buenos Aires, Argentina

Nganong Wala man Mopasidaan ang Dios Kanako?

Ang akong bana ug ako nagpuyo sa pinuy-anan sulod sa campus sa Texas State Technical Institute sa dihang ang among duha ka kinamagulangang anak upat ug duha ka tuig ang panuigon. Mao kadto ang among unang kasinatian sa bungtod nga ilaya sa Texas, ug ganahan ko niini! Matag tingpanmulak, ang sentro sa Texas mapuno sa kabulakan. Sa mga tanaman, kakahoyan, bakante nga mga umahan, sa mga daplin sa dalan, bisan asa ko motan-aw dihay daghang mga bulak nga makita.

Akong isuroy ang akong mga anak nga sakay sa stroller hapit kada adlaw. Mangita kami og bag-ong mga dapit nga suhiron, ug tugutan nako ang akong mga anak sa pagpanguha og ihalas nga mga bulak kutob sa ilang gusto. Among tapuson ang among pagsuroy agi sa kasilinganan diin ang kadaghanan sa mga balay adunay nindot pagkatiman nga mga tanaman sa bulak.

Usa ka adlaw miliko kami og eskina sa dihang nakadiskubre mi og daghang mga papel nga nagkatag sa usa sa mga tanaman sa mga bulak. Daling nakatag

sa hangin ang mga papel sa tibuok nataran. Nakahukom ko nga akong hipuson ang sagbot sa dili pa kini mosamot sa pagkatag. Namunit ko og pipila ka hakgom sa mga pahina ug gisulod kini sa akong bag alang sa diaper.

Sa akong pagtan-aw sa ubos, nakamgo ko nga naggunit ko og pornograpiya. Nakalitan, mihangyo ko sa akong mga anak nga magpabilin diha sa stroller samtang dali nakong gipanguha og nahabilin nga mga pahina. Naglagot ko sa dihang daklit akong nakakita sa mga butang nga dili gayud nako gustong makita. Sa akong kasingkasing, nagsugod ko sa pagreklamo, “Nganong wala man ko pasidan-i sa Dios nga moagi og laing dalan paingon sa balay?”

Dayon nakadungog ko sa dili masaypan nga tingog sa brake sa school bus. Mga usa ka dosena nga mga bata ang nanganaog gikan sa bus. Silang tanan miagi sa nataran nga napuno sa pornograpiya pipila lamang ka gutlo ang milabay.

Nianang higayuna, nausab ang akong tibuok nga panglantaw.

Nasayud na ako karon nganong wala ko pasidan-i nga moagi og laing dalan. Mapasalamaton ko nga didto ko aron pamuniton kadto nga mga pahina aron kadto nga mga bata dili makakita niadtong makadaot nga mga imahe. Samtang nagpadulong na ko sa balay, nakahunahuna ko, “Unsa kaha kon dugay nga miabut ang school bus? Unsa kaha kon wala nako mahibaloi nganong anaa ako niadto nga kasinatian? Unsa ka dugay kaha nga maglagot ko sa Dios?”

Sukad nianang adlaw, ang oportunidad nga gihatag sa Ginoo kanako nga makita nganong nahitabo kadto nga kasinatian nakatabang kanako sa pagsalig nga ang Iyang kaalam ug mga katuyoan labaw pa kay sa akoo.

Usahay masayud ko nganong dunay nahitabo; usahay dili ko masayud. Apan bisan unsa pa man, nasayud ko nga kinahanglan ko nga adunay pagtuo nga ang Ginoo adunay mas dakong katuyoan nga dili nako makita sa kanunay. ■

Lark Montgomery, Texas, USA

Daling nakatag sa hangin ang mga papel sa tibuok nataran. Nakahukom ko nga akong hipuson ang sagbot sa dili pa kini mosamot sa pagkatag.

Kon ang Pagpanggunit Mahimong Sakit

Usa ka init kaayo nga adlaw sa Hulyo, mitabang ko sa akong bayaw sa pagtukod og riprap nga paril [retaining wall]. Kini nga proyekto sa wala madugay mipatigi kanako batok sa mga gamot sa namulak nga kahoyng cherry nga nag-ali.

“Sayon ra ni,” naghunahuna ko.

Gipundok nako ang tukma nga mga himan ug mikalot libut sa mga gamot aron adunay lugar sa pagtrabaho. Dayon mikuha ko og gabas ug, sa walay pagduhaduha, misugod sa pagputol sa mga gamot. Dali ra nga nangaputol ang gagmay nga mga gamot, apan sa dihang mibalhin ko sa mas dagko nga mga gamot, dali nakong naamguhan nga dili kini mahimong sayon. Adunay usa ka gamot nga lisud gayud.

Nagkagut sa akong ngipon, determinado ko nga moputol niana nga gamot. Midagayday ang singot sa akong liog tungod sa naglagiting nga kainit sa adlaw samtang mas hugot nakong gipislit ang gatilyo sa de kuryente nga gabas. Mikurog ang

gabas hangtud nga nauyog ang akong tibuok lawas. Akong nabatyagan ang akong tuo nga kamot—ang nagpislit sa gatilyo sa gabas—nga misugod sa pagsakit. Gibaliwala nako ang sakit ug padayon nga migunit.

Sa katapusan, naputol sa gabas ang gamot. Gibuhian nako ang gatilyo ug mibati sa tam-is nga kalipay sa kadaugan. Hinoon, sa akong paghubo sa akong gwantis, nakabantay ko og gamay nga piraso sa panit nga napaksit gikan sa akong kamot.

Samtang naghunahuna ako niini nga kasinatian, nakaamgo ko nga ang paggunit sa gabas, sa usa ka paagi, susama sa paggunit sa gunitanan nga puthaw. Gisultihan kita nga manggunit sa gunitanan nga puthaw sa atong pagpadayon sa kinabuhi. Apan tungod lang kay nanggunit kita wala magpasabut nga dili kita makasinati og mga higayon sa kasakit. Nasamdan ang akong kamot samtang nanggunit ko sa gabas. Sa samang paagi, moagi kita og mga pagsulay ug mga kalisdanan samtang kanunay kitang

manggunit sa gunitanan nga puthaw.

Ang Langitnong Amahan nasayud nga ang panaw pabalik Kaniya puno sa kakuyaw. Mao nga Iyang gihatag kanato ang mga kasulatan ug ang mga pulong sa mga propeta aron sa pagtabang kanato. Samtang manggunit kita niining mga butanga agi sa atong mga pagsulay ug kalisdanan sa mortalidad, moabut ang adlaw nga mobalik kita ngadto sa Iyang presensya.

Sa atong pagbalik Kaniya, makahimo kita sa pagtan-aw sa atong mga kamot, nga nanggunit sa gunitanan nga puthaw, usahay bisan sa kasakit o kalisud. Ug mahibalok kita nga uban sa tabang sa Langitnong Amahan ug pinaagi sa maulaong gahum ni Jesukristo, nanggunit kita og maayo, bisan unsa pa ang mga babag nga atong nasugatan. ■

Jeff Borders, Washington, USA

Unom ka Lakang aron Makakuha og Trabaho

Ni Bruno Vassel III

Dili kita mahimong temporaryong makabarug sa kaugalingon kon nagkinahanglan kita og trabaho ug walay trabaho. Ania ang unom ka lakang aron makatrabaho.

Nagkinahanglan ka ba og trabaho o mas maayong trabaho? Nakaila ka ba og tawo nga nanginahanglan og trabaho? Ang hagit karon alang sa daghan kaayong tawo nga desperado nga nanginahanglan og trabaho o mas maayong trabaho mao nga kasagaran dili sila sigurado kon unsaon sa pagkakuha sa trabaho nga ilang gusto. Mangutana sila, “Mohimo ba ko og résumé, ibutang ang impormasyon sa akong kaugalingon diha sa internet, o kining duha, ug unsaon?” “Unsa ang saktong paagi sa pagtubag sa mga pangutana nga sama sa, ‘Unsa ang imong mga kahuyang?’ ug ‘Nganong ikaw man ang among kuhaon alang niini nga trabaho?’”

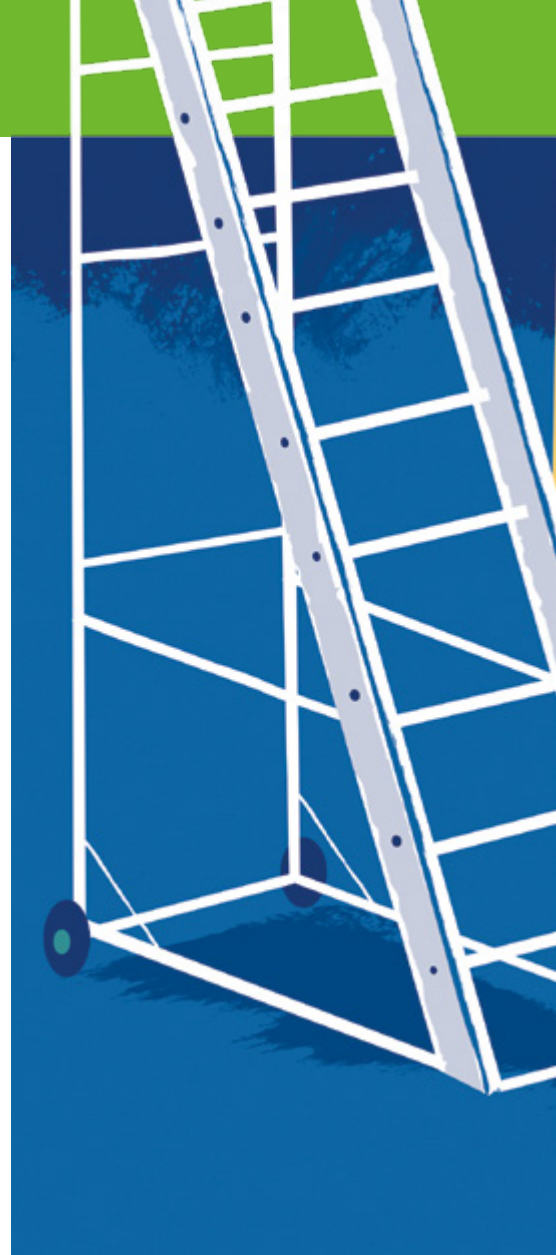
Kini nga artikulo nagpaambit og napamatud-an na nga unom ka lakang nga plano sa unsay kinahanglan gayud nimong mahibaloan ug dayon buhaton aron makuha ang trabaho nga imong gusto. Kining unom ka lakang gibase sa usa ka bahin sa mga resulta sa usa ka survey nga akong gipahigayon kalabut sa mga binuhatan sa pagpangdawat og mga trabahante sa 760 ka mga employer [magpapatigayon] kinsa nangrekrut sa Brigham Young University. Kini nga mga lakang napalambo usab gikan sa impormasyon nga akong nadawat gikan sa mga eksperto sa pagpangdawat og trabahante ug sa sobra sa 30 ka tuig nga pagpangbansay kalabut sa panarbaho ug pagpangrekrut nga akong gihatag ngadto sa liboan ka mga tawo sa sobra 20 ka mga nasud. Sa katapusan, ang akong asawa ug ako bag-o lang nga miserbisyo isip senior nga mga misyonaryo nga gi-assign sa pag-implementar sa Self-Reliance Services sa tibuok Europe. Ang among mga kasinatian milig-on sa among panghunahuna nga ang mga nangita og trabaho nagkinahanglan niining piho nga tabang. Bisan asa ka nagpuyo sa kalibutan, unsa ang imong mga kahanas sa panarbaho, o unsa nga posisyon sa trabaho ang gusto nimong maangkon, kining unom ka lakang makatabang kanimog.

Kini nga proseso sa pagkakuha sa trabaho nga imong gusto mahimong molungtad og gikan sa pipila lang ka adlaw ngadto sa mga semana o gani mga bulan. Apan ang maayong balita mao nga kini nga proseso epektibo. Kining unom ka lakang makatabang sa mga nangita og trabaho diha sa tanang kahimtang kinsa mohaum sa usa sa tulo ka mga kategoriya: (1) kadtong nangita sa una nilang trabaho, (2) kadtong gustong mobalhin og laing trabaho o mosaka ang pwesto sulod sa ilang kasamtangang kompaniya o organisasyon, ug (3) kadtong gustong mobalhin ngadto sa usa ka posisyon sa laing organisasyon.

Lakang 1. Ilha ang piho nga trabaho nga gusto nimo karon.

Kinahanglang maila nimo ang tinud-anay nga trabaho nga mahimo nimo karon, nga haum sa imong kaugalingong pangtrabaho nga mga kahanas, kasinatian, mga kalampusan, o edukasyon. Kon makadesisyon na ka, isulat ang titulo sa trabaho. Kon nagkinahanglan ka og tabang, ang nagkalain-laing mga website naglista og daghang managlahi nga mga titulo ug mga deskripsyon sa trabaho. Alang sa lakang 1, dili kinahanglang makakita ka og bakante nga trabaho; ilha lang ang matang sa trabaho nga ikaw adunay katakus ug kaikag.

Ang duha sa labing dagko nga mga sayop nga nahimo sa mga nangita

Uban sa pipila ka kapilian sa trabaho nga anaa kanimo, unsa ang sunod nga mga lakang nga buhaton aron makuha ang trabaho nga haum para kanimo?

og trabaho mao ang dili pagpili sa pihong trabaho nga gusto gayud nila o ang pagpili og posisyon nga dili sila kwalipikado. Kon dili ka sigurado sa pihong trabaho nga pangitaon ug tinguhaon, nan tingali moresulta kini nga ikaw wala gayuy makuha nga trabaho. Ang pagsulti og sama sa, “Nagkinahanglan lang ko og trabaho, bisan unsang trabaho” dili makatabang. Ang pagsulti niini dili makadani sa gilauman nga mga employer ug makadaut sa imong kaugalingong mga paningkamot sa pagpangita og trabaho. Busa pagpili og piho nga trabaho nga imong mabuhat karon, ug dayon puntinga ang pagkaangkon niana nga trabaho.

Lakang 2. Pangitaa ang deskripsyon sa trabaho nga imong gusto.

Ang survey nga akong gipahigayon sa 760 ka mga employer kinsa nangrekrut sa Brigham Young University ug ang akong mga tuig sa kasinatian sa panarbaho sa daghang mga nasud mipakita nga ang mga tig-rekrut ug ang mga hiring manager hapit kanunay mokonsiderar lamang sa mga aplikante alang sa piho nga trabaho kinsa adunay saktong mga kahanas kalabut sa trabaho, kasinatian, mga kalamposan, o edukasyon alang niana nga trabaho. Ilabi na kining tinuod sa pangtungatunga ug pangtag-as nga lebel sa mga posisyon. Samtang mainampingon nilang ikonsiderar ang mga aplikante, kini

nga mga tig-rekrut mogamit og usa ka latid o lista nga gitawag og deskripsyon sa trabaho aron mahinumduman ang importante kaayo nga mga rekisito sa matag bakante nga trabaho. Ang tigdayat og trabahante mokomparar dayon sa tanang aplikante ngadto sa piho nga deskripsyon niana nga posisyon.

Kinahanglang imong pangitaon ang deskripsyon sa trabaho nga imong gusto. Makatabang kini kanimo sa paghukom kon maayo ka ba gayud nga aplikante alang niana nga trabaho. Makatabang usab kini kanimo sa paghukom kon unsay isulti ug dili isulti mahitungod sa imong kaugalingon diha sa imong résumé, diha sa mga sulat sa pagpasabut, ug diha sa

mga interbyu uban sa mga employer. Ang mga employer kasagarang molista sa deskripsyon sa trabaho alang sa matag bakante nga trabaho diha sa ilang mga website, sa mga pahibalo diha sa mga pamantalaan, ug sa mga website alang sa pagpangita og trabaho. Ang kasamtangan nga mga trabahante kinsa nahibalo sa trabaho mahimo usab nga makasulti kanimo mahitungod sa mga deskripsyon ug mga rekisito sa bakante nga trabaho.

Ang imong tahas sa lakang 2 mao ang pagpangita sa piho nga mga rekisito nga gilista diha sa deskripsyon sa trabaho alang sa trabaho nga imong gusto. Gamiton dayon nimo kana nga importanting impormasyon sa mga lakang 3–6.

Lakang 3. Ilha ang imong mga kahanas, mga kasinatian, mga resulta sa trabaho, ug edukasyon nga haum sa trabaho nga imong gipili.

Dinhi imong ilhon ang imong kaugalingong personal nga mga kahanas ug mga

nakab-ut kalabut sa trabaho nga nagpakita nga ang imong background mitakdo gayud sa importante nga mga rekisito sa trabaho nga imong gusto karon, sumala sa gihulagway diha sa deskripsyon sa trabaho nga imong nakita sa lakang 2.

Samtang mohimo ka niini nga lista sa imong mga kahanas ug mga nakab-ut kalabut sa trabaho, makakumpara ka dayon sa imong background sa trabaho ngadto sa mahinungdanong mga kwalipikasyon nga gipakita sa deskripsyon sa trabaho nga imong nakita diha sa lakang 2. Kon ang imong lista nagpakita nga ang imong mga kahanas mitakdo gayud sa mga panginahanglan sa trabaho nga imong gipili diha sa lakang 1, direktso na dayon ngadto sa mga lakang 4–6. Hinoon, kon ang imong mga kahanas ug mga nakab-ut nga imong gilista diha sa lakang 3 wala kaayo motakdo sa deskripsyon sa trabaho nga imong nakit-an sa lakang 2, nan kinahanglang ikonsiderar gayud nimo ang pagpili og laing trabaho nga tinguhaon niining higayona, usa ka trabaho nga mas motakdo sa imong kasamtangan nga mga kahanas ug mga abilidad.

Lakang 4. Pagsulat og gipahaum nga résumé nga dunay usa o duha ka pahina.

Ang nag-unang katuyoan sa imong résumé, gitawag usab og curriculum vitae, mao ang mainterbyu sa usa ka tig-rekrut o tig-dawat og trabahante kinsa nangita og ikabutang sa bakante nga posisyon. Ang imong résumé mohimo niini pinaagi sa daklit nga pagpakita ngadto sa tig-dawat og trabahante nga ang imong mga kahanas sa trabaho, kasinatian, mga nakab-ut, o edukasyon nga may kalabutan sa trabaho mitakdo sa unsay gisulti diha sa deskripsyon sa trabaho sa employer nga maoy labing importante nga mga kinaiya sa gimithi nga aplikante alang niana nga trabaho.

Ipahaum ang imong résumé alang sa matag trabaho. Ilista ang mga kahanas ug mga nakab-ut nga tukma sa deskripsyon sa trabaho.

Ang résumé nga imong isulat alang sa matag lahi nga employer *kinahanglang ipahaum*. Dili kinahanglan nga usbon nimo ang sama nga mahinungdanong impormasyon nga imong ilakip sa tanan nimong mga résumé, sama sa imong kasaysayan sa panarbaho, impormasyon sa imong eskwelahan, ug ang imong kasamtangang impormasyon sa pagkontak. Kadto nga mga detalye mao ra gihapon diha sa tanan nimong mga résumé. Apan kon mo-apply ka og trabaho ngadto sa sobra sa usa ka employer, ang matag employer adunay medyo lahi o lahi kaayo nga deskripsyon sa trabaho alang sa ilang trabaho. Busa, kinahanglang mopili ka hain sa imong mga kahanas ug mga nakab-ut ang tukma sa matag deskripsyon sa trabaho. Ibutang kadto sa imong résumé isip mugbo nga mga pamahayag nga magsugod og mahulagwayong berbo, sama sa “misiksik [researched],” “mipalambo [developed],” “migama [produced],” “midumala [managed],” ug uban pa.

Sama pananglit, kon ikaw adunay kasinatian sa trabaho diha sa sales ug marketing ug nang-apply ka sa duha ka lain-laing mga trabaho—ang usa nakatutok sa sales, ug ang lain sa marketing—niana mohimo ka og duha ka résumé, ang usa mas nagpaambit sa imong mga kalihokan ug mga nakab-ut sa sales ug ang lain mas nagpaambit sa imong mga nakab-ut ug mga kalihokan sa marketing. (Kon ikaw wala pa kaayoy kasinatian sa trabaho, bisitaha ang lds.org/go/71939 aron makat-on unsaon sa paggamit sa kasinatian gikan sa imong pagserbisyo sa Simbahan diha sa imong résumé.)

Lakang 5. Pangita og mga employer kinsa nanawat na karon og mga tawo alang sa trabaho nga imong gusto.

Kanunay nga adunay pipila ka bakante nga mga trabaho nga angay mabutangan og trabahante, bisan sa lisud kaayo nga mga panahon. Ang mga empleyado mopa-hulay [retire], mag-ilis og trabaho, moumento ang posisyon, mous-us ang posisyon,

o mobiya. Ug kanunay nga adunay pipila ka mga negosyo nga naglambo ug nagkinahanglan og dugang nga mga trabahante. Ang tanan niini nga mga sitwasyon mosangpot sa mga trabaho nga kinahanglang mabutangan og kwalipikado nga mga aplikante. Usahay mahitabo kini sa pipila lang ug usahay sa daghan kaayo nga bakante nga mga trabaho nga kinahanglang kabutangan og trabahante. Busa ayaw pagpakawala sa paglaum kon wala ka pa makakita og trabaho. Padayon lang sa pagpangita niana nga trabaho alang kanimo.

Tan-awa diha sa mga website sa mga employer, mga website pangtrabaho, mga pahibalo sa mga pamantalaan, ug ubang tinubdan alang sa trabaho nga imong gusto. Usab, usa sa labing maayong paagi sa pagpangita og bakante nga mga trabaho mao ang networking—ang pagkontak og daghang tawo matag adlaw, sama sa mga silingan ug mga miyembro sa ward, sultihan sila sa piho nga trabaho nga imong gipangita ug

Pagplano ug pagpraktis sa pagtubag sa mga pangutana nga tingali ipangutana kanimo sa interbyu sa trabaho.

sa pagpangutana kon nahibalo ba sila sa ingon nga bakanteng trabaho o kon aduna silay kaila nga tingali nakahibalo sa ingon nga bakanteng trabaho. Siguroha nga mahatag ang imong impormasyon sa pagkontak ngadto sa tanan niini nga mga tawo samtang makig-network ka kada adlaw.

Lakang 6. Kat-uni ang maayo nga pagtubag sa interbyu sa dili pa ipadala ang imong mga résumé ngadto sa mga employer.

Sa dili ka pa magsugod sa pagpadala sa imong maayong pagkahan-ay nga mga résumé ngadto sa gilauman nga mga employer, kinahanglan gayud nga makakat-on ka daan sa pagtubag og maayo sa interbyu. Daghan kaayong tawo ang mosugod sa pagpadala og mga résumé sa labing dali nga ilang mahimo, nga dili pa sila andam sa pagtubag og maayo sa interbyu. Ang problema niini mao nga ang pipila niini nga mga nangita og trabaho mahimong dapiton dayon alang sa usa ka interbyu. Kini nga mga aplikante maghinam-hinam, moadto sa interbyu nga walay igo nga pagpangandam, dili maayong motubag sa interbyu, ug busa dili madawat sa trabaho. Sa higayon nga mabuhat nimo kini, dili na ka mahimong mobalik niana nga kompaniya o tig-interbyu ug mohangyo og laing interbyu, moingon nga nakat-unan na nimo karon unsaon pagtubag sa husto sa mga pangutana!

Ang paagi sa imong pagtubag sa matag pangutana diha sa interbyu mahinungdanon kaayo sa imong kalampusan sa pagkakuha sa trabaho nga imong gusto. Bisan tuod kinahanglang sa kanunay hingpit ka nga magmatinuoron, anaa gihapon ang husto ug sayop nga paagi sa pagtubag sa matag pangutana diha sa interbyu. Pangutan-on ka og sama niini:

- Unsa ang imong mga kalig-on ug mga kahuyang?
- Unsa nga problema sa imong trabaho kaniadto nga sulbaron nimo karon sa lahi nga paagi?
- Pila ang sweldo nga imong gipangita?
- Unsa ang gusto nimo nga trabahoon lima ka tuig gikan karon?

Isip aplikante, ang tubag nga imong ihatag sa matag pangutana kinahanglang mapangandaman ug planohan daan. Bisan ang usa lang ka bati nga tubag mahimong hinungdan nga dili madawat sa trabaho. Ipunting ang imong mga tubag sa mugbo nga usa o duha ka minuto nga mga ehemplo nga nagpakita nga ang imong kasinatian, mga kahanas, ug mga nakab-ut mitakdo sa ilang deskripsyon sa trabaho. Siksika ang organisasyon sa dili pa ang unang interbyu aron mapahaum nimo ang imong mga tubag sa ilang mga panginahanglan.

Sa katapusan sa kadaghanan sa mga interbyu, ikaw adunay oportunidad sa pagpangutana og pipila ka mga pangutana

ngadto sa employer. Ang imong labing maayo nga pangutana mao ang mahitungod sa bakante nga trabaho. “Unsa ang kinahanglang makab-ut o mausab niini nga trabaho?” Makatabang kini kanimo sa umaabut nga mga interbyu kon hangyoon ka sa pagbalik. Sa kinatibuk-an ireserba ang imong mga pangutana mahitungod sa mga tumong sa organisasyon, kultura sa trabahoan, sweldo (gawas kon gipangutana ka kabahin niini), oras sa trabaho, ug mga benepisyo ngadto sa umaabut nga mga interbyu.

Aduna ka na karon sa unom ka mga lakang sa pagkaangkon sa trabaho nga imong gusto. Dili ka mahimong temporaryong makabarug sa kaugalingon kon nagkinahanglan ka og trabaho ug walay trabaho. Kon nagkinahanglan ka og trabaho, mas maayong trabaho, o nakaila og tawo nga nanginahanglan, palihug gamita o ipaambit kining gamhanan, napamatud-an na nga mga himan sa pagpangita og trabaho. Epektibo kini! Hinaut nga ang Ginoo mopanalangin kanimo sa imong mga paningkamot nga makuha ang trabaho nga imong gusto. ■

Ang tagsulat nagpuyo karon sa Utah, USA.

MGA KAPANGUHAAN SA SIMBAHAN NGA MAKATABANG SA IMONG PAGPANGITA OG TRABAHO

Ikonsiderar ang pag-apil sa “Pagpangita og Mas Maayong Trabaho” nga kurso sa self-reliance diha sa inyong ward o stake. Pangutan-a ang imong bishop o presidente sa branch kon ang inyong ward o branch aduna bay self-reliance o employment specialist.

Bisitaha ang lds.org/go/719 aron makakita og mga video sa pag-interbyu, networking, pagsulat og résumé, ug daghan pa.

ANG MAHIMAYA-ON NGA OPOR-TUNIDAD ALANG SA TRABAHO

“Ang trabaho pangontra alang sa kabalaka, haplas sa kaguol, ug pultahan sa oportunidad. Bisan unsa ang atong mga kahimtang sa kinabuhi, . . . atong himoon ang labing maayo nga atong mahimo ug magpalambo og reputasyon nga maayo kaayo diha sa tanan natong buhaton. Ibutang nato ang atong mga hunahuna ug mga lawas ngadto sa mahimayaon nga oportunidad alang sa trabaho nga ang matag bag-ong adlaw nagtanyag”

Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Duha ka mga Baruganan alang sa Kaayohan,” *Liahona*, Nob. 2009, 56.

Dili Siya Malimot sa Inyong Buhat

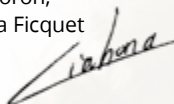
Pipila ka bulan ang milabay ako adunay damgo diin, naglingkod sa simbahan sa katapusang laray sa lingkuranan sama sa naandan, ug walay intensyon nga moapil, nausab ang akong panglantaw. Akong nakita nga nagkatag diha sa kongregasyon mao ang ubang sayo nga nauli nga mga misyonaryo. Mibati ko og tinguha sa pagtabang kanila samtang mitan-aw ko sa palibut. Nasayud ko nga ang pagpaambit sa akong mga kasinatian mahimong usa ka paagi sa pagpangalagad ngadto kanila ug sa pagtabang kanila nga mopadayon sa dalan sa pakigsaad bisan niining daw babag diha sa dalan.

Pinaagi niini nga damgo, ang Langitnong Amahan mipahibalo kanako nga nagpakabana Siya. Nagpasalamat Siya sa matarung nga serbisyo nga atong gihatag isip mga misyonaryo, dili igsapayan kon unsa ka dugay milungtad ang atong full-time nga pagserbisyo. “Ang Dios dili hiwi nga tungod niana hikalimtan lamang niya ang inyong buhat ug ang gugma nga inyong gipadayag alang kaniya” (Mga Hebreohanon 6:10). Sa akong artikulo (tan-awa sa pahina 47), mipaambit ko og istorya sa kasulatan ug ang mga kasinatian sa ubang sayo nga nauli nga mga misyonaryo nga makatabang kanimo samtang moagi ka niining lisud nga kasinatian. Ganahan usab ko kon sa unsang paagi si Alex migamit og usa ka istorya gikan sa Basahon ni Mormon aron sa pagtabang kanato nga makasabut nga bisan niadtong mipauli og sayo tungod sa mga isyu sa katakus, aduna gihapoy paglaum (tan-awa sa pahina 44).

Sa digital lamang nga mga artikulo, imong mabasa kon giunsa ni Emily pag-usab ang mga pagbati sa kabalaka, kahadlok, ug kawalay paglaum nga iyang nasinati ngadto sa usa ka personal ug sagrado nga kalipay. Ug si Kevin, usa ka propesyonal nga magtatambag, mitanyag og mga sugyot kon sa unsang paagi ang mga minahal makasuporta niadtong nanlimbasug sa sayo nga pagpauli.

Ang rason nganong mipauli kita dili sama ka importante sa unsay atong buhaton kon makapauli na kita. Uban sa tabang sa Manluluwas, kita mahimong mamaayo, mouswag, ug mopadayon sa pagpangita og dugang nga kalipay sa atong mahangturong panaw.

Matinuoron,
Liahona Ficquet

LABING MAAYO NGA TAMBAG . . .

Ang mga batan-ong hamtong mipaabit sa ilang labing maayo nga tambag mahitungod sa sayo nga pagpauli gikan sa imong misyon:

"Hibaloi lang nga ma-OK ra ang tanan. Gihatagan ako niini nga tambag: lisud kini hangtud nga makahukom ka nga dili. Makahukom ka kon unsa nga matang sa umaabut ang imong maangkon."
—**Nathaniel Park, Western Australia, Australia**

"Dili kinahanglang mao kini ang mohulagway kanimo."
—**Elena Kingsley, Utah, USA**

"Bisan unsa pa ang mga sirkumstansya, sulayi sa pagpangita og bag-ong mga buluhaton alang sa imong kaugalingon, sa pagpahiangay ngadto sa kinabuhi human sa misyon."
—**Rosa-Lynn Ruiter, Netherlands**

"Ang katapusan sa usa ka misyon mao ang sinugdanan sa bag-o. Pangitaa kana nga misyon!"
—**Roberto Alfonso Martinez IV, Utah, USA**

"Ang Dios nahigugma kanimo ug adunay plano alang kanimo. Padayon diha sa pagtuo!"
—**Rebecca Stockton, Arizona, USA**

Unsa ang labing maayong tambag nga imong nadawat sukad mahitungod sa kaminyoon? Ipadala kanamo ang imong mga tubag diha sa liahona.lds.org hangtud sa Hulyo 31, 2019.

MAHITUNGOD SA BATAN-ONG MGA HAMTONG NGA MGA TAGSULAT

Si **Alex Hugie** gikan sa Oregon, USA. Migradwar siya gikan sa Brigham Young University nga dunay bachelor's degree sa English. Ganahan siya nga magtuon og literatura sa batan-ong mga hamtong mosulat og kataw-anan nga mugbo nga mga istorya ug mga nobela, ug moinom og gatas.

Si **Liahona Ficquet** gikan sa Southern France. Malingaw siya nga magkat-on ug ganahan nga motrabaho og mga proyekto sa balay uban sa iyang papa. Ganahan siya nga magtuon sa natad sa medisina ug nagtinguha nga motrabaho sa panglawas sa mga babaye. Nagtrabaho siya karon sa French nga hubad sa usa ka basahon nga gisulat sa ug alang sa sayo nga nauli nga mga misyonaryo.

Si **Emily Warner** nagdako sa amihanang Idaho, USA, nga mao gihapon ang iyang paborito nga dapit dinhi sa yuta. Nagtuon siya og accounting sa Brigham Young University ug ganahan nga mag-hike, manglitrato, ug mobiyaha sa kalibutan uban sa iyang bana.

IPAAMBIT ANG IMONG SUGILANON

Aduna ka bay talagsaon nga sugilanon nga mapaambit? O gusto ka ba nga makakita og mga artikulo mahitungod sa piho nga mga hilligutan? Kon mao, gusto namong makadungog gikan kanimo! Mahimo nimong masumiter ang imong mga artikulo o ang imong feedback diha sa liahona.lds.org.

NIINI NGA SEKSYON

44 Kon Mahuman og Sayo ang Imong Misyon, Ayaw Kawala og Paglaum*
Ni Alex Hugie

47 Sayo nga Nauli nga mga Misyonaryo: Wala Kamo Maginusara*
Ni Liahona Ficquet

* Kini nga artikulo adunay dugang nga bonus nga sulod sa digital nga bersyon.

SA DIGITAL LAMANG

Pagsuporta sa mga Returned Missionary Kinsa Mipauli og Sayo
Ni Kevin Theriot

Pagkakaplag og Kalipay pinaagi kang Kristo Bisan sa Sayo nga Pagpauli gikan sa Akong Misyon
Ni Emily Warner

Pangitaa kini nga mga artikulo ug dugang pa:

- Sa liahona.lds.org
- Sa **YA Weekly** (ubos sa Batan-ong mga Hamtong nga seksyon sa Gospel Library app)
- Sa [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona)

Wala makuhai ang imong bili tungod sa pagpauli og sayo gikan sa imong misyon.

Kon Mahuman og Sayo ang Imong Misyon, Ayaw Kawala og Paglaum

Ni Alex Hugie

Kon nagbasa ka niini, tingali naka-hibalo na ka kon unsa ka lisud ang pagpauli og sayo gikan sa misyon. Ang batan-ong mga hamtong kinsa moserbisyo tingali mosinati og pisikal nga pagkaangol, problema sa panghunahuna, sibil nga mga emerhensya, mga problema sa katakus, seryuso nga panagbangi sa uban, o pagsupak sa mga patakaran sa misyon, nga maoy hinungdan nga mobiya sila sa ilang misyon sa dili pa ang ilang gilaumang petsa sa pagpauli.

Bisan unsa pa ang mga rason, dili gusto sa Dios nga kining lisud nga kasinatian permanenting makaapekto sa espirituhanong paglambo sa bisan kinsa sa Iyang mga anak. Busa unsaon man sa sayo nga nauli nga mga misyonaryo nga malampusong makauswag gikan sa ingon ka lisud nga kausaban? Ug sa unsang paagi makatabang ang mga ginikanan, mga lider sa Simbahan, ug mga minahal?

Misionaryo sa Basahon ni Mormon

Usa ka istorya gikan sa basahon ni Alma naghatag kanato og makatabang nga ehemplo. Ang Nephite nga propeta nga si Alma nangulo og misyon ngadto sa dautan nga mga Zoramite, giubanan sa pipila ka sinaligan nga mga indibidwal. Usa niini nga mga

indibidwal, ang iyang anak nga si Corianton, “mibiya sa pagpangalagad, ug miadto sa yuta sa Siron taliwala sa mga utlanan sa mga Lamanite, pagsunod sa babaye nga nagbaligya sa iyang dungog nga si Isabel” (Alma 39:3). Isip resulta, kusganong gibadlong ni Alma si Corianton ug misugo kaniya sa paghinulsol, mipasabut, “Ako dili mopadayon paghisgot sa imong mga sala, aron sa paghasol sa imong kalag, kon kini dili alang sa imong kaayohan” (Alma 39:7).

Mapainubsanong gidawat ni Corianton ang pagbadlong sa iyang amahan, naghinulsol sa iyang mga sala, ug mibalik sa pagserbisyo isip misyonaryo taliwala sa mga Zoramite aron “ipadayag ang pulong uban ang kamatuoran ug kaligdong” (Alma 42:31). Ang rekord mipadayon sa pagpahayag nga human si Alma namulong sa iyang mga anak nga lalaki, “ang mga anak nga lalaki ni Alma [si Shiblun ug si Corianton] miadto taliwala sa mga katawhan, aron sa pagpahayag sa pulong ngadto kanila” (Alma 43:1).

Pagpauli nga may Potensyal

Unsay atong nakat-unan gikan niini nga istorya? Una, ang usa ka misyonaryo nga mopauli og sayo—bisan sa kapugngan nga mga rason—makahimo gihapon sa pagkab-ut

og mahinungdanong mga butang. Nakahimo og seryusong mga sayop si Corianton, apan nakahimo gihapon siya og mahinungdanon nga buhat. Sa samang paagi, bisan ang mga misyonaryo nga mipauli og sayo isip resulta sa ilang kaugalingong binuhatan dili angay mobati nga daw naguba na nila ang ilang espirituhanong potensyal. Si Corianton nakakat-on gikan sa iyang mga sayop ug nakahimo sa pagpalig-on sa gingharian sa Dios sa talagsaong mga paagi, ug kana nga samang kapabilidad anaa sa tanan bisan gibati pa nila og maayo nga napakyas sila.

Ikaduha, atong nakat-unan ang importanting tahas sa uban nga maulian sa espirituhanong paagi ang sayong nauli nga misyonaryo. Si Alma—ang amahan ni Corianton ug lider sa pagkapari—mitambag ni Corianton uban sa hait nga mga pulong apan uban usab sa pagsalig sa iyang abilidad nga makab-ut gihapon ang iyang espirituhanong potensyal. Sama kang Corianton, ang mga sangputanan sa pagkamasinupakon diha sa misyon moabut gayud, apan ang

bisan unsang pagdisiplina kinahanglan pagaubanan sa gugma, kapasayloan, ug kalooy (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:41–44).

Pagpauli aron Magpaayo

Kining sama nga mensahe sa paglaum alang sa sayo nga nauli nga mga misyonaryo gibalik-balik karon. Si Marshall, kinsa miuli og sayo tungod sa mga hagit sa pisikal ug mental nga kahimsog, usahay mibati og pagmahay tungod sa mga problemang panglawas ug sa personal nga mga kakulangan nga nakapugong kaniya sa pagkahimong hingpit nga nagserbisoyong misyonaryo. Bisan pa man, gibati niya nga ang iyang pagserbisyo hingpit nga bililhon.

“Isip mga misyonaryo, kami dili perpekto,” miingon si Marshall. “Makasinati gihapon kami og tintasyon; makasala gihapon kami. Apan ang imong mga kasaypanan mao tingali ang gusto ni Satanas nga imong tutukan—nga mobati nga ang imong gihalad dili dawaton sa Ginoo tungod niadtong mga panahon nga dili ikaw

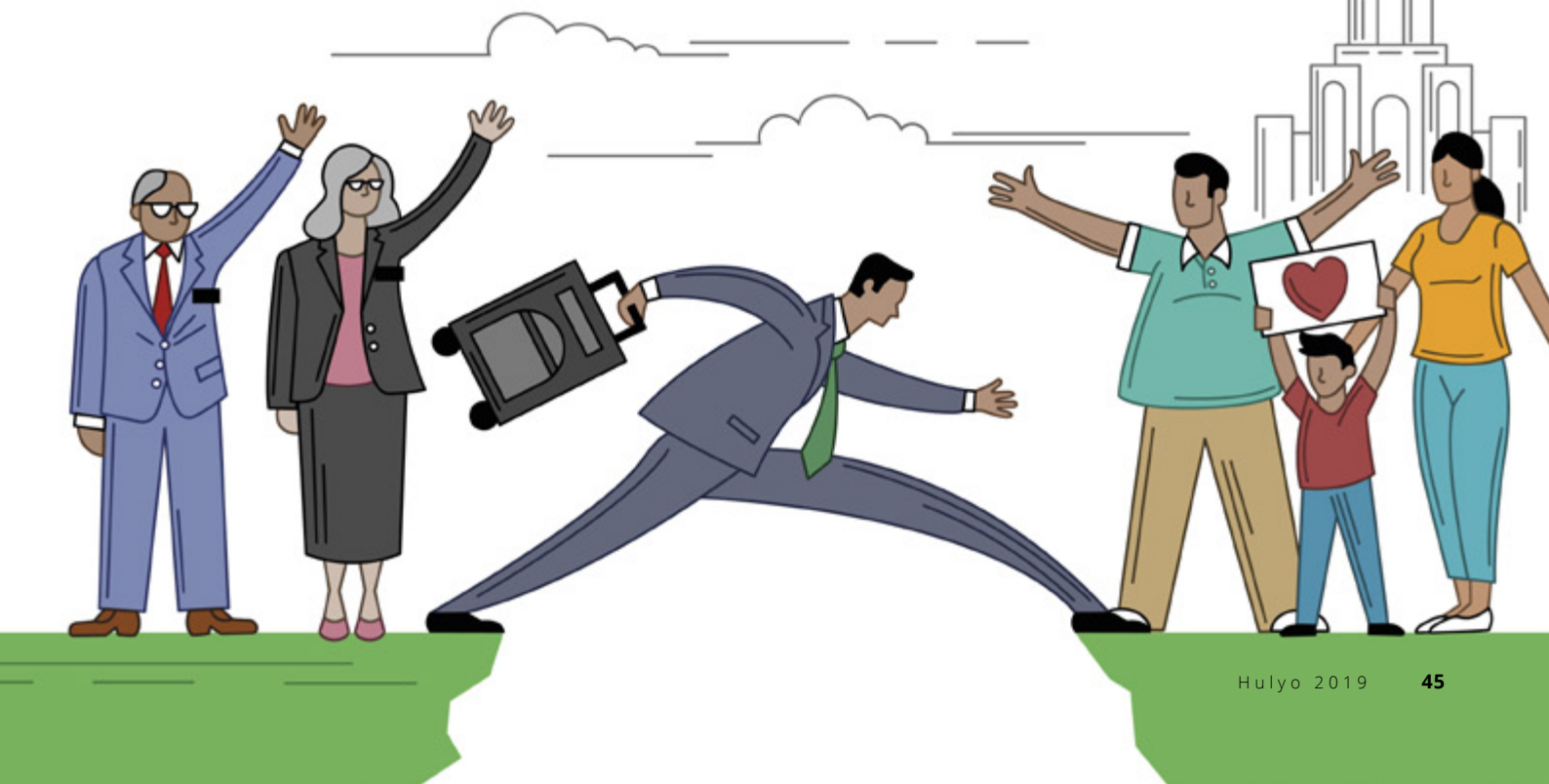
ang labing maayo nga misyonaryo.”

Si Marshall nagtuo nga gusto sa Ginoo nga mahibalo ang mga misyonaryo nga nahimuot Siya sa serbisyo nga ilang gihatag, bisan kon kana nga pagserbisyo dili maayong pagkahatag tungod sa pagpili o kahimtang.

Nakakat-on si Marshall sa epektibong pag-atubang niini nga kasinatian ug sa pagpaayo pinaagi sa pagbuhat sa tanan niyang mahimo aron magpabiling duol sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.

Pagpauli aron Maghinulsol

Ang laing misyonaryo, kinsa miserbisyo sa Colorado, USA, gipapauli gikan sa iyang misyon aron madisiplina ug gipahimulag [excommunicated] gikan sa Simbahan, apan sa kadugayan nabunyagan pag-usab. “Ang pagpauli lisud kaayo,” miingon siya. Mibati ko nga walay tumong ug walay bili. Usahay, ang labing lisud nga bahin sa pagpauli mao ang [pagpangita] sa kadasig nga mopadayon sa pagsimba,

pagbasa sa mga kasulatan, ug pag-ampo. Ang yanong mga butang mao ang pinakalisud.”

Apan nakakaplag siya og kalig-on sa suporta sa mga higala ug pamilya ug sa pagpaningkamot nga maghinulsol.

“Ang paghimo og mga tumong, pakigkita sa akong bishop, ug pag-adto sa templo sa dihang takus na ako maoy nakatabang pag-ayo kanako nga mas mapaduol sa akong Langitnong Amahan,” midugang siya. “Makahinumdom ko sa mga panahon nga dili ako makahimo sa pakigkita sa bishop o sa pagkab-ut sa pipila sa mga tumong; kanunay nga anaa ang kaway, nagtintal kanako.”

Ang iyang pagkaulian nahimong posible pinaagi sa “kanunay nga paghinumdom nga aduna akoy Langitnong Amahan kinsa nagmahal kanako ug gusto nga magmalipayon ko. Tungod kay nagbaton og pagpamatuod sa Pag-ula sa Manluluwas ug sa paghinulsol, makapaduol kita kanunay sa Dios bisan unsa pa ka layo ang gibati nato sa atong kaugalingon.”

“Kon maghunahuna ko sa akong misyon,” mipadayon siya, nagpasa-but sa mga bulan nga nagserbisyo siya sa wala pa ang mga panghitabo nga misangput sa pagpapauli kaniya, “gibati gihapon nako nga usa kadto sa labing maayo nga mga kasinatian nga akong naangkon sukad. Daghan ko og nakat-unan, ug bisan kon wala kini mahitabo sa paagi nga akong giplano, nakahimo gihapon ko sa pagkakita sa mga kinabuhi nga nausab tungod sa ebanghelyo. Nakahimo ko og pipila ka mga sayop, apan milambo pag-ayo ang akong pagpamatuod samtang naningkamot ko sa paghinulsol ug sa pagpadayon sa paglambo sa espirituhanong paagi.”

Gusto niyang masayud ang uban nga mipauli og sayo tungod sa ilang mga pagpili nga “wala matapos ang kalibutan. Ang pagpauli mao ang usa ka unang lakang sa paghinulsol. Sa higayon nga moagi kamo niini nga

proseso sa paghinulsol, makabene-pisyo kamo og maayo. Kanang bug-at nga palas-anon matangtang. Wala nay mas maayo pa nga pagbati kay sa mahibalo nga nagbarug kamo nga matarung sa panan-aw sa Dios.”

Paghigugma Niadtong Mipauli og Sayo

Kining duha ka mga misyonaryo kinsa sayo nga mipauli mihatag og gibug-aton kon unsa ka importante alang sa mga higala ug pamilya sa sayo nga nauli nga mga misyonaryo sa paghigugma ug pagsuporta kanila.

“Hatagi sila og kagawasan,” miingon si Marshall. “Apan siguroa nga anaa ra kamo sa duol, tungod kay kini nga kasinatian makapaguol kaayo. Himoa ang inyong kaugalingon nga ilang higala.” Pinaagi sa pagpaminaw sa Espiritu, atong madeterminar ang ilang mga panginahanglan ug mahibalo kon kanus-a moduol ug kanus-a morespeto sa ilang pag-inusara.

“Higugmaa lang gayud sila,” midugang ang misyonaryo nga miserbisyo didto sa Colorado. “Awhaga sila nga hinumduman kanunay ang maulaong sakripisyo ni Jesukristo.”

Unsaon sa pagtratar sa uban ang sayo nga nauli nga mga misyonaryo makatabang sa paghimo og kalainan tali sa ilang pagbiya sa Simbahan nga naulaw o sa paglambo diha sa Simbahan uban sa pagtuo. Busa, importante gayud nga hangupon sila nga dili hukman.

Sama ni Corianton, ang sayong nauli nga mga misyonaryo adunay potensyal nga mouswag gikan sa ilang kasamtangang huyang nga kahimtang ngadto sa gamhanan nga mga instrumento sa Ginoo.

Pagkakaplag og Paglaum diha sa Plano sa Dios

Si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitanyag og kahupayan ngadto sa sayo nga nauli nga mga misyonaryo.

“Kon adunay mangutana kon miserbisyo ba kamo og misyon, ingna nga oo,” miingon siya. “. . . Ipakabililhon ang serbisyo nga inyong gihatag. Pagmapasalamaton sa oportunidad nga nakapamatuod, nga nakaserbisyo sa ngalan sa Ginoo, nga nakasul-ob nianang name tag sa misyonaryo. . . . Palihug, palihug ayaw pagsigeg hunahuna nga mipauli kamo og sayo; ayaw paghunahuna nga dili kamo angayan o pakyas kamo.”¹

Alang niadtong mipauli og sayo isip resulta sa sala, hinumdumi kini nga mga pulong ni Sister Joy D. Jones, Kinatibuk-ang Presidente sa Primary: “Kon makasala kita, dili kaayo kita takus, apan dili gayud nga wala na kitay bili!”² Namahayag siya nga ang Dios motabang kanato sa pagpalambo og pagsalig sa atong kaugalingon atol sa atong labing lisud nga mga panahon kon modangup kita Kaniya.

Ang mensahe gikan sa Basahon ni Mormon, gikan sa moderno nga sayong nauli nga mga misyonaryo, ug gikan sa mga lider sa Simbahan susama ra: Ayaw pagkawala sa paglaum, tungod kay ang Dios sa gihapon adunay plano alang kanimo nga mas labaw pa kay sa imong mahunahuna. Alang sa mga minahal niini nga mga misyonaryo, ang inyong reaksyon sa ilang pagpauli mohimo og dakong kalainan diha sa pagtabang kanila sa pagpaayo ug sa pagkab-ut sa ilang potensyal. Hinumdumi nga ang Pag-ula ni Jesukristo makaayo sa tanang mga samad—lakip niadtong miuli og sayo gikan sa misyon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Makakita ka og lista sa mga kapanguhaan alang sa umaabut ug sayong nauli nga mga misyonaryo sa digital nga bersyon niini nga artikulo diha sa liahona.lds.org o sa Gospel Library app.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Jeffrey R. Holland, “Elder Holland’s Counsel for Early Returned Missionaries” (video), lds.org/media-library.
2. Joy D. Jones, “Bili nga dili Masukod,” *Liahona*, Nob. 2017, 14.

Ang batan-ong mga hamtong mipa-ambit kon giunsa nila pagkakaplag og kahulugan ug kalinaw human mipauli og sayo gikan sa ilang mga misyon ug unsaon usab ninyo.

Sayo nga Nauli nga mga Misyonaryo: **Wala Kamo Mag-inusara**

Ni Liahona Ficquet

Ang dakong grupo sa full-time nga mga misyonaryo nga naningkamot sa pagtuman sa ilang katungdanan sa “pangimbatar sa uban sa pagduol ngadto kang Kristo”¹ nagdala og “dako nga paglaum ug tuman nga hingpit nga kalipay” (Alma 56:17) ngadto sa daghan. Kadto nga mga misyonaryo, sama sa batan-on nga mga manggugubat sa Basahon ni Mormon, nakig-away kada adlaw uban sa “milagroso nga kusog; ug uban sa ingon ka dako nga gahum” (Alma 56:56).

Apan bisan sa 2,060 ka batan-on nga mga manggugubat, sa gihapon dihay 200 kinsa “nakuyapan tungod sa ka kulang sa dugo” (Alma 57:25). Nakapaminos ba kini sa ilang kaisug? Minos sa kalig-on? Minos sa kawalay kahadlok? Minos ang katakus kay sa uban? Wala gayud.

Sama sa gihapon, kamong mga misyonaryo nga mipauli og sayo tungod sa mga rason sa mental ug pisikal nga kahimsog *dilli* minos sa kaisug, minos sa kalig-on, minos sa kawalay kahadlok, o minos sa katakus. Ang inyong paglahutay sa inyong mga pagsulay makapahingangha—ug angay lang nga makapahingangha. Nakalingkawas kamo—tingali nasamdan pag-ayo, apan nakalingkawas. Ang inyong mga samad, ma-pisikal, mental, o espiritwal man, kinahanglan karon nga atimanon (tan-awa sa Alma 57:28). Alang niadtong mipauli tungod sa mga rason

nga adunay kalabutan sa pagkatakus, ang paghinulsol mahimong usa ka mahinungdanong bahin sa inyong pagkaayo.

Samtang nagpahiangay kamo diha sa panimalay, siguroha nga inyong gihatagan og panahon ang inyong kaugalingon nga magpaayo ug hinumdumi nga kanunay nga mosalig sa Dios (tan-awa sa Alma 57:27). Mipahinumdom Siya kanato: “Kon Ako mohatag og usa ka sugo ngadto ni bisan kinsa nga mga anak sa mga tawo nga mohimo og usa ka buhat ngadto sa akong ngalan”—sama pananglit, pagserbisyo og misyon—“ug kadto nga mga anak sa mga tawo moadto uban sa ilang tibuok nga kusog ug silang tanan kinahanglan mohimo niana nga buhat, ug dili mohunong sa ilang kakugi, ug ang ilang mga kaaway”—sa ubang mga sitwasyon, ang atong pisikal o mental nga mga sakit o ubang mga angol—“mosulong diha kanila ug mopugong kanila sa paghimo niana nga buhat, tan-awa, kini angay kanako nga dili na kinahanglan nga ipabuhat diha sa [ilang] mga kamot . . . , apan sa pagdawat sa ilang mga halad” (Doktrina ug mga Pakigsaad 124:49).

Bisan unsa pa ang mga samad nga inyong naangkon—o naukab pag-usab—diha sa panggubatan, basta takus lang kamo nga miserbisyo o hingpit nga naghinulsol, ang inyong kontribusyon gikinahanglan ug gidawat sa Ginoo.

Ang pagbasa sa mosunod nga mga istorya mahimong makatabang kaninyo sa pagkakaplag og pagkaayo diha sa kamatuoran nga kamo wala mag-inusara ug nga ang pagpaambit sa inyong istorya makatabang sa uban.

Hibaloi Nga **ANG MANLULUWAS MIBATI SA INYONG KASAKIT**

Sa pagsakay og eroplano padulong sa akong misyon, gihanduraw nako kon sama sa unsa ang akong pag-uli. Ang akong pamilya ug mga higala mohugyaw sa kalipay ug mogakus kanako, ug magpuyo ako sa nahabilin sa akong kinabuhi diha sa kalinaw, magtagamtam sa matag panalangin nga miabut isip dungganong mipauli nga misyonaryo.

Paglabay sa napulog usa ka bulan, samtang nagsakay og eroplano aron mopauli, ang matag higayon gigahin sa mabalak-ong paghunahuna kon unsay sunod nga mahitabo. Ang akong pamilya naghulat, ug bisan tuod nalipay sila ug migakus kanako, sa kalit lang, nag-inusara na ako nga walay ideya kon unsay sunod nakong buhaton.

Ang Manluluwas nakakita sa akong lisud nga mga panahon. Nasayud siya kon unsay akong gibati nga naghigda sulod sa tulo ka semana nga naghilak ug natulog aron makalikay sa reyalidad. Nasayud Siya nga magkinahanglan ako sa Iyang kusog tungod kay walay lain sa akong palibut nga makasabut o bisan mobati sa unsay akong gisinati. Apan nakasabut Siya. Dili unta nako malahutay ang akong misyon o ang pag-uli og sayo kon wala Siya.

Ali Boaza, Queensland, Australia

AYAW PAG-USIK OG PANAHON *sa Paghunahuna kon Ngano*

Ang hunahuna nga mopauli og sayo nakasagmuyo pag-ayo. Pagkahuman dayon og sugyot sa magtatambag niini, mibati ko og hilabihan ka komplikado nga panagsagul sa mga emosyon: Kaulaw. Kahupayan. Kahasol sa konsensya. Kalinaw. Kasubo. Tanan sa samang higayon.

Nasayud ko nga gisuportahan ako sa Dios tungod kay nakahimo ako sa paglahutay nianang unang semana sa panimalay. Ug dayon nakalahutay ko og lain pa nga semana. Ug lain pa. Hangtud nga sa katapusan mibati ko nga mora na og naulian. Ang akong papa mao ang akong pinakadako nga suporta ug miatiman gayud kanako. Kanunay siyang ganahan nga makig-istorya ug mogahin og panahon uban kanako. Dili aron mag-usisa nganong sayo ko nga mipauli, apan aron lang masayud kon kumusta na ko.

Sa dihang namatay si papa sa usa ka aksidente samtang nagkatkat og bato paglabay sa pipila ka bulan, nasayud ko sa walay pagduha-duha nga ang Dios adunay plano alang kanako. Ang makauban ang akong papa sa katapusang mga bulan sa iyang kinabuhi nakapalig-on sa akong pagpamatuod sa plano sa kaluwasan. Wala gihapon ko makasabut sa tanang rason nganong kinahanglan ko nga mouli sa panahon nga miuli ko, apan nakat-unan usab nako nga kon mogahin ka og dugayng panahon sa paghunahuna kon ngano, niana mataligam-an nimo ang talagsaong mga milagro nga gihatag sa Dios alang kanimo matag adlaw.

Kristen Watabe, Ohio, USA

Mahimong Andam sa **PAGSUNOD SA KABUBUT-ON SA GINOO**

Maayo kaayo ang dagan sa akong misyon. Aduna akoy talagsaong mga kasinatian nga magpabilin sa akong kasingkasing hangtud sa kahangturan. Hinoon, human sa walo ka bulan, misugod ko sa pagkaangkon og mga problema sa panglawas. Human sa daghan nga pagpuasa ug pag-ampo, gipapauli ko. Nasagmuyo ako. Nagtuo ko nga ang tanan akong sayop. Mihunong ko sa pagbasa sa mga kasulatan ug sa pag-ampo kanunay. Naghunahuna ko kon gibuhad ba nako ang tanan nga akong mahimo aron magpabilin.

Apan nakaamgo ko nga gisulayan ako aron makita kon magpabilin ba akong maunungon ngadto sa Ginoo. Lisud kadto, apan akong gibutang ang akong pagsalig diha Kaniya, ug nahibalik ako sa natad sa misyon, diin nakaangkon na usab ako og talagsaon nga mga kasinatian.

Dayon, mibalik ang akong mga problema sa panglawas. Apan niining higayuna mas andam na akong mosunod sa kabubut-on sa Langitnong Amahan. Busa mipauli ko sa ikaduhang higayon. Lisud kadto, apan nasayud ko nga makakat-on ako gikan sa tanan nga akong nasinati.

Bisan tuod wala ko makaserbisyo sulod sa 24 ka bulan, nasayud ko nga nakaserbisyo ko og madungganon nga misyon. Nasayud ko nga ang panahon nga nagserbisyo ko sa Ginoo bililhon kanako ug sa mga tawo nga akong gitabangan. Mapasalamaton ko sa akong Manluluwas alang sa Iyang walay kinutuban nga Pag-ula. Nasayud Siya sa matag usa sa atong mga hagit. Ug kon mosalig kita Kaniya uban sa hingpit nga pagtuo, dili gayud kita mag-inusara.

Fillipe Hoffman, Goiás, Brazil

PALIBUTI ANG INYONG KAUGALINGON

sa Pagkamaayo

Wala gayud ako magtuo nga mopauli ko og sayo gikan sa akong misyon, ug naulaw ug gikulbaan ko nga makig-atubang sa tanan. Bisan tuod og kini mao ang usa sa labing lisud nga mga higayon sa akong kina-buhi, milambo usab ko gumikan sa kasinatian. Mihimo kini kanako nga mas maayong tawo.

Mipauli ko aron moagi sa proseso sa paghinulsol. Ang pipila ka mga pagpili nga akong gihimo sa wala pa ang akong misyon wala mahiuyon sa mga pagtulunan sa ebanghelyo ug sa mga sugo. Tungod sa akong kaulaw ug sa tinguha nga mapabilin ang akong kahimtang sa pagkamiyembro diha sa Simbahan, wala nako daan gibuhad ang proseso sa paghinulsol uban sa akong bishop. Apan sulod sa unang pipila ka bulan, gibati nako ang panginahanglan nga mopauli aron maghinulsol aron makaserbisyo ko uban sa dungog ug integridad.

Ang mga butang nga nakaawhag gayud kanako sa akong pag-uli mao ang pag-apil sa mga kalihokan nga espirituhanong makabayaw, lakip sa mga miting sa Simbahan, mga proyekto sa pagserbisyo, ug sa templo, sa dihang makahimo na ko. Hinoon, ang labing nakatabang nako mao ang mga tawo sa akong palibut—pamilya, pipila ka mga higala, ug gani ang mga tawo nga wala pa nako mahimamat kaniadto mipakita kanako og gugma ug pagkamabination.

Sa kinatibuk-an, uban sa tabang sa Ginoo ug sa Kristohanon nga mga ehemplo libut kanako, nakahimo ko sa pagbalik ngadto sa Florida aron sa pagtapos sa akong misyon. Manghinaut ko nga maningkamot kitang tanan nga mahimong Kristohanon ngadto sa uban, kon mipauli man sila og sayo o nanginahanglan lang gayud. Caigen Stuart, Utah, USA

Ang saad nga makita diha sa sulat sa inyong misyonaryo nga tawag [missionary call], gihimo alang kaninyo samtang mahimo kamong kabahin niini nga buhad, matuman: “Ang Ginoo mopanalangin kaninyo tungod sa matarung nga pagpakabuhi ug matinud-anon nga pagserbisyo.” Uban sa pagtagad ug pag-amuma, ang inyong mga samad mamaayo ug mamahimong himan alang kaninyo aron makahimo sa pagtabang sa uban nga moduol kang Kristo. Mao kana, sa katapusan, ang katungdanan sa mga misyonaryo. ■

Ang tagsulat, kinsa gikan sa France, nag-eskwela sa Utah, USA.

Pangita og dugang pa nga mga istorya gikan sa sayong nauli nga mga misyonaryo sa kompleto nga bersyon niini nga artikulo diha sa liahona.lds.org o sa Gospel Library app.

MUBO NGA SULAT

1. “Unsa May Akong Katuyoan isip usa ka Misyonaryo?” *Isangyato ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad*, rev. ed. (2018), lds.org/manual/missionary.

Modula ko og volley- ball, modagan sa track and field, ug daghan og basahon.

Kon makagahin ko og usa ka adlaw sa pagbuhat og bisan unsa, tingali moadto ko sa baybayon.

Natawo ko sa Chicago, Illinois, apan miabut sa Nauvoo sa dihang gisagop ko. Dili kaayo ko makahinumdom mahitungod sa akong kinabuhi sa wala pa mabutang sa foster care, apan makahinumdom ko nga wala mobati og kasiguroan. Sa dihang misulod ko sa foster care, mibati ko nga luwas. Ganahan ko nga makabaton sa ebanghelyo. Ang pipila sa akong mga higala nabutang sa pipila ka makahahadlok nga mga sitwasyon tungod kay wala sila mosunod sa among mga sumbanan. Nasayud ko nga ang pagsunod sa mga sugo nakahimo kanako nga luwas.

Nindot kaayo kadto nga kasinatian nga makakita sa akong pamilya. Ang akong mama miadto sa pre-school nga akong gitambongan tungod kay mitabang siya pagpuli sa pagtudlo. Nakigdula siya kanako, ug gisultihan niya ang usa sa mga magtutudlo nga gusto niyang dad-on ko sa ilang panimalay tungod kay makalingaw kaayo ko nga bata. Ang magtutudlo miingon, "Ipasagop na siya, busa mahimo tingali!" Gisusi sa akong mama ang proseso ug gisagop ko ug ang akong duha ka mga igsoon nga lalaki. Nindot kaayo kadto tungod kay nasayud ko kon sama sa unsa ang walay pamilya, ug nahimo niining mas espesyal ang pagkaangkon og pamilya.

Lily S., 14, Illinois, USA

NIINI NGA SEKSYON

52 Magtuo, Magbasa, Magribyu, Mag-ampo. Balika.

Ni Mario Días Alonso

54 Ang Akong Labing Maayo nga Adlaw sa Trabaho Sukad!

Ni Elder Joni L. Koch

56 Mga Leksyon gikan sa Bag-ong Tugon: Ang Mga Apostoles Mga Saksi ni Jesukristo—ug Mamahimo Usab Kamo!

Ni Heather White Claridge

58 “Kinahanglan Ka nga Mobyia Niini nga Dapit”

Ni Sergio Riquelme Segura

61 Poster: Ang Pagtuo Motubo sa Hinay-hinay

62 Sulat gikan sa Mahigugmaong Igsoon nga Lalaki

Ni Merilee S. B. Averett

64 Ang Katapusang Pulong: Unsa ang Imong Makatunan gikan sa Basahon ni Mormon?

Ni Elder Gary E. Stevenson

MAGTUON, MAGBASA, MAGRIBYU, MAG-AMPO. *Balika.*

Ni Mario Días Alonso

Sa Chile, aron makaeskwela sa kolehiyo, kinahanglan ka nga mokuha sa university placement nga eksamin. Gusto nako nga magtuon og engineering sa usa ka unibersidad nga layo sa akong gipuy-an. Mahal gayud kaayo kini, busa ang akong tumong mao ang makakuha sa labing taas nga score nga mahimo diha sa placement nga eksamin aron makaangkon ko og scholarship alang sa tag-as og mga score sa eksamin.

Nasayud ako kon asa ug unsa ang gusto nakong tun-an, ug nasayud ko unsa ang kinahanglan nakong buhaton aron mahitabo kini. Misugod ko sa pagpangandam alang sa eksamin. Nagtuon, nagbasa, ug nagribyu ko sa materyal, apan sa mga praktis nga eksamin, wala ko kakuha sa score nga akong gikinahanglan. Midangup ko sa akong Langitnong Amahan diha sa pag-ampo ug mihangyo Kaniya og mas dakong kaalam ug sa pagdan-ag sa akong panabut aron akong makab-ot ang

akong tumong. Nag-ampo ko alang niini sa matag adlaw sulod sa usa ka tuig. Miadto ko sa mga klase sa espesyal nga pagpangandam diha sa akong eskwelahan, ug mi-enroll ko sa mga klase sa usa ka institusyon nga gidesinyo aron mangandam alang sa eksamin.

Gipadayon nako ang akong inadlaw-adlaw nga pagtuon sa kasulatan, ug wala gayud ako makapalta og usa ka adlaw sa seminary. Gituman nako ang tanan nakong mga buluhaton sa Aaronic nga Pagkapari ug wala gayud

Kon walay scholarship, dili ko makasarang sa kolehiyo.

NAGTABANG KANIMO NGA MAGMALAMPUSON SA IMONG EDUKASYON

Ang Simbahan naghatag og daghang mga kapanguhaan aron sa pagtabang kanimo sa imong pagbansay o sa edukasyon human sa high school:

- Ang Perpetual Education Fund anaa sa pipila ka mga nasud aron motabang sa pagbayad sa panarbaho nga pagbansay [vocational training]. Mahimo ka nga makig-istorya sa imong bishop o branch president mahitungod niini o bisitaha ang pef.lds.org.
- Ang BYU-Pathway Worldwide naghatag og barato nga mas taas nga edukasyon pinaagi sa internet. Ang mga estudyante magsugod sa PathwayConnect, usa ka tuig nga programa diha sa internet nga motabang sa mga tawo nga mosugod o mobalik sa pag-eskwela sa unibersidad. Human makompleto ang PathwayConnect, ang mga estudyante makaangkon dayon og sertipiko nga magamit sa pangtrabaho sa wala pay usa ka tuig ug dayon mopadayon aron makaangkon og degree—ang tanan sa samang ubos nga bayranan. Bisitaha ang byupathway.lds.org.
- Ang pagkat-on og Iningles kasagaran makapalambo sa imong mga tsansa nga makakaplag og mas maayong trabaho. Ang EnglishConnect maoy usa ka programa sa pagkat-on sa Iningles nga pinulongan nga giandam sa Simbahan sa pagtabang sa mga indibidwal nga mouswag sa espiritwal ug temporal nga pagpaningkamot sa kaugalingon diha sa kahimtang nga nakasentro sa ebanghelyo. Bisitaha ang englishconnect.lds.org.
- Ang pagbarug pinaagi sa kinaugalingong paningkamot [self-reliance] nga kurso sa Simbahan alang sa edukasyon gitawag og “Edukasyon alang sa Mas Maayong Trabaho [Education for Better Work].” Kurso kini nga molungtad og 12 ka semana nga ipahigayon sa inyong stake o district. Pangitaa ang manwal diha sa Gospel Library ubos sa Self-Reliance o sa lds.org/go/71857.

ANG EDUKASYON MAKATABANG KANIMO SA PAGSERBISYO

“Ang akong tambag . . . mao nga ipadayon ang inyong edukasyon, bisan asa man kamo, bisan unsa ang inyong interes ug oportunidad. Ideterminar kon sa unsang paagi kamo labing maayo nga makaserbisyo sa inyong pamilya ug sa katilingban ug pangandam og maayo.”

Presidente Russell M. Nelson, “Education: A Religious Responsibility” (Brigham Young University–Idaho nga debosyon, Ene. 26, 2010).

magtuon sa mga Domingo, bisan unsa pa ka desperado sa sitwasyon. Nasayud ko nga ang Domingo mao ang adlaw sa Ginoo, ug gusto nako nga motahud niini sa paagi nga gitudlo sa akong mga ginikanan kanako. Nasayud ko nga dili nako marisgo nga mahikawan sa mga panalangin sa Langitnong Amahan alang kanako, ilabi na nga gikinahanglan kaayo nako kini. Bisan pa niining tanan, wala ako makakuha sa score nga akong gikinahanglan sa akong mga praktis nga eksamin.

Ang akong pamilya ug ako nag-ampo ug nagpuasa, ug ang akong papa mihtag nako og panalangin. Uban niining espirituhanon nga pagpangandam ug sa lain nakong pagpangandam, mikuha ko sa eksamin. Wala lamang nako makuha ang score nga akong gikinahanglan, apan nalabwan pa ang akong tumong, nakuha sa usa sa labing taas nga porsiyento nga posible diha sa seksyon sa math. Nadawat nako ang mga scholarship ug mga benepisyo nga akong gikinahanglan, ug nakahimo ko sa pag-eskwela sa

unibersidad nga akong gipili.

Sukad sa batan-on pa ko, akong nakat-unan nga kon akong buhaton ang tanan nga akong mahimo ug atimanon og una ang akong espirituhanon nga mga responsibilidad, niana ang Langitnong Amahan mopanalangin kanako. Ang mga butang dili kanunay mahitabo sa paagi nga atong gilauman, apan ang Dios moatiman kanato. Nasayud ko nga pinaagi lamang sa Iyang tabang nga ang tanang butang posible. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Cautin Province, Chile.

**Ni Elder
Joni L. Koch**
Sa Seventy

Ang Akong Labing Maayo

Kon makakat-on ka sa paghigugma ug paghatag og bili sa trabaho, makakaplag ka usab og dakong tinubdan sa kalipay.

Pipila ka tuig ang milabay, didto ako sa usa ka auditorium sa Churchill College sa University of Cambridge England alang sa tinuig nga miting para sa kompaniya nga akong gitrabahoan. Niana nga okasyon, pribilehiyo nako nga modawat gikan sa tibuok kalibutan nga presidente ug CEO sa kompaniya sa usa ka ganti alang sa akong team tungod sa maayong trabaho nga among nahimo nianang tuiga.

Samtang ang mga lider sa kompaniya nga gikan sa tibuok kalibutan, nagrepresentar sa 80,000 ka mga empleyado, mipakpak sa ilang mga kamot ug midayeg sa among team tungod sa among nakab-ut, naghunahuna ko, "Mao na siguro kini ang akong labing maayo nga adlaw sa trabaho sukad!" Ang pagbati niana nga higayon makapadasig.

Giambitan nga Tinapay

Apan nakahinumdom dayon ko sa akong unang adlaw sa trabaho hapit 40 ka tuig na ang milabay. Ang akong amahan nanag-iya og usa ka panaderia [bakery] ug miluto og tinapay nga giapud-apod sa daghang gagmay nga mga merkado sa among siyudad sa habagatang Brazil. Sa dihang bata pa ko, kanunay ko nga mamugos sa akong amahan nga pakuyogon ko niya sa trabaho. Usa ka adlaw misugot na siya sa katapusan!

Ang akong inahan mitahi og gamay nga puting apron ug kalo sa tigluto og tinapay alang kanako, ug ang akong papa ug ako miadto sa panaderia. Magkauban, misagol ug miandam kami sa minasa nga harina, gikinamot paghulma og mga tinapay ang minasa,

ug mibutang sa tinapay sa tisa nga hudno. Sa dihang naluto na ang tinapay, migamit kami og taas nga paleta nga kahoy aron mainampingong makuha ang tinapay. Mihulat kami og pipila ka segundo, dayon giambitan namo ang usa ka pirasong tinapay nga init-init pa.

Lami kaayo kadto!

Human mahinumdom niini, nakahukom ko nga ang pagdawat og ganti sa Cambridge mao ang akong ikaduhang labing maayo nga adlaw sa trabaho. Ang labing maayo ug labing malipayon nga adlaw sa trabaho nahitabo sa mas ubos nga sitwasyon: sa gamay nga panaderia nga walay nanan-aw o mainitong pagpamalakpak. Ako lamang ug ang akong papa. Nianang adlaw, gitudloan ko niya sa paghigugma ug paghatag og bili sa trabaho ug mitabang kanako nga mobati og kalipay sa paghimo og usa ka butang gikan sa hilaw nga mga materyales pinaagi sa akong kaugalingong mga paningkamot. Akong nakat-unan nga ang pagtrabaho og maayo makatagbaw sa lawas ug kalag.

Ang Trabaho Usa ka Panalangin

Sa dihang ang Ginoo misulti kang Adan ug Eva, "Sa singot sa imong nawong magakaon ikaw sa tinapay" (Genesis 3:19), mora og nagpanton Siya kanila. Sa pagkatinuod,

Kanunay nakong hinumduman ang puti nga apron ug ang kalo sa tigluto og tinapay nga gihimo sa akong inahan alang kanako ug ang tinapay nga gihimo namo sa akong amahan.

nga Adlaw sa Trabaho Sukad!

mihatag Siya kanila og oportunidad nga masinati ang makalipay ug makatagbaw nga pagbati nga mahimong mapaningskamoton sa kaugalingon, sa pagsangkap sa ilang kaugalingong mga gusto ug mga panginahanglan.

Daghan kanato ang motan-aw lamang sa trabaho isip usa ka paagi nga makasangkap sa temporal nga panginahanglan sa atong kaugalingon ug sa atong mga pamilya o tingali isip usa ka paagi nga makaangkon og sosyal nga kahimtang pinaagi sa espesyal nga titulo sa trabaho. Apan ang labi pang importante, gusto sa Dios motrabaho kita aron makaangkon kita og lig-ong pagbati sa katagbawan samtang mokompleto kita og mga buluhaton, momugna og bag-ong butang, mousab ug mopalambo sa unsay anaa na, ug modugang og bili sa kalibutan nga atong gipuy-an.

Maghisgot sa espirituhang paagi, ang kinabuhi nga nakasentro sa ebanghelyo kanunay nga maglakip og trabaho. Si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, "Ang gipahinungod nga kinabuhi puno sa buhat, usahay pabalik-balik, usahay mapaubsanon, usahay wala mahatagi og bili apan kanunayng nagbuhat niadtong makapalambo,

makapatunhay, makapabayaw, makapangalagad, makapadasig."¹

Sa bata pa, tingali gipangutana ka, "Unsa ang gusto nimong mahimo inig dako nimo?" Panahon sa katugan sa pagkatin-edyer, kana nga pangutana tingali nausab ngadto sa, "Unsa ang imong kuhaon sa kolehiyo?"

Kasibut, Dungog, ug Katuyoan

Bisan unsa pa nga propesyon ang imong pilion, bisan unsa pa nga matang sa trabaho ang imong maangkon, tinguhaa ang pagbuhat sa imong trabaho uban ang kasibut, dungog, ug katuyoan. Kinahanglang motrabaho ka og maayo ug kanunay nga maningskamot sa pagkab-ut sa labing maayo nga mga resulta. Ang

pagbaton niini nga kinaiya ngadto sa trabaho makatabang nimo nga mahimong lig-on sa temporal, emosyonal, ug espiritwal nga paagi. Ang oportunidad nga makatrabaho usa ka panalangin gikan sa Ginoo. Samtang makat-on ka sa pagpasalamat ug paghigugma sa trabaho, imong makaplagan ang kalipay ug katuyoan nga moabut gikan sa pagpaningskamot sa kaugalingon.

Makadungog gihapon ko sa mga palakpak ug mga pulong sa pagdasig nga gikan niana nga mga nanambong sa University of Cambridge, apan mas bililhon kanako ang panumduman sa akong adlaw sa panaderia uban sa akong amahan ug sa kahumot sa mga piraso sa tinapay sa ilang paggawas sa hudno. ■

MUBO NGA SULAT

1. D. Todd Christofferson, "Mga Hulagway sa Gipahinungod nga Kinabuhi," *Liahona*, Nob. 2010, 17.

Ang Mga Apostoles Mga Saksi ni Jesukristo—ug

Mamahimo Usab Kamo!

Ni Heather White Claridge
Mga Magasin sa Simbahan

Hunahunaa nga ikaw ug ang usa ka higala naniud-to sa eskwelahan. Ablihan na unta sa imong higala ang usa ka kendi sa dihang dunay tawo nga midu-ol ug miakusar kaniya nga nangawat sa kendi ug misukna nga “iuli” kini. Kauban ka sa imong higala sa dihang gipalit niya kini, mao nga bisan og tingali nakulbaan ka, imong gisultihan ang namasangil nga dili kawatan ang imong higala.

Unsaon Pagkahimong Saksi ni Jesukristo

- Magbaton og “tinguha sa pagtuo” (Alma 32:27).⁴
- Magtuon mahitungod sa Manluluwas diha sa mga kasulatan.
- Mag-ampo ug mangayo nga ikumpirma sa Espiritu Santo nga si Kristo mao ang imong Manluluwas.
- Magtuon sa Bag-ong Tugon ug markahan ang mga higayon nga nahimong mga saksi ang mga Apostoles.

Talagsaon nga mga Saksi

Ang pagbarug alang sa kamatuoran sama niini matawag nga “nahimong usa ka saksi.” Sa ehemplo, ikaw mahimong saksi sa maayong kinaiya sa imong higala. Sama nga ikaw mahimong usa ka saksi alang sa imong higala, ang Dios mitawag og mga propeta ug mga apostoles nga mahimong talagsaon nga mga saksi sa Iyang Anak, si Jesukristo. Ang mga apostoles “gipadala uban sa piho nga awtoridad ug responsibilidad”¹ sa pagtudlo, pagpamatuod, ug sa pagserbisyo isip “talagsaon nga mga saksi sa ngalan ni Kristo sa tibuok kalibutan” (Doktrina ug mga Pakigsaad 107:23).

Wala madugay human nabanhaw si Kristo, ang mga Apostoles gitawag aron mahimo Niyang mga saksi (tan-awa sa Mga Buhat 1:8). Samtang magtuon ka sa Mga Buhat diha sa Bag-ong Tugon, makabasa ka og daghang mga higayon sa diha nga ang mga Apostoles mipamatuod nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios (tan-awa sa Mga Buhat 2:36; 5:27–32; 10:36–44). Ang mga Apostoles karon mipadayon niini nga tawag isip talagsaon nga mga saksi—paminaw lang sa kinatibuk-ang komperensya ug imong makita kon giunsa nila sa pagpamatuod mahitungod kang Kristo.

Ang Espiritu Santo Nagpamatuod kang Kristo

Pipila ka mga Apostoles sa Bag-ong Tugon kauban ni Kristo sa dihang dinhi Siya sa yuta ug nakakita Kaniya nga mikayab ngadto sa langit (tan-awa sa Mga Buhat 1:9–11), ug ang mga Apostoles karon tingali

nakakita ni Kristo,² apan dili ang pisikal nga pagkakita kang Jesus ang makapahimo sa usa ka tawo nga Iyang saksi. Si Presidente Joseph Fielding Smith (1876–1972) miingon, “[Ang Espiritu Santo] ang bugtong paagi nga ang usa ka tawo tinuod nga makahibalo nga si Jesus mao ang Kristo ug nga ang iyang ebanghelyo tinuod.”³ Nagpasabut kini nga, bisan tuod ang mga Apostoles tingali nakakita kang Kristo, nasayud sila nga Siya ang Manluluwas tungod kay ang Espiritu Santo misulti kanila!

Pwede Ka nga Mahimong Saksi

Ang nakanindot niini mao nga gisaaran ka usab nga mahimo ka nga masayud nga si Jesukristo ang imong Manluluwas pinaagi sa Espiritu Santo (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 46:13). Dili kini usa ka butang nga ang mga Apostoles lamang ang makahibalo! Bisan tuod wala ikaw tawaga nga mahimong talagsaon nga saksi ni Kristo, mahimo ka nga magtinguha og pagpamatuod kang Kristo ug mamahimong Iyang saksi sa mga tawo sa imong kinabuhi. Mahimo nimong sundon ang sugo sa Manluluwas kang Pedro: “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon” (Lucas 22:32). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Gordon B. Hinckley, “Special Witnesses for Christ,” *Ensign*, Mayo 1984, 50.
2. Tan-awa sa Boyd K. Packer, “Ang Pagsaksi,” *Liahona*, Mayo 2014, 97; tan-awa usab sa Lorenzo Snow, “Usa ka Pagbisita gikan sa Manluluwas,” *Liahona*, Sept. 2015, 80.
3. Joseph Fielding Smith, *Answers to Gospel Questions*, comp. Joseph Fielding Smith Jr., 5 vols. (1957–66), 3:31.
4. Tan-awa usab sa Jeffrey R. Holland, “Nagatuo Ako,” *Liahona*, Mayo 2013, 93–95.

“KINAHANGLAN KA NGA MOBIYA NIINI NGA DAPIT”

Bisan pa sa akong mga kahadlok sa pagbalhin ngadto sa amihanang Chile uban sa akong pamilya, ang desyerto nahimong maoy among yuta sa saad.

Ni Sergio Riquelme Segura

Sa dihang nakabasa ko sa Basahon ni Mormon kon sa unsang paagi si Nephi kanunay nga misuporta sa iyang amahan nga may panan-awon, nagtuo ko nga kadaghanan sa mga batan-on sa Simbahan susama tingali ni Nephi. Apan sa dihang mihukom ang akong pamilya nga kinahanglang mobalhin kami ngadto sa desyerto, gibati nako nga mas sama kang Laman ug Lemuel. Dili ko gusto nga mobiya sa among panimalay. Sama ni Nephi ug sa iyang mga igsoong lalaki, ako "natawo sa mga matarung nga ginikanan" (1 Nephi 1:1). Silang duha nagpa-akong mama mihulat sa akong amahan samtang miserbisyo sa siya og misyon. Sila mga aktibo, kugihan nga mga miyembro sa Simbahan.

Sa dihang anaa ko sa high school, ang ekonomiya mihinay sa among rehiyon sa Concepción, Chile. Naminos ang trabaho, ug ang akong amahan naglisud na sa pagpangita og trabaho. Sa katapusan, misugod siya sa pagpangita og trabaho sa gawas sa Ang iyang pagpangita og trabaho midala kaniya sa amiha-nan ngadto sa siyudad sa Calama, ang minahan nga rehiyon sa Chile. Usa siya ka enhinyero sa konstruksyon, ug nakakita siya og maayong trabaho didto. Apan nag-inusara siya ug anaa sa layo. Makakita lang kami kaniya kon duna siyay ikabayad sa 32 ka oras nga biyahe sa pagpauli.

Human sa pipila ka tuig nga makita ang akong amahan kaduha o katulo lamang sa usa ka tuig, gibati sa akong inahan nga mga ginikanan nga ang among tibuok pamilya kinahanglang mobalhin ngadto sa amihanan.

Kinahanglan nga Makauban Nato ang Atong Amahan

Walay problema ang akong manghud nga lalaki sa pagbalhin. Ug ang akong magulang nga babaye, kinsa nag-eskwela sa kolehiyo, mipakita og maayong ehemplo kanako. "Akong isakripisyo ang akong pagtuon," miingon siya. "Kinahanglan nga makauban nato ang atong amahan." Ang tanan misuporta sa desisyon nga mobalhin gawas kanako. Gusto usab nako nga makauban ug personal nga mga nagdumi-li ko sa paghimo og mga higala, suheto ako sa akong palibut, gana-Aduna usab akoy mga higala, suheto ako sa akong palibut, gana-kolehiyo sa Concepción. Gibuhat nako ang tanan nakong mahimo sa pagkumbinsir sa akong mama nga dili kami angay nga moadto. Sa katapusan, miingon siya, "Anak, nag-inusara ang imong amahan. Gusto niya nga makauban kita niya. Hinaut nga nakasabut ka, apan natutok ra ka kaayo sa imong kaugalingon." Dayon mipasalig siya kanako, "Aduna kitay mga oportunidad didto."

Si Sergio nakig-istorya sa mga higala sa institute.

Sa akong kasingkasing, nasayud ko nga husto siya—bisan og wala makumbinsir ang akong panghunahuna. Wala akoy lig-on nga pagpamatuod nianang panahona, apan nakahukom ko nga mag-ampo kon angay ba ko nga mokuyog sa akong pamilya. Usa ka klarong tubag ang miabut kanako: “Kinahanglan ka nga mobiya niini nga dapit.” Naguol ko, apan akong gisultihan ang akong mga ginikanan nga mokuyog ko.

Asa Man ang mga Kahoy?

Ang Concepción lunhaw nga dapit nga daghan og mga kahoy. Makadawat kini og 50 ka pulgada (127 cm) nga ulan matag tuig. Ang Antofagasta, ang siyudad duol sa Calama nga maoy among balhinan, makadawat lamang og 0.1 ka pulgada (0.25 cm) matag tuig. Ang labing nakapakurat kanako mahitungod sa pagbalhin mao ang mismong pagbiyahe. Samtang nagpadulong kami sa amihanan sakay sa bus, ang pagtan-aw sa kausaban gikan sa lunhaw nga palibut padulong sa pagkatabunon makapaguol. Naghunahuna ko, “Asa man ang mga kahoy? Asa man ang mga baka sa kaumahan?” Ang bugtong lang nakong makita mao ang yuta, mga bato, ug mga bungtod.

Dayag lang, ang amihanang Chile usa ka desyerto, busa unsa man ang akong gilauman? Napahinumduman ko kon unsa ang gibati ni Laman ug Lemuel sa dihang ang pamilya ni Lehi mibiya sa yuta nga ilang kabilin ug mipaadto sa kamingawan. Daghan kaayo ko og kahadlok dihang miabut kami sa Antofagasta. Unsa man ang mahitabo kon dili ko makakita og

mga higala? Unsa man ang mahitabo kon dili ko maanad sa dapit? Unsa man ang mahitabo kon ang akong mga paglaum alang sa umaabut dili matinuod?

Sa katapusan, dili unta ko angayng mabalaka. Sakto ang akong inahan mahitungod sa mga oportunidad nga naghulat kanamo—ilabi na sa espirituhanong mga oportunidad. Sa wala pa kami mamalhin, ang ebanghelyo dili prayoridad alang kanako. Ang Ginoo dili mao ang gitutukan sa akong kinabuhi. Apan sa Antofagasta, nakahimamat ko og mga tawo nga mitabang kanako nga makakita sa katahum sa ebanghelyo. Nakadawat ko og tabang gikan sa mga espesyal nga lider sa pagkapari. Nakahimo ko og mga higala kinsa nagpabiling bililhon ngari kana. Hingpit nga nausab ang akong espirituhanon nga kinabuhi. Mapasalamaton ko nga naminaw ko sa akong inahan. Mapa-

salamaton ko nga ang Ginoo mitubag sa akong pag-ampo. Mapasalamaton ko nga nakaangkon ko og kaisug nga mobalhin sa amihanan uban sa akong pamilya. Dinhi sa desyerto nga mihimo ko sa mga kausaban nga nakatabang nako nga mohangup sa ebanghelyo, moserbisyo og mipasalig ko nga magminyo sa templo, ug mopahinungod sa akong kinabuhi ngadto sa Ginoo. Dinhi ako mideterminar nga dili na ko gusto nga mahisama kang Laman ug Lemuel.

Alang sa akong pamilya ug kanako, ang kamingawan nahimong maoy among yuta sa saad. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Antofagasta, Chile.

ANG PAGTUO

MOTUBO SA HINAY-HINAY

"Busa, ayaw pagluya diha sa maayo nga buhat, kay kamo nagpahimutang sa tukuranan sa usa ka mahinungdanon nga buhat."

Doktrina ug mga Pakigsaad 64:33

Dear Merilee
 Well you have got the big bit
 you, I guess when you get
 already be past. I can't be
 16 years old. It seems
 years ago when you us
 red cowboy hat + pray
 only 3/5 or so, but
 Stay sweet + pure
 one know that the cl
 you TF

ELDER GARY STEVE

actions speak louder
 + you do fit your name
 of Honor: HAPPY

Love ya
 Always

Two others
 Gary

o don't

et
 e
 EXAMPLE

want
 was
 wouldn't

or you, if
 words, then
 acted to
 one, but
 y seeing
 good ser

SULAT

gikan sa Mahigugmaong Igsoon nga Lalaki

Ni Merilee S. B. Averett

sumala sa gisulti ngadto kang Richard M. Romney

Desisayis! Pagkanindot nga panahon sa kinabuhi!
“Kinahanglang walay moagi niini nga mag-inusara,”
naghunahuna ko.

Ang akong maalamon nga mga ginikanan mga buotan ug kanunay mihatag kanako og maayong tambag. Ang akong magulang nga babaye bag-o lang naminyo ug mibalhin gawas sa estado. Ang akong manghud nga lalaki nakatutok sa iyang 11-anyos nga mga kabalaka. Duna koy maayo nga mga higala, ug nasayud ko nga ang akong mga lider sa Simbahan sinsero nga nagpakabana kanako.

Apan ang akong magulang nga lalaki, si Gary, mao gayud ang akong gisaligan. Nakadayeg ko sa tanan niyang gibuhat isip usa ka tin-edyer. “Kon makig-istorya ko kaniya, mas masabtan nako ang mga butang,” miingon ko sa akong kagalingon. “Maayo unta kon naa pa siya dinhi karon.”

Apan wala siya. Tua siya sa layo nga dapit sa Japan, nagserbisyo og full-time nga misyon.

Bisan wala si Gary, makalingaw gihapon ang akong adlawng natawhan. Giandaman ko sa akong mama sa among tradisyonal nga pamahaw sa adlawng natawhan, ug nakadawat ko og pipila ka mga gasa sa wala pa moadto sa eskwelahan. Nianang gabhiona, ang akong pamilya ug ako nanggawas aron manihapon og pizza ug gitapos og birthday cake. Naghanduraw pa gani ko mahitungod sa pagpakig-date, pagdrayb, ug ubang makahinam nga mga butang nga akong buhaton isip 16 anyos.

Hinoon, ang labing maayong regalo nga akong nadawat nianang adlaw mao ang usa ka sulat pinaagi sa koreyo. Wala malimti ni Gary ang akong pinakaespesyal nga adlaw! Sa panahon pa kini nga wala pay mga email, busa ang usa ka sulat dugay nga mobiyahe gikan sa Japan ngadto sa Cache Valley, Utah, USA. Nahinganga ko nga ang iyang sulat miabut nga sakto gayud sa akong adlawng natawhan! Ang sulat gikinamot pagkasulat, nga mas nakahimo niini nga daw ang akong igsoon anaa uban kanako samtang nagbasa ko:

“Minahal nga Merilee:

“Nan, miabut na gayud ang imong adlawng natawhan, dili ba? Tingali inigkadawat nimo niini nga sulat milabay na ang imong adlawng natawhan. Dili ko makatuo—

Ang akong magulang nga lalaki wala makatambong sa akong ika-16 nga adlawng natawhan tungod kay nagserbisyo siya og misyon. Apan ang tambag nga iyang gipadala nako maoy usa ka regalo nga akong imanggad sa hangtud.

16 anyos na ka. Mora og pipila pa lang kadto ka tuig nga kanunay ka nga [magsul-ob sa imong gamay nga pulang kalo sa cowboy].

“Pagpabilin nga buotan ug putli, ug kanunay nga ipahibalo sa tanan nga ang Simbahan importante kaayo kanimo. Kon imo kanang buhaton, dili ka gayud mabutang sa usa ka sitwasyon diin kinahanglan ka nga mohimo og desisyon nga ang mga pagpamugos sa mga kaedad moimpluwensya kanimo. Pananglitan: Sa high school, ang tanan nasayud nga dili ko gustong moinom o manigarilyo, dili gayud, mao nga wala gayud ako dapita ngadto sa usa ka party diin gibuhat kana nga mga butang. Ang akong mga higala nasayud nga dili ako mobuhat niana. . . .

“Kon pahibaloon nimo ang mga tawo sa imong mga sumbanan, niana ang mga tawo nga susama nimo og mga sumbanan madani kanimo. Wala ko magpasabut nga kinahanglan nimong *sultihan* ang tanan, apan ang imong mga lihok mopakita sa imong mga gituohan. Ang imong espiritu buotan kaayo, ug mihaum ka sa imong ngalan. Ug maayo ka og abilidad sa pagpakatawa. Malipayong ika-16 nga Adlawng Natawhan!” Ang katapusang kapahayag gibadlisan og pula. Wala nay laing regalo sa adlawng natawhan nga mas maayo pa! Gibalik-balik nako kini sa pagbasa, hangtud nga nakauli na siya gikan sa Japan ug sa katapusan magkaistorya na kami nga mag-atubangay.

Katuigan na ang milabay sukad nga nadawat ko kana nga sulat, apan anaa gihapon kini kanako. Daghang mga butang ang nausab sukad niadto, apan dili ang akong gugma alang sa akong igsoong lalaki. Karon ako siyang gipaluyohan dili lamang isip akong igsoong lalaki ug higala, apan isip si Elder Gary E. Stevenson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Ang tambag nga iyang gitanyag isip talagsaon nga saksi ni Kristo ngadto sa tibuok kalibutan maoy usa ka dugang nga kalig-on sa akong kinabuhi, sama sa sulat nga iyang gipadala kanako sa akong ika-16 nga adlawng natawhan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Unsa ang Imong Makat-unan gikan sa Basahon ni Mormon?

Ni Elder Gary E. Stevenson

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Samtang mangita kamo og panahon ug hilum nga dapit aron sa pagbasa sa Basahon ni Mormon, akong makita nga kamo nagdiskubre og mga tubag, mobati og giya, ug nag-angkon og kaugalingon ninyong pagpamatuod sa Basahon ni Mormon ug usa ka pagpamatuod kabahin ni Jesukristo.

Samtang magbasa kamo, inyong matun-an ang mga tudling niining bililhon nga basahon ug masugatan ang inyong minahal nga Manluluwas, ang Ginoong Jesukristo, diha sa hapit matag pahina. Gibana-bana nga gigamit ang ubang porma sa Iyang ngalan sa kasagad nga kausa matag 1.7 nga mga bersikulo.¹ Bisan si Kristo Mismo nagpamatuod sa katinuod niining ulahing mga adlaw, nag-ingon, “Samtang ang imong Ginoo ug ang imong Dios buhi kini tinuod” (Doktrina ug mga Pakigsaad 17:6).

Mapasalamaton ko sa pagdapit ug sa saad nga gitanyag sa Ginoo pinaagi ni propeta Moroni ngadto sa matag usa kaninyo—ug sa tanan nga mobasa sa Basahon ni Mormon: “Ug kon kamo makadawat niini nga mga butang [ang Basahon ni Mormon], ako moawhag kaninyo nga kamo mangutana sa Dios, ang Amahan sa Kahangturan, sa ngalan ni Kristo, kon kini nga mga butang dili ba tinuod; ug kon kamo mangutana sa kinasingkasing, uban sa tinuod nga katuyoan, nga may hugot nga pagtuo kang Kristo, siya mopakita sa kamatuoran niini nganha kaninyo, pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo” (Moroni 10:4; tan-awa usab sa mga bersikulo 3, 5).

Ang mga kamatuoran nga inyong makaplagaan diha sa Basahon ni Mormon mobayaw ug modasig kaninyo. Kini molig-on sa inyong pagtuo, mopuno sa inyong kalag uban sa kaha-yag, ug moandam kaninyo alang sa umaabut diin halos kamo walay abilidad sa pagsabut.

Sulod sa mga pahina sa basahon, inyong makaplagaan ang walay katapusang gugma ug dili matugkad nga grasya sa Dios. Samtang maningkamot kamo sa pagsunod sa mga pagtulun-an nga inyong makit-an diha, modako ang inyong kalipay, molambo ang inyong panabut, ug ang mga tubag nga inyong gipangita alang sa daghang mga hagit sa mortalidad maabli diha kaninyo. Samtang nagtan-aw kamo sa basahon, nagtan-aw kamo sa Ginoo. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong sa Oktubre 2016 nga kinatibuk-ang komperensya.

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa sa Susan Easton Black, *Finding Christ through the Book of Mormon* (1987), 16–18.

Adunay **upat ka mga anak nga lalaki.**

Natawo niadtong Agosto 6, 1955, ug nagdako sa **Cache Valley, Utah.**

Nakapuyo sa Asia og sobra siyam ka tuig sa iyang kinabuhi.

Elder **GARY E. STEVENSON**

Naminyo kang **Lesia Jean Higley** niadtong Abril 1979 sa Idaho Falls Idaho Temple.

Nakadawat og bachelor of science degree sa **business administration** gikan sa Utah State University.

Sa batan-on pa, kanunay siya nga mokuyog sa iyang amahan sa pagbisita ug pagserbisyo sa **mga biyuda** sa ward.

Gitawag nga mahimong Apostol niadtong **Oktubre 2015.**

Mitawag sa iyang **asawa** isip ang "bidlisiv sa adlaw sa akong kinabuhi."

Miingon nga ang iyang **balaang tawag ngadto sa Korum** sa Napulog Duha maoy usa ka "makapakurat nga kasinatian."

Gitawag nga moserbisyo didto sa **Japan Fukuoka Mission** isip batan-on nga misionaryo.

Kauban nga mitukod og kompaniya nga mogama og mga ekipo nga pang-ehersisyo diin mitrabaho siya isip presidente ug chief operating officer hangtud 2008.

Sa dihang 11 anyos pa siya, ang iyang **amahan miluwas kaniya** gikan sa aksidente nga pagpukaw niya sa natulog nga rattlesnake.

Ganahan nga **magskiing, snowboarding,** ug hiking.

Miserbisyo isip presidente sa **Japan Nagoya Mission** gikan 2004 hangtud 2007.

BATAN-ONG MGA HAMTONG

**MIULI KA BA OG SAYO
GIKAN SA IMONG
MISYON?**

*Bisan unsa pa ang rason,
makapadayon ka sa
pagtagamtam sa mga
panalangin sa ebanghelyo.*

42

KABATAN-ONAN

**PWEDE KA NGA
MAHIMONG USA KA
SAKSI NI JESUKRISTO**

56

PERSONAL NGA
PAGPADAYAG

**PAGSUNOD SA
EHEMPLO NI NEPHI**

58

PAGTUDLO SA MGA BATA

**UNSAY KAHULUGAN
SA PAGKAHIMONG
KRISTIYANO**

H12

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

4

6

Higala

Sa unsang paagi
kamo usa ka
pioneer?

Tan-awa ang mga
pahina H7 ug H10

Ni Presidente
Dallin H. Oaks

Unang
Magtatambag
sa Unang
Kapangulohan

Pagpaambit sa Ebanghelyo

Ang Manluluwas, si Jesukristo, misugo sa Iyang mga disipulo sa pagpaambit sa ebanghelyo ngadto sa tanang tawo sa yuta. Miingon Siya,

“Panglakaw kamo sa tibuok kalibutan, ug iwali ninyo ang maayong balita ngadto sa tibuok nga kabuhatan” (Marcos 16:15).

Gikinahanglan nato ang matag miyembro sa Simbahan nga motabang sa pagpaambit sa ebanghelyo sa tibuok kalibutan.

Ania ang pipila ka paagi nga makatabang ka:

1. **Higugmaa** ang tanan isip imong mga igsoon, sama sa gitudlo ni Jesus.
2. **Sunda ang mga sugo** aron mamahimo ka nga maayong ehemplo.
3. **Pag-ampo** aron masayud kinsa ang andam nga makat-on mahitungod sa ebanghelyo ug unsaon nimo sa pagpaambit niini ngadto kanila.
4. **Tabangi ang uban** nga mas makat-on pa mahitungod ni Jesukristo.

Ang misyonaryo nga buhat nagpasabut sa pagbaton og kinaiya sa gugma ug pagtabang sa uban. Bisan unsa pa ang isulti sa laing tawo, usa ikaw ka malampusong misyonaryo kon imong gipaambit ang ebanghelyo uban sa gugma! ●

Kimuha gikan sa “Pagpakigbahin sa Gipahiuli nga Ebanghelyo,” Liahona, Nob. 2016, 57–60.

Pagpaambit uban sa Gugma

Sa unsang paagi nimo mapakita ang imong gugma karon? Itakdo ang matag hulagway ngadto sa numero nga gikan sa mensahe ni Presidente Oaks.

Pag-ampo uban ni FILIP

Ni Shirley Espada-Richey

(Gibase sa tinuod nga istorya)

“Pag-ampo sa kanunay” (Doktrina ug mga Pakigsaad 19:38).

Unang higayon kadto ni Josef sa balay nila ni Filip. Nalingaw kaayo sila sa paghimo og karton nga spaceship. Gikoloran pa gani nila kini og talagsaon nga mga kalayo. Sa dihang gitawag sila sa mama ni Filip nga manihapon na, misunod si Josef kang Filip ngadto sa kusina.

“Ako ang mamulong sa grasya,” miingon ang papa ni Filip.

Unsay gipasabut niana? Naghunahuna si Josef. Gitan-aw niya si Filip ug ang iyang pamilya samtang gihipap nila ang ilang agtang, dayon ang tunga-tunga sa ilang dughan, unya ang sa wala nga bahin, dayon sa tuo. Wala pa makakita si Josef ni bisan kinsa nga mibuhat niana sukad.

Gitunol ni Filip ang iyang kamot. Mitan-aw sa palibut si Josef ug nakita ang tibuok pamilya ni Filip nga nagunitay sa kamot ug nagduko sa ilang mga ulo. *Mag-ampo na ba sila? Mao ba kana ang gipasabut sa “mamulong sa grasya”?* naghunahuna si Josef.

Dili gusto ni Josef nga malain si Filip, busa iyang gigunitan ang kamot ni Filip. Ang papa ni Filip migunit sa pikas kamot ni Josef ug dayon misugod sa pag-ampo.

“Panalangini kami, O Ginoo . . .”

Sa wala pa sila nanglingkod, gihikap ni Filip ug sa iyang pamilya ang ilang mga agtang ug mga dughan sama sa ilang gibuhat sa sayo pa.

Sa dihang nauli na sa balay si Josef, nangutana si Mama kabahin sa iyang adlaw.

“Nalingaw ka?” Nangutana si Mama.

“Oo,” hinay nga misulti si Josef. Siya *nalingaw* gayud pag-ayo. Nindot kaayo ang spaceship, ug lami kaayo ang mga hamburger. Apan dunay nakapahasol kaniya.

Gitan-aw siya pag-ayo ni Mama. “Dili man ka OK paminawon. Naa kay problema?”

“A . . .”

Daghan kaayo og pangutana si Josef! Nagsige siya og paghunahuna mahitungod niadto nga pag-ampo. Nganong lahi man kadto sa pag-ampo niya ug sa iyang pamilya?

“Ma,” nangutana siya, “giunsa man nimo pag-ampo sa wala pa ka magpasakop sa Simbahan?” Misulti si Josef kaniya mahitungod sa pag-ampo sa pamilya ni Filip.

“Morag Katoliko sila, sama nako kaniadto,” miingon si Mama. “Gihimo nila ang timaan sa krus pinaagi sa ilang mga kamot. Dili ba mora man kadto og krus? Usa kadto ka pahinumdom nga si Jesus namatay alang kanato.”

Mipahiyom si Josef. “Busa si Filip mituo usab kang Jesus?”

“Sakto kana,” miingon si Mama. “Nakahinumdom ka unsay gisulti sa papa ni Filip diha sa pag-ampo?”

Gihunahuna pa kini ni Josef. “Gipasalamatman niya ang Dios alang sa mga gasa nga Iyang gihatag kanato . . . ug naghigot siya mahitungod kang Kristo!”

“Tan-awa?” Misulti si Mama nga nagpahiyom. “Dili kaayo kita lahi. Nalipay ko nga nakahimo ka sa pag-ampo uban sa pamilya ni Filip.”

Paglabay sa pipila ka adlaw, mibisita si Filip aron makigdula. Nagdula sila sa gawas sa dihang gitawag sila ni Papa aron manihapon. Nagdaguok ang tiyan ni Josef samtang nanagan sila ngadto sa kusina.

“Gutom na kaayo ko!” miingon si Josef.

“Ako pud,” miingon si Filip.

Nanglingkod ang tanan libut sa lamesa.

Milingkod si Filip tupad ni Josef. Nangurus si Filip ug mikuha sa kamot ni Josef.

“Ingon ani kami mag-ampo sa among balay,” miingon si Josef. “Among ikyugpos ang among mga bukton, ipiyong ang among mga mata, iduko ang among mga ulo, ug mag-ampo.”

“Ingon niana?”

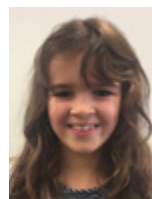
“Ingon niana.”

“Sayon ra,” miingon si Filip.

Gipiyong ni Josef ang iyang mga mata ug mipahiyom. Nalipay siya nga nakahimo siya sa pag-ampo uban sa iyang higala. ●

Ang tagsulat nagpuyo sa California, USA.

Unsa man ang gipasabut sa “mamulong sa grasya”?

Aduna akoy mga higala sa eskwelahan kinsa mga Katoliko ug Muslim, ug suod kaayo kami nga mga higala tungod kay mao kana ang paagi nga gusto ni Jesus nga motagad kami sa usag usa.

Elizbeth A., edad 8, West Midlands, England

Puno sa Maayo nga mga Buhat

Kining tulo ka mga babaye gikan sa Bag-ong Tugon mitabang og mga tawo. Basaha kon unsa ang ilang gibuhat; dayon ipares ang mga litrato. Unsa nga imong mabuhat sa pagtabang og usa ka tawo karon?

Si **Priscila** ug ang iyang bana mihimo og mga tolda isip panginabuhian. Mitudlo siya mahitungod sa ebanghelyo uban sa iyang bana. Tingali mipahigayon sila og mga miting sa Simbahan diha sa ilang panimalay. (Tan-awa sa *Mga Buhat* 18:26.)

Si **Lidia** namaligya og morado [purple] nga tina. Gibati niya ang Espiritu ug nakahukom nga magpabunyag. Gihatagan niya ang mga disipulo og luna nga kapuyan diha sa iyang panimalay samtang nanagbiyahe sila. (Tan-awa sa *Mga Buhat* 16:14-15.)

Si **Tabita** mihatag ngadto sa mga kabus ug nanahi og mga sinina ug mga kupo alang niadtong nanginahanglan. Human siya mamatay, gi buhi siya ni Pedro gikan sa patay. (Tan-awa sa *Mga Buhat* 9:36, 39-40.) ●

Kini nga pahina nagsuporta sa pahina 108 sa *Dali, Sunod Kanako—Alang sa mga Indibidwal ug mga Pamilya.*

Aron Mahimong Pioneer

Maisugon ♩ = 69-76
F

Mga pulong ug musika pinaagi ni Ruth Muir Gardner
Gihan-ay ni Vanja Y. Watkins

1. Ang pag - tu - lod og ka -
(2. Ka) - i - sug ki - na - hang -

ri - ton, Di ki - na - hang - lan, O
lan mo, Ug ang pag - tu - o, Ug

ang pag - bi - ya sa pa - mil - ya A -
mo - bu - hat sa ta - nang a - ngay A -

ron ma - pi - o - neer! 2. Ka -
ron ma - pi - o neer!

© 1980, 2019 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin.

Kini nga kanta mahimong kopyahon alang sa panagsa nga higayon, dili pangnegosyo nga paggamit sa panimalay ug sa simbahan.

Kini nga pahibalo kinahanglang ilakip sa matag kopya nga himoon.

Hulyo 2019

H7

Hello gikan sa Cambodia!

Hi, ako si Paolo. Ug kini si Margo.

Mibisita kami sa Cambodia. Mao kini ang among nakat-unan!

Ang **Cambodia** usa ka nasud sa Habagatang Silangang Asia [Southeast Asia]. Mga 15 ka milyon ka tawo ang nagpuyo didto, nga adunay mga 14,000 ka mga miyembro sa Simbahan.

Kadaghanan sa mga bata sa Cambodia moadto sa eskwelahan ug sa simbahan pinaagi sa motorsiklo uban sa usa ka ginikanan. O mosakay sila og *tuk tuk*—usa ka karwahe nga gibitad og motorsiklo.

Mao kini ang Cambodian nga Basahon ni Mormon.

Ang pinulongan sa Cambodia gitawag og Khmer (kuh-MY). Ang alpabeto niini adunay 74 ka mga titik—ang labing daghan sa bisan unsang alpabeto sa kalibutan!

Kini nga mga miyembro sa Simbahan mitimbaya sa usag usa sa naandang paagi sa taga-Cambodia, nga gitawag og *sampeah*.

Kon mas taas ang inyong mga kamot, mas taas nga pagtahud ang inyong gipakita.

Si Presidente Nelson mipahibalo sa miaging tuig nga ang unang templo sa Cambodia pagatukuron sa Phnom Penh, ang ulohan nga siyudad! Ang templo makatabang sa mga pamilya nga sama niini nga mahiusa pagsilyo sa kahangturan.

Daghang mga bata sa Primary sa Cambodia mao lamang ang mga Kristiyano sa ilang eskwelahan. Tungod kana kay kadaghanan sa mga tawo sa Cambodia nagsunod sa relihiyon nga gitawag og Buddhism. Ang ilang relihiyon nagtudlo kanila nga magmatinuoron, malinawon, ug maalamon. Ania ang usa ka inila nga Buddhist nga monumento sa Cambodia nga bisitahon sa mga tawo gikan sa tibuok kalibutan.

Daghan nga mga pagkaon sa Cambodia ang gigamitan og *prahok*, usa ka aslom ug parat nga pangsakot gikan sa isda. Kini nga mga miyembro sa Simbahan mihimo og dakong kaldero sa sabaw aron dungan nga mangaon diha sa stake center sa sal-ang nga oras sa mga sesyon sa kinatibuk-ang komperensya.

Himamata ang uban sa among mga higala gikan sa Cambodia!

Salamat sa pagsuroy sa Cambodia uban kanamo. Magkita-kita ta sa sunod higayon!

Malipay kaayo ko kon mosunod ko sa Dios.
Sineth B., edad 6, Kampong Thom, Cambodia

Human nako madawat ang diskusyon sa mga misionaryo diha sa balay, nabunyagan ko ug nalipay kaayo ko!
Sina B., edad 8, Kampong Thom, Cambodia

Taga-Cambodia ka ba? Sulati kami! Gusto kaming makadungog gikan kanimo.

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI KATIE MCDEE LITRATO SA MGA MIYEMBRO NGA NAGLUTO PINAAGI NI CELIA JEFFERY

Si Mara ang Pioneer

Ni Jessica Larsen

(Gibase sa tinuod nga istorya)

Oktubre 2018, Phnom Penh, Cambodia

Gibutunisan ni Mara ang iyang sayal ug mitan-aw sa samin. Kiwaw pamation nga magsul-ob og sinina pangsimba sa Sabado, apan espesyal kini nga Sabado. Kinatibuk-ang komperensya kadto!

“Naghinam-hinam ka ba alang sa sesyon sa kababayen-an?” Nangutana si Mak (Mama). Gisudlay niya ang buhok ni Mara sa paspas, malumo nga mga lihoc. “Gusto nako nga maningkamot ka nga maminaw og maayo kutob sa imong mahimo.”

“Oo! Hinaut nga mosulti sila og mga istorya sa pioneer!” Mao kadto ang labing ganahan ni Mara.

“Tingali,” miingon si Mak. “Nakahibalo ba ka nga ang imong papa usa ka pioneer?”

Naglibug si Mara. Ang iyang papa wala gayud makabira og kariton.

“Giunsa man niya pagka-pioneer?” nangutana siya.

Miyango si Mak padulong sa bintana, padulong sa sapa. “Nangisda siya didto sa dihang nahimamat niya ang mga misionaryo. Siya ang una sa iyang pamilya nga nagpabunyag,” miingon si Mak. “Nakahimo kana niya nga usa ka pioneer! “Karon ato nang pangitaon ang imong Lola.”

Si *Yiay* (Lola) naghulat kanila sa atubangang lawak. Ang pamilya ni Mara ug ang iyang mga apohan nagipon sa pagpuyo. Mitabang si *Yiay* sa pag-atiman kang

Mara human sa klase samtang nagtrabaho ang iyang mga ginikanan. Karon si *Yiay* nagbarug duol sa moped (motor nga anaa say tindakanan nga sama sa besikleta), ang dakong de-motor nga scooter nga gisakyan nila libut sa siyudad.

“Ang Simbahan 25 pa lang ka tuig sa Cambodia,” misulti si Mak kang Mara samtang iyang giablihan ang pultahan ug giduso ang moped ngadto sa karsada. “Busa kitang tanan mga pioneer. Bisan ikaw!”

“Giunsa man nako pagka-pioneer?” Naghunahuna si Mara samtang misakay siya sa moped. Midrayb si Mak sa moped, nga si *Yiay* naa sa luyo ug si Mara sa tunga-tunga. Nanggunit og maayo si Mara samtang mibiyaye sila sa naghuoat nga dalan.

Sa paglabay nila sa usa ka café, ang baho sa tsa napadpad ngadto kanila. Hapit tanan dinhi moinom og tsa. Apan dili si Mara. Misunod siya sa Pulong sa Kalam. Mingisi si Mara. Usa kana ka paagi nga siya usa ka pioneer!

Samtang ang moped miliko sa usa ka eskina, nakakita si Mara og *wat*, usa ka Buddhist nga templo. Ang pula nga talinison nga atop makita ibabaw sa ubang mga gambalay [building]. Ang mga mongha nga upaw og mga ulo ug nagsul-ob og orange nga mga kupo naglingkod nga nagtuon diha sa nataran.

Nasayud si Mara nga kadaghanan sa mga tawo sa Cambodia mga Buddhist. Dili sila motuo kang Jesukristo. Apan mituo si Mara. “Laing paagi kana nga usa ako ka pioneer,” naghunahuna si Mara. Ug karon makahimo siya sa pagpaminaw sa propeta!

Samtang misulod ang moped sa parkinganan sa simbahan, nakakita si Mara og daghang mga babaye nga nangabut. Ang uban nanglakaw o misakay og mga moped. Ang uban miabut sakay sa mga *tuk tuk*, gagmay nga mga karomata nga giguyod og motorsiklo. Daghan sa mga babaye nagsul-ob og mga sinina o yano nga mga sayal, sama sa gibuhay ni Mara. Ug ang uban nagsul-ob og mga *sampot*, nindot nga tag-as nga mga sayal nga hinimo sa mabulukon gidibuhoan nga mga panapton.

Si Mara, Mak, ug Yiay milingkod sa chapel kauban sa ubang mga babaye. Ang komperensya nahitabo na usa ka semana ang milabay sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, USA. Apan karon ang mga tawo sa Cambodia makatanaw og sibya sa Khmer nga pinulongan. Si Mara makasulti og Iningles ug Khmer sa panimalay, ug nakakat-on usab siya og French sa eskwelahan. Apan daghang mga taga-Cambodia ang makasulti lamang og Khmer.

Ang unang mamumulong wala mosulti og bisan unsang istorya mahitungod sa mga pioneer. Apan ang

ikaduhang mamumulong misugilon mahitungod sa paglakaw sa tungason dili sementadong agianan sa iyang pagpauli gikan sa eskwelahan. Gitawag kini og “dalan sa mga lalaki,” ug usahay huboon niya ang iyang sapatos ug molakaw nga magtiniil. Gusto niyang mohimo og lisud nga mga butang aron mahimo siyang sama sa usa ka pioneer! Mipahiyum si Mara samtang naghunahuna siya sa tanang paagi nga *siya* usa ka pioneer.

Ang katapusang mamumulong mao ang propeta. Taas siya nga nagbarug. Naminaw og maayo si Mara. “Dapiton ko kamo sa pagbasa sa Basahon ni Mormon sugod karon hangtud sa katapusan sa tuig,” miingon siya. “Ang kalangitan maabli alang kaninyo. Ang Ginoo mopanalangin kaninyo.”

Nasayud si Mara nga dili sayon ang pagbasa sa tibuok Basahon ni Mormon. Nitana-w siya sa mga babaye sa iyang palibut. Ang tanan kanila mipili sa pagsunod kang Jesukristo. Ang tanan kanila mianhi karong gabhiona aron maminaw sa propeta. Mosunod siya sa propeta, sama kanila. Mamahimo siyang usa ka pioneer! ●
Ang tagsulat nagbuyo sa Texas, USA.

Sa kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2018, si Presidente Russell M. Nelson mipahibalo usab nga usa ka templo ang pagatukuron sa Cambodia!

Kristiyano Ko!

Ni Marissa Widdison

Mga Magasin sa Simbahan

Sa dihang nabunyagan ko ug gikumpirmahan, akong gidala ang ngalan ni Kristo. Nagpasabut kana nga mipili ko sa pagsunod Kaniya ug maningkamot sa pagbuhat sa unsay matarung.

Kristiyano Ko! Nagtuo ko nga si Kristo mao ang Bugtong Anak sa Dios— Ang Prinsipe sa Kalinaw, Maayo nga Magbalantay, Tinapay nga Nagahatag og Kinabuhi, ang Usa nga Balaan.

Kristiyano Ko! Nagbasa ko sa mga kasulatan matag adlaw, nagkat-on mahitungod sa Iyang kinabuhi, sa Iyang mga milagro, sa Iyang mga pagtulun-an, sa Iyang mahangturong sakripisyo.

Kristiyano Ko! Gusto nako nga masayud ang kalibutan nga si Jesus namatay alang kanila. Tungod kay Iyang gihatag ang Iyang kinabuhi alang kanato, kitang tanan mabuhi pag-usab!

Kristiyano Ko! Kon masakitan ang akong kalag tungod sa sala o yutan-on nga mga kabalaka, Maningkamot ko nga mosunod kang Jesus ug nasayud ko nga maanaa Siya.

Kristiyano Ko! Mogamit ko sa unsay anaa nako aron sa pagtabang sa akong mga higala nga nanginahanglan. Nangingkamot ko sa pagbuhat sa unsay buhaton ni Kristo; nagsunod ko Kaniya.

Kristiyano Ko! Gipasaylo nako ang tanan kinsa mipili sa paghimo og sayop. Gihangup nako ang kalinaw ug panaghigalaay ug motabang sa mga tawo nga magkasinatubut.

Kristiyano Ko! Naghinumdom ko kang Kristo sa paagi nga Iyang gihangyo kanato: Moambit ko sa sakrament matag semana ug mosaad nga magmatinud-anon.

Kristiyano Ko! Gimahal nako si Jesukristo sa tibuok nakong kasingkasing. Tinuod kini! Turno na nimo karon—palihug ipaambit kon unsa ang kahulugan sa pagka-Kristiyano nganha kanimo! ●

Kristiyano Ko! Bisan kon nag-inusara, mopakita ko og kaligdong. Matinuoron ko, maisugon, ug mahiyason. Makasalig kamo kanako.

NAHIBALO KA BA?

Ang ngalan nga “mga Kristiyano [Kristohanon]” unang gigamit sa Bag-ong Tugon aron sa paghulagway sa mga tawo sa siyudad sa Antioquia kinsa misunod kang Jesus. Mahimo ka nga mobasa mahitungod niini diha sa Mga Buhat 11:26.

“Pwede Ka nga Motambong sa Akong Bunyag?”

Ni Rebecca Hogg ug
Eric B. Murdock
(Gibase sa tinuod nga istorya)

“Ayaw itugot nga adunay magatamay kanimo tungod sa imong kabatan-on; hinonoa alang sa mga magtotoo, pagkinabuhi ingon nga panig-ingnan” (1 Timoteo 4:12).

Si Oliver dili makapaabut nga molabay ang ssemana. Ang sunod semana mao ang dakong adlaw nga iyang gipaabut sukad sa iyang pagkwatro anyos. Mabunyagan na siya.

Si Oliver naghinam-hinam pag-ayo sa iyang bunyag nga gusto niya kining isinggit gikan sa mga atop aron makadungog ang tibuok England! Dili siya makahulat nga masultihan ang iyang higala nga si Dylan sa eskwelahan.

“Dili ako makatuo niini. Ang adlaw sa akong bunyag sa *katapusan* hapit na moabut,” miingon si Oliver. “Nindot gayud kaayo kini!”

“Abi nako ang mga masuso ra ang pweding bunyagan.” Daw naglibug si Dylan.

“Ang mga bata kinahanglan nga labing minos otso anyos aron mabunyagan sa Ang Simbahan ni

Gusto ni Oliver nga mosinggit gikan sa mga atop aron makadungog ang tibuok England!

Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw,” miingon si Oliver. “Mao kana ang akong Simbahan.”

“Maayo,” miingon si Dylan.

Sa kalit lang dunay nahunahunaan si Oliver. “Ganahan ka nga motambong sa akong bunyag?”

“Sige,” miingon si Dylan. “Pero mananghid usa ko sa akong mga ginikanan.”

“OK!”

Naghinam-hinam si Oliver nga si Dylan tingali makatambong sa iyang bunyag. Mihatag kini kaniya og laing ideya. “Dili ko gusto nga ipaambit ang akong bunyag sa *usa* lang ka higala. Gusto nakong modapit sa labing daghang tawo nga akong mahimo!” Nagdali nga mipauli si Oliver ug gisultihan si Mama nga aduna siyay plano.

Sa puasa nga Domingo sa wala pa ang iyang bunyag, gisugdan ni Oliver ang iyang plano. Mipaambit siya sa iyang pagpamatuod sa pulpito; dayon miingon siya, “Bunyagan na ko sa sunod Sabado, ug gusto nako nga ang tanan motambong! Pwede ba nga dapiton ninyo si bisan kinsa nga inyong kaila nga dili miyembro, o kinsa dili mosimba, sa akong bunyag?” Gibati niya nga sama sa usa ka misyonaryo. Ganahan kaayo siya niana nga pagbati!

Sa misunod nga semana, gidapit ni Oliver ang mga higala, mga sakop sa pamilya, ug mga magtutudlo ngadto sa iyang bunyag.

“Importante kaayo nako kon makatambong mo!” misulti siya kanila.

Samtang nagkaduol na ang Sabado, misugod sa paghunahuna si Oliver kon pila kaha ka tawo ang

tinud-anay nga mopakita. Unsa kaha kon okupado silang tanan o dili gusto nga motambong?

Mihimo siya og mubo nga pag-ampo nga bisan pipila lang sa mga tawo nga iyang gidapit ang motunga. Dayon mihunong siya sa pagkabalaka kon kinsa ang motambong. Nasayud siya nga nakahimo siya og maayong butang sa pagdapit lamang kanila. Gawas pa, ang labing importanting butang nianang adlaw mao ang mabunyagan.

Dihang miabut siya sa simbahan sa adlaw sa iyang bunyag, hapit dili makatuo si Oliver sa iyang nakita. Daghan sa iyang mga higala ang anaa aron sa pagsuporta kaniya. Nakakita pa gani siya og pundok sa mga tawo nga wala siya kaila. Mikaway-kaway siya sa dihang misulod si Dylan uban sa iyang mga ginikanan.

Sa dihang oras na nga magpabunyag, miubog si Oliver sa init-init nga tubig. Gikuptan sa iyang papa ang iyang kamot, sama sa ilang gipraktis. Dayon gisulti niya ang mubo nga pag-ampo sa bunyag ug gipaubos si Oliver ngadto sa tubig. Sa kalit lang, nagbarug na usab si Oliver—humod kaayo ug nagngisi. Nasayud siya nga nagsunod siya sa ehemplo ni Jesus.

Human makailis si Oliver ngadto sa uga nga mga sinina, ang iyang papa ug ang pipila ka mga lalaki mikumpirma kaniya nga usa ka miyembro sa Simbahan ug mihatag kaniya og espesyal nga panalangin, diin midapit sila kaniya sa pagdawat sa Espiritu Santo. Pagkahuman, mihangyo si Oliver kon mahimo ba siyang mopaambit sa iyang pagpamatuod.

“Salamat kaayo sa pag-anhi aron sa pagsuporta kanako sa akong espesyal nga adlaw. Importante kaayo kini kanako,” miingon si Oliver. “Mapasalamaton ko sa akong bunyag, ug nagtuo ko nga kini ang Simbahan ni Kristo dinhi sa yuta.”

Pagkahuman, ang mga tawo miduol aron sa pagpahilipay kang Oliver.

“Salamat sa pagdapit kanako!” Miingon si Dylan. “Nindot ang akong gibati sa sulod.”

“Buotan kaayo ang tanan!” Miingon ang mama ni Dylan. “Gibati namo nga gihangup.”

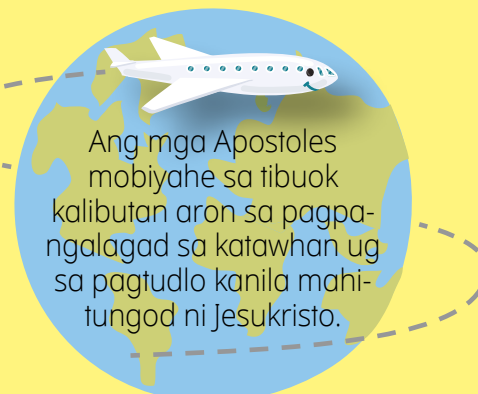
Nianang gabhiona, milingkod si Papa sa tumoy sa higdanan ni Oliver. “Pagkanindot nga adlaw!” Miingon si Papa.

Miyango si Oliver. “Nalipay ko nga napaambit nako kini sa akong mga higala.” ●

Ang mga tagsulat nagpuyo sa Kent, England, ug Utah, USA.

Si Elder Christofferson, Mibisita sa Pilipinas

Ang mga Apostoles mobiyaha sa tibuok kalibutan aron sa pagpangalagad sa katawhan ug sa pagtudlo kanila mahitungod ni Jesukristo.

Si Elder D. Todd Christofferson ug Sister Kathy Christofferson mibisita sa mga miyembro sa Simbahan sa Pilipinas. Usa kini ka nasud nga gilangkuban og sobra sa 7,000 ka mga isla. Ug kini adunay sobra sa 770,000 ka mga miyembro sa Simbahan!

Miingon si Elder Christofferson nga kon mobisita ka sa Pilipinas, mopauli ka nga malipayon!

Daghang mga miyembro sa Simbahan nga gikan sa Pilipinas—ilabi na sa batan-on nga mga babaye—miserbisyo og misyon. Miingon si Elder Christofferson nga naila sila nga maayo sa pagkat-on og mga pinulongan.

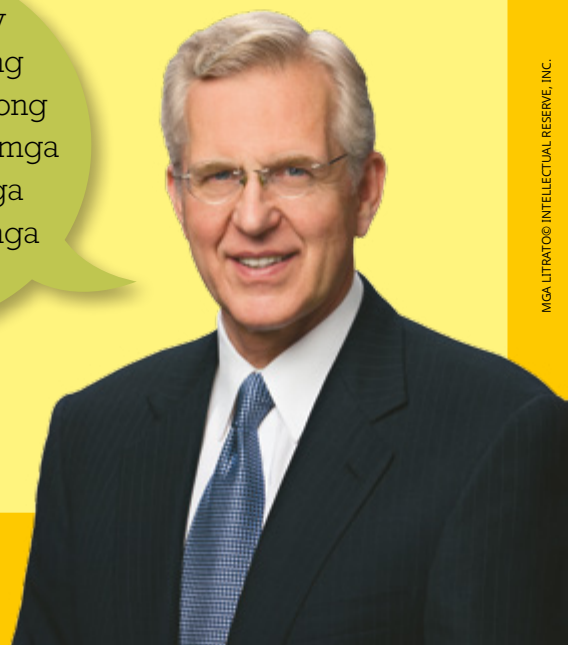
“Ang gagmay nga mga butang ang adunay dakong impluwensiya sa mga kinabuhi sa mga indibidwal ug mga pamilya.”

Mitudlo si Elder Christofferson:

Pagmabination ug atimana ang uban. Mao kini ang gitawag og pagpangalagad.

Sunda ang mga baruganan sa ebanghelyo—ang tanan niini!

Ipaambit ang ebanghelyo sa uban.

Pangitaa Kini!

Si Maria ug Daniel nga gikan sa Pilipinas ganahan nga motabang sa ilang *lola*. Karon nagpuli-puli sila sa pagtulod sa iyang wheelchair sa parke samtang misulti siya kanila mahitungod sa misyonaryo nga mibunyag kaniya. Tan-awa kon imong makit-an ang 9 ka butang nga mahimong gamiton ni Maria ug Daniel sa usa ka misyon sa umaabut.

hymnbook

necktie

pangdesinte nga sapatos

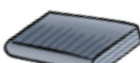
sipilyo

mga kasulatan

ballpen

journal

kopa

pangdesinte nga sapatos

Ipakita ug Isulti

Alžběta K., edad 7, Zlín Region, Czech Republic

Duna koy higala nga akong nahimat sa baybayon panahon sa holiday. Ang panaghigalaay usa ka talagsaong gasa gikan sa Langitnong Amahan!

Terezka J., edad 6, Zlín Region, Czech Republic

Ako anak sa Dios. Gipangga ko Niya.

Nahomie K., edad 3, Kasai-Central Province, Democratic Republic of the Congo

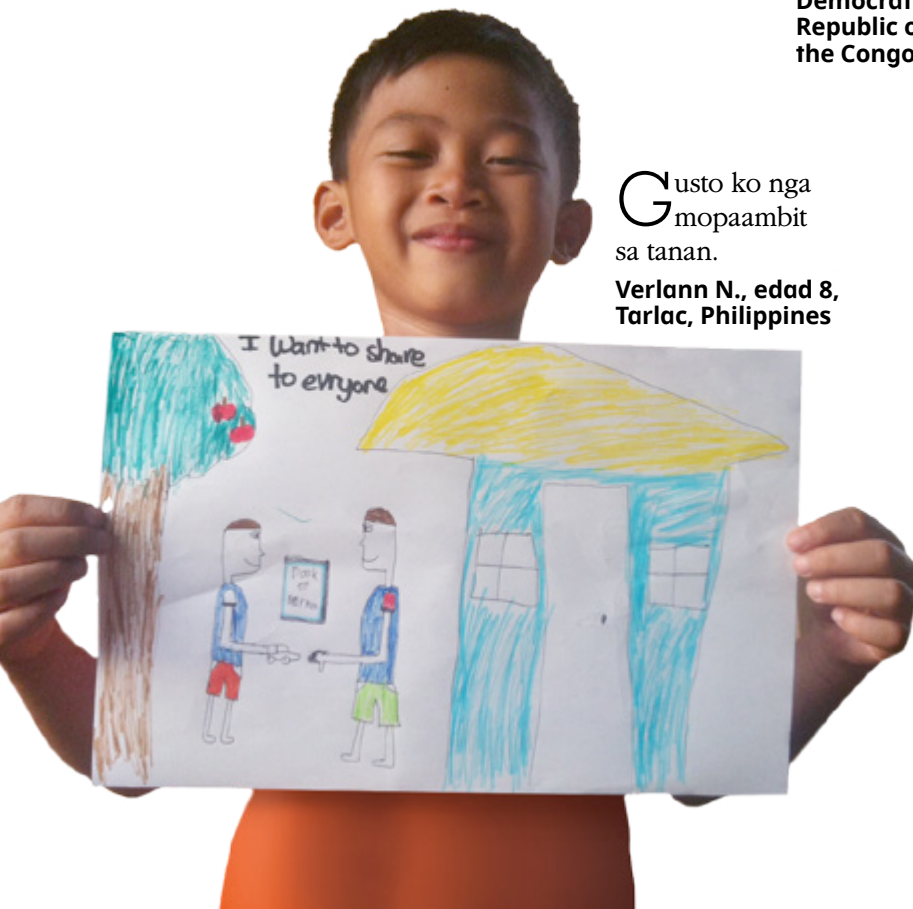
Gusto kong mogakos sa ubang mga tawo.

Ethan L., edad 6, Occitanie, France

Tan-awa kon unsa ang among gibuhad alang sa tanaman sa kamabination!

Abnahia ug Jatziel G., edad 5 ug 7, Puerto Rico

Gusto ko nga mopaambit sa tanan.

Verlann N., edad 8, Tarlac, Philippines

Sa gamay pa ko, Smahadlok ko sa tubig. Bisan og sultihan ako sa mga tawo nga dili ko angay nga mabalaka, nahadlok ko. Ang mga misyonaryo misulti nako nga si Jesukristo gibunyagan aron sa pagpakita og ehemplo, ug akong nabati nga nawala ang akong kahadlok. Sa dihang gibunyagan ko, mibati ko og dakong kalipay.

Sarah T., edad 11, Île de France, France

**Ni Elder
Taniela B. Wakolo**
Sa Seventy

“Kamo kinahanglan modala nganha kaninyo sa ngalan ni Kristo, diin mao ang akong ngalan” (3 Nephi 27:5).

Ntawo ko sa Fiji. Ang akong mga gini-kanan dili mga miyembro sa Simbahan, apan nagsimba sila sa laing simbahan.

Sa pagdako nako, akong giminyoan ang akong asawa, si Anita. Usa siya ka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Permi niyang dapiton ang mga misyonaryo aron makigkita kanako.

Usa ka adlaw giingnan nako sila nga mahimo silang mobisita alang sa paniha-pon sulod sa mosunod nga tulo ka gabii. Miingon ko nga kinahanglang ang Biblia lamang ang ilang gamiton sa pagtubag sa akong mga pangutana. Sakto gayud ang ilang mga tubag. Sa ikatulo nga gabii, nangutana sila *kanako*.

“Kon ikaw adunay tindahan alang sa mga grocery, unsay imong ipangalan niini?”

“Ako kining tawagon og Wakolo Family

Grocery Store tungod kay ako kining tindahan,” mitubag ko.

“Kang kinsa ipangalan ang usa ka simbahan?” nangutana sila.

Nindot kadto nga pangutana. Ug nasayud ko sa tubag sa tibuok nakong kasingkasing ug kalag. Ang tinuod nga Simbahan ipangalan kang Jesus tungod kay kini Iyang Simbahan. Ug Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gipangalan Kaniya!

Aduna pa akoy usa na lang ka dugang nga pangutana: “Kanus-a ko pwedeng nabunyagan?” Paglabay sa usa ka semana, nabunyagan ko.

Sa dihang nabunyagan ko, akong gidala ngari kanako ang ngalan ni Jesukristo. Nagpasabut kana nga nahimo akong miyembro sa Iyang Simbahan ug misaad nga mosunod Kaniya. Naningkamot ko sa akong labing maayo matag adlaw nga magpakabuhi sama sa Iyang gibuhat. Nasayud ko nga kini ang tinuod nga Simbahan ni Jesukristo. ●

Kini IYANG Simbahan

Si Jesus Miingon nga Ipaambit ang Ebanghelyo

Human namatay si Jesukristo ug nabanhaw, gibisitahan Niya ang Iyang mga disipulo. Misulti Siya kanila sa pagtudlo sa tanang katawhan sa pagsunod sa mga sugo ug magpabunyag.

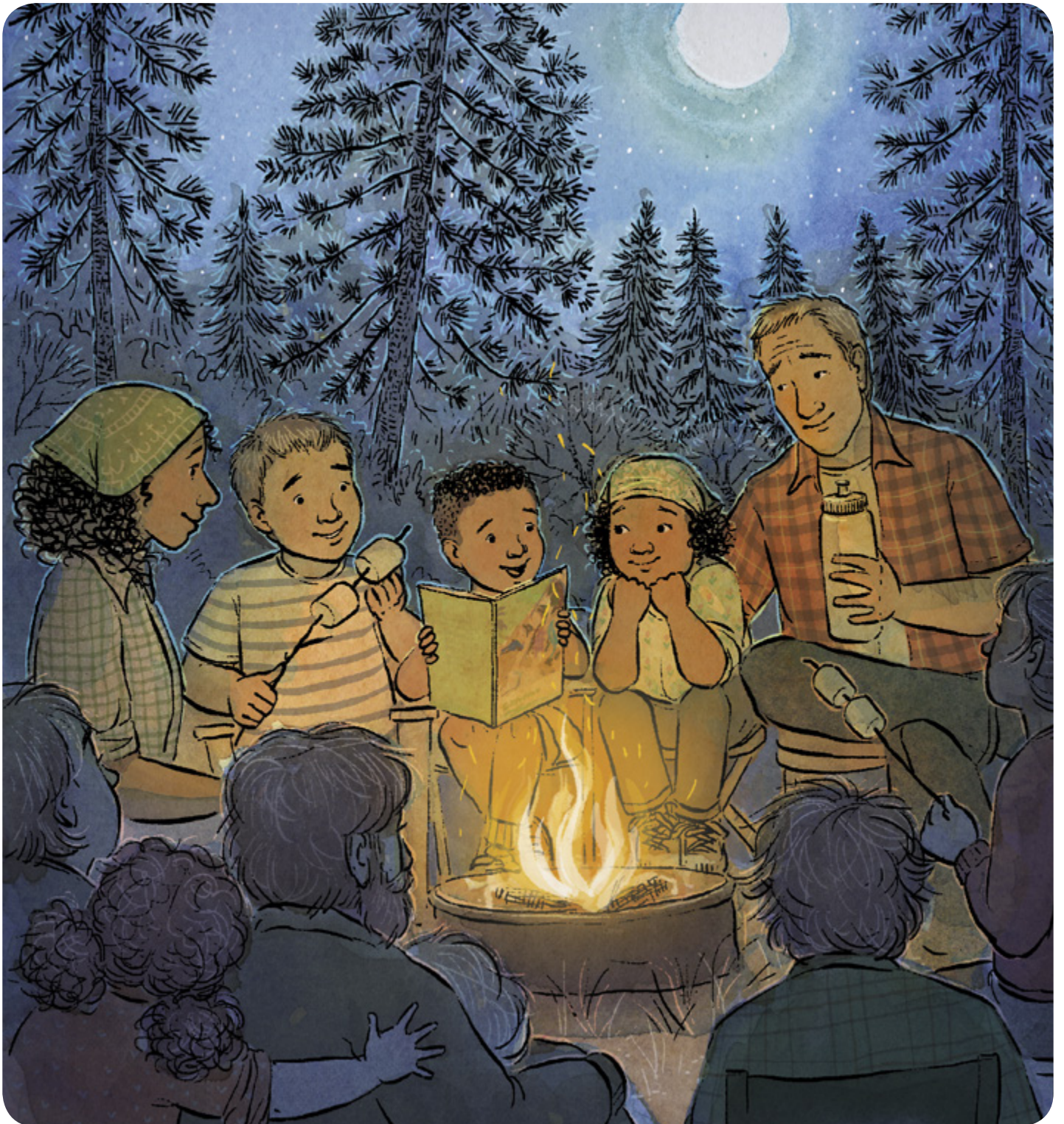
Si Pedro na karon ang propeta nga mangulo sa Simbahan dinhi sa yuta.
Si Jesus misaad nga ang Espiritu Santo magauban kanila.

Human makatudlo sa Iyang mga
disipulo, si Jesus mibalik ngadto
sa langit.

Ang mga disipulo misugod sa
pagbiyahe ug sa pagtudlo sa mga
tawo sa lain-laing mga dapit.

Makatabang usab ako sa pagpaambit sa ebanghelyo. Pwede akong mahimong maayong higala ug mobarug alang sa unsay husto. ●

Basaha kon unsay gitudlo ni Jesus diha sa Mateo 28 ug sa Mga Buhat 1.

Gusto ni Jesus nga Mopaambit Ko sa Ebanghelyo

Minahal nga mga Ginikanan,

Si Jesus misulti sa Iyang mga disipulo sa pagdala sa ebanghelyo ngadto sa “tibuok kalibutan” (Marcos 16:15). Ang magasin karong bulana makahatag sa inyong pamilya og mga ideya sa pagpaambit sa ebanghelyo bisan asa kamo magpuyo. Kon ang tanan nga aduna niini nga magasin mopaambit sa ebanghelyo bisan sa usa lang ka laing pamilya, hunahunaa unsa ka daghan pa nga mga tawo ang makakat-on mahitungod ni Jesus! Aniyay pipila ka mga pangutana nga mahimo ninyong hisgutan samtang inyong basahon ang matag istorya:

- Aduna bay usa ka tawo nga mahimong dapiton sa atong pamilya ngadto sa Primary, sa usa ka bunyag, o sa kalihokan sa Simbahan?
- Unsa ang mabuhat sa atong pamilya karong bulana sa pagpaambit sa ebanghelyo pinaagi sa atong ehemplo?
- Nasayud ba ang atong mga higala ug mga silingan nga kita mga Kristiyano?

Isip pamilya, markahi ang tanang mga higayon nga ang usa ka tawo niini nga mga istorya mipaambit sa ebanghelyo. Dayon paghimo og plano sa misyon sa inyong kaugalingong pamilya. Ug pahibalua kami kon unsa ang nahitabo niini!

Atong pun-on sa kaayo ang kalibutan!
Ang Higala

New *Friend* section
50 E. North Temple St.,
Room 2393
Salt Lake City, UT 84150,
USA
liahona@ldschurch.org

**Pangitaa ang Liahona nga
gitagaan sa sulod!**

MGA SULOD

- H2** Gikan sa Unang Kapangulohan: Pagpaambit sa Ebanghelyo
- H4** Pag-ampo uban ni Filip
- H6** Puno sa Maayo nga mga Buhat
- H7** Musika: Aron Mahimong Pioneer
- H8** Hello gikan sa Cambodia!
- H10** Si Mara ang Pioneer
- H12** Kristiyano Ko!
- H14** Pwede Ka nga Motambong sa Akong Bunyag?
- H16** Mga Apostoles sa tibuok Kalibutan: Si Elder Christofferson Mibisita sa Pilipinas
- H18** Ipakita ug Isulti
- H19** Kini Iyang Simbahan
- H20** Mga Istorya sa Kasulatan: Si Jesus Miingon nga Ipaambit ang Ebanghelyo
- H23** Koloranan nga Pahina: Gusto ni Jesus nga Mopaambit Ko sa Ebanghelyo